FARMARI

SEINÄJOKI 3.-6.7.2013

3/2013 PROAGRIA ETELÄ-POHJANMAAN ITUA-JÄSENASIAKASLEHDEN ERIKOISNUMERO

SEINÄJOEN FARMARISSA

Asiaa ja elämyksiä

- *Soile Yli-Mäyry ja Simo Ralli kotimaisen ruoan asialla*
- *Mitä yhteistä on vasikoilla ja Mustanaamiolla?*
- *Näe maailman suurin ja pienin hevonen*
- *Villiinny villasiasta ja ota sikamagee kuva!*
- *Käynnistyykö Suomen vanhin traktori?*
- *Farmarin tilakohteet kutsuvat kävijää*
- *Mukana myös Jussi Pöyröö ja MaaJussi!*

PRO Agria Etelä-Pohjanmaa · Atria · Valio · MAASEUDUN TULEVAISUUS · ALTIA — YOUR 1ST CHOICE — · SEINÄJOKI · LÄHITAPIOLA LOKALTAPIOLA

Työnäytökset Seinäjoella
3.-6.7. joka päivä klo: 10

NHK-Keskuksen työnäytöstapahtuma

HeinäHulinat 2013

NHK-Keskuksen kesän päätyönäytös pidetään Farmari- näyttelyn yhteydessä Seinäjoella 3.-6.7.2013. HeinäHulinat 2013 - työnäytöksessä esittelemme laajan valikoiman Kuhn-, Lely- ja Strautmann- heinätyökoneita. Näytökset ovat päivittäin klo 10.00 -12.00. Tapahtumassa on paikalla tehtaiden edustajat sekä NHK-Keskuksen asiantuntijat. Tule näkemään uutuuskoneemme töissä ja kuulemaan miten saavutat kustannussäästöjä oikealla konevalinnalla! Tervetuloa kokemaan HeinäHulinat 2013.

TYÖNÄYTÖSKONEET AJOSSA PÄIVITTÄIN:

KUHN
FC 353 GC - niittomurskain, **GMD 8730** - perhosniittokone,
GMD 3510 - niittokone, **GF 8702** - pöyhin, **GA 8521** - karhotin,
GA 15031 - karhotin, **VBP 2160 3D** - yhdistelmäpaalain,
I-Bio - yhdistelmäpaalain,

LELY
Splendimo PC 370 S - niittomurskain, **Splendimo 900 MC** - perhosniittomurskain,
Hibiscus 915 CD - karhotin, **Lotus 675** - pöyhin, **Storm 130 R** - tarkkuussilppuri,
Welger 245 Profi - pyöröpaalain, **Welger 445 Tornado** - yhdistelmäpaalain

STRAUTMANN
Giga-Trailer - rehunkuljetusvaunu, **TeraVitesse CFS 4601**- noukinvaunu

LISÄKSI ESILLÄ
STRAUTMANN VS 2004 - tarkkuuslevitin, **STRAUTMANN MegaVitesse CFS 3001** - noukinvaunu, **KUHN Deltis 1200** - kasvinsuojeluruisku, **KUHN VariMaster 123** - paluuaurat, **KUHN FC 883** - perhosniittomurskain, **LELY Splendimo 550P** - niittokone, **LELY Rotonde 510 CD** - karhotin, **LELY Welger RP830** - kanttipaalain

Tarkemmat tiedot työnäytöskoneista www.nhk.fi

TYÖNÄYTÖKSET PÄIVITTÄIN KLO: 10 - 12

Omalla autolla pääset suoraan työnäytöspellolle. Parkkipaikka 3,5 ha työnäytöspellolla. Ajo parkkipaikalle Heikkiläntien kautta. P

Mikäli haluat vierailla myös näyttelyssä, olemme järjestäneet Farmari-näyttelyn raviradan etäparkista maksuttoman bussikuljetuksen työnäytösalueelle joka päivä klo: 8.30 - 10.00 (non-stop). Työnäytösbussit ovat merkitty "HeinäHulinat 2013"-tunnuksella. P

Työnäytöksen loputtua n. klo: 12.00 bussikuljetus Farmari- näyttelyn pääportille. Takaisin raviradan etäparkkiin pääset Farmari- bussilla. P

Tule, näe ja koe HeinäHulinat 2013!

Farmari-näyttelyosastomme löydät kotieläinteknologia-alueelta.
Osastollamme esillä mm. Lely Astronaut A4 - lypsyrobotti oheislaitteineen.

AJO-OHJEET:

HeinäHulinoiden yhteistyössä mm:

strautmann · KUHN · VALTRA · LELY

HeinäHulinat 2013 SEINÄJOELLA 3.-6.7.2013

NHK keskus

FARMARIN JOHTAJA ANTTI SILJAMÄKI JA NÄYTTELYPÄÄLLIKKÖ HENRI HONKALA:

IHMISTEN JA ELÄINTEN JUHLA

SEINÄJOEN FARMARISTA ON TULOSSA JÄLLEEN KERRAN KUNNON MAATALOUSNÄYTTELY, JOKA TARJOAA NÄHTÄVÄÄ KAIKELLE KANSALLE.

– Oikeastaan Farmari sisältää kaiken ”inhimillisen”, näyttelyn johtaja **Antti Siljamäki** sanoo.

– Näytteilleasettajia on ennätysmäärä ja osastot ovat suurempia kuin vuoden 2006 Seinäjoen Farmarissa.

Maatalousnäyttelyssä suomalaiselle ruualle saadaan kasvot. Farmarissa on esillä koko elintarvikeketju, josta kaikki sen osapuolet ja tekijät voivat olla ylpeitä.

– Tuotamme elintarvikkeita vastuullisesti ja jäljitettävästi. Farmarissa tuomme esille näitä suomalaisen elintarviketuotannon vahvuuksia kaikille, joilla on tapana syödä.

UUSINTA UUTTA JA POLITIIKKAA

Uutta tekniikkaa, tuotantomenetelmiä, tietoa ja taitoa on Farmarissa runsaasti esillä. Uusina kokonaisuuksina näyttelyssä on mm. kotieläinteknologia ja erikoiskasviosasto.

– Seinäjoen Farmaria voi kutsua konenäyttelyksi isolla K:lla, sillä esillä on kaikki päätraktori– ja puimurimerkit. Eri tuotantosuuntien koneet ovat myös kattavasti esillä, lupaa näyttelypäällikkö **Henri Honkala**.

Seinäjoen Farmari osuu jälleen myös EU-maatalouspolitiikan taitekohtaan. Avajaispäivänä järjestetäänkin viljelijöiden keskustelutilaisuus, jossa on mukana Suomen ja EU-tason päättäjiä.

FARMARIN VETONAULA OVAT KOTIELÄIMET. Entistä harvemmalla aikuisella, nuorella ja lapsella on mahdollisuus jokapäiväisessä elämässään niitä nähdä.

– Farmarissa se onnistuu erinomaisesti, koska maatalousnäyttelyssä kotieläinten kirjo ja määrä on todella iso. Farmarissa on myös ilo nähdä taitavia, innokkaita esittelijöitä.

SUOMEN VANHIN TRAKTORI JA PALJON MUUTA

Eläinten lisäksi Farmarissa koko perhe saa muitakin unohtumattomia elämyksiä.

– Farmarissa voi kuulla Suomen vanhimman, 100-vuotiaan traktorin käyntiinhörähdyksen, voi osallistua ompeluseuroihin käsityöosastolla, voi kuulla bändiä traktorin säestyksellä, voi nähdä SM-halonhakkuuta ja voi myös ostaa pientä ja isompaa — tarviketta, ruokaa ja tavaraa.

Kaiken kruununa Seinäjoen keskustaan sijoittuva näyttelyalue on Suomen hienoimpia. Farmari on iloinen ihmisten ja eläinten juhla. ■

PÄÄKIRJOITUS

SISÄLLYSLUETTELO

3	PÄÄKIRJOITUS
4	TERVETULOA FARMARIIN!
6	MEKIN OLEMME MUKANA
8	OHJELMAT
15	LYPSYKARJA
19	HEVOSET
22	VUOHET, LAMPAAT, KANAT
24	LIHANAUDAT JA SIAT
26	KONEKENTTÄ
28	ENERGIARATKAISUT
30	PROAGRIA-ASIANTUNTIJAPALVELUT
32	TILAKOHTEET
34	IDEOITA JA TEKEMISTÄ
36	YHTEISTYÖKUMPPANIT KERTOVAT
42	HISTORIAA
44	AJANKOHTAISTA
46	NÄYTTEILLEASETTAJALUETTELO
50	MUISTOJA

ITUA-LEHDEN ERIKOISNUMERO

Tämä Farmari-lehti on ProAgria Etelä-Pohjanmaan itua-jäsenasiakaslehden erikoisnumero, joka jaetaan kotitalouksiin noin 150 km säteellä Seinäjoesta. Farmari on ProAgria Etelä-Pohjanmaan 150-vuotisjuhlanäyttely. Syksyllä ilmestyy järjestön historia Askeleen edellä 150 vuotta, ja 5.11. aukeaa samanniminen historiallinen näyttely Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseon Kivinavetassa.

ProAgria Etelä-Pohjanmaa 150 vuotta Askeleen edellä

Seuraa juhlavuoden tapahtumia osoitteessa
WWW.PROAGRIA.FI/EP

FARMARI SEINÄJOKI 3.-6.7.2013

3/2013 PROAGRIA ETELÄ-POHJANMAAN ITUA-JÄSENASIAKASLEHDEN ERIKOISNUMERO

PÄÄTOIMITTAJA
Antti Siljamäki, toimitusjohtaja
p. 06 416 3401, 0400 365 997
antti.siljamaki@proagria.fi

TOIMITUSSIHTEERI
Kaisa Viitala, vs. tiedottaja
p. 040 680 3418
kaisa.viitala@proagria.fi

LEHDEN JULKAISIJA
PROAGRIA ETELÄ-POHJANMAA
Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki
p. 06 416 3111
fax 06 416 3448
www.proagria.fi/ep
www.farmari.net

ILMOITUSMYYJÄ
Seppo Laitila p.0400 954 747
mainosseppo@netikka.fi

TOIMITUS
Iiris Rinta-Karjanmaa
Markku Leiwo

TAITTO JA GRAFIIKKA
Johanna Siltanen
Mediaporras Oy
www.mediaporras.fi

TERVETULOA FARMARIIN!

FARMARIN PORTIT OVAT AVOINNA
KE–LA 3.–6.7.2013
KLO 10.00–18.00.

PÄÄSYLIPUT

PÄIVÄLIPUT

Aikuinen	20 €
Lapsi 7–15 v.	10 €
Lapsi alle 7 v.	ilmaiseksi

RYHMÄLIPUT

Perhelippu	55 € / päivä
(2 aikuista ja alle 16-v lapset)	
Ryhmä (väh. 20 hlöä)	18 € / hlö

NELJÄN PÄIVÄN RANNEKE

Aikuinen	40 €
Lapsi	20 €

Näyttelyyn pääsevät ilmaiseksi
- kehitysvammaisen henkilön avustaja ystäväkortilla
- sotaveteraanit tammenlehvätunnuksella

ENNAKKOLIPUT
Ostamalla ennakkolipun osoitteesta www.lipputoimisto.fi vältät jonotuksen portilla! Voit ostaa myös ruokaliput jo portilla ja säästät rahaa.

PAIKOITUS
Farmari-alueen sijainnin ja paikoitusalueet näet s. 13 kartasta. Paikoitusmaksu on 5 € / auto. Varaathan käteistä rahaa pysäköintimaksua varten!

Etelästä ja pohjoisesta tulevien kannattaa jättää autonsa etäparkkiin Rengonharjulle tai raviradalle, joista on jatkuva ilmainen bussiyhteys näyttelykentälle.

ESTEETTÖMYYS
Farmari-näyttelyalue on enimmäkseen asvaltoitu ja soveltuu myös liikuntarajoitteisille. Farmari-kadulla on hyvät luiskat jalkakäytäville. Kotieläinkenttä sijaitsee puistoalueella, jossa on hiekka- ja nurmipohja. Taitoa käsillä -hallin ja Seinäjoki Areenan sisätilat ovat esteettömät. Trahteeri-ravintolaan on ylämäki ja portaat.

ELÄIMET
Koirien tuonti näyttelyalueelle on kielletty opaskoiria lukuun ottamatta. Voit jättää lemmikkisi näyttelyvierailun ajaksi 4H-yhdistyksen dogsitterien ilmaiseen koiraparkkiin Areena-portin luo. Otathan tämän huomioon valitessasi pysäköintipaikkaa!

MATKAILU JA MAJOITUS
Seinäjoelle on helppo tulla, ja näyttelyalue sijaitsee lähes ydinkeskustassa. Matkailu- ja majoituspalveluita tarjoaa Etelä-Pohjanmaan Matkailu, puh. (06) 420 9090, matkailu@epmatkailu.fi, www.epmatkailu.fi.

LEIKKIPAIKKA
Farmari-alueen leikkipuistossa 4H järjestää päivittäin ohjattua toimintaa, mutta varsinaista lastenhoitoa ei ole järjestetty.

ENSIAPUPISTE, INFO JA KOHTAUSPAIKKA
sijaitsevat Seinäjoki Areenassa.

TIEDOTUS
Seuraa ajantasaista tiedotusta osoitteissa ***www.farmari.net*** ja ***www.facebook.com/ProAgria.Farmari*** sekä Yle Pohjanmaan taajuudella (Vaasa 94,8. Pyhävuori 94,2. Lapua 93,1. Ähtäri 96,6).

NÄYTTELYN YHTEYSTIEDOT:
Näyttelytoimisto, Seinäjoki Areena,
p. 043 825 2802 ■

info / kohtauspaikka · ensiapu
Maa- ja kotitalousnaisten ruokapalvelut ja kahvipisteet
ProAgrian asiantuntijapalvelut
Ruokaprovinssi-grilli
kuljetus etäparkkiin
vessat

FARMARI
SEINÄJOKI 3.-6.7.2013

Mennäänkö suomalaiseen?

Suomalaisen tai paikallisen ruoan käyttäminen ei ole itsestäänselvyys kaikille ravintoloille. Raaka-aineiden hankinta vaatii osaamista ja viitseliäisyyttä, sillä niitä saa ehkä vain suoraan yrittäjältä. Lisäksi kuluttajatutkimusten ”olisi kiva syödä lähiruokaa, vaikka se maksaisi enemmän” -gallupvastaus ei usein realisoidu ravintolassa. Työ suomalaista ja paikallista ruokaa arvostavassa ravintolassa on haastavaa, muttei mahdotonta.

Yhä useampi on kiinnostunut syömänsä ruoan alkuperästä ja tuotannosta. Suomalaisen ja paikallisen ruoan polku tuottajalle kuluttajalle on yleensä melko lyhyt ja uusien laatujärjestelmien ansiosta yhä useampi raaka-aine on jäljitettävissä jopa tilatasolle saakka. Aluetaloudelliset, kestävän kehityksen ja työllisyyden näkökulmat painavat myös valistuneen kuluttajan vaa’assa ruokaostopäätöksiä tehtäessä.

TRAHTEERISTA PAIKALLISTA RUOKAA
Etelä-Pohjanmaan elinkeinotalolla sijaitsevan ravintola Trahteerin arvoina ovat suomalaisuus, paikallisuus ja itse tekeminen.

– Tärkeää on ruoan laatu ja maku, kertoo Trahteerin emäntä **Hannele Laurila**. – Ruoat tehdään itse lähialueen raaka-aineista ja lisäksi käytämme myös luomutuotteita.

Nimi Trahteeri tarkoittaa eteläpohjalaisittain komeita tarjoiluja. Farmarin aikaan Trahteeri palvelee pikkuisen parempana ruokapaikkana, jonka tarjoilu on rakennettu erityisesti paikalliseen eteläpohjalaiseen ruokaan tukeutuen. Trahteerin henkilökunnalta voi kysyä enemmän ruokien alkuperästä. ■

Trahteeri ELINKEINOTALO

LÄHIRUOKAMENU FARMARISSA 3.-6.7.2013 klo 11.00–15.00 hintaan 22,00 €

KESKIVIIKKO
Keitto kurikkalaisesta vuohenjuustosta ja tomaateista (G)
Nurmoon rosvofilettä pippurisoosilla (G, L)
Lisäkkeet: lapualaisia sekä kermaisia perunoita (G, L)

TORSTAI
Pataa ilmajokisesta Simmental-naudasta (G, L)
Kristiinan kalamiesten lohifilettä ja soosia
Kurikassa pyöräytetyistä kananmunista (G, L)
Lisäkkeet: lapualaisia sekä lohkottuja perunoita (G, L)

PERJANTAI
Ilmajoen makkaramestarien juustogrillimakkaraa (G, L)
Nurmoolaista broilerin rintaa ja currysoosia (G, L)
Lisäkkeet: lapualaisia perunoita sekä jalasjärvistä ohrankryyniä (G, L)

LAUANTAI
Maakunnan parhaita haukimurekepihvejä Soinista (L, M)
Nurmoolaista paahtopaistia punaviinisoosilla (G, L)
Lisäkkeet: lapualaisia sekä kynsilaukalla maustettuja perunoita (G, L)

LISÄKSI Päivittäin on tarjolla runsas salaattipöytä, seinäjokisia leipiä ja paikallisia ruokajuomia. Jälkiruokina tarjoamme kesäistä raparperi-mansikkakiisseliä, jalasjärvisestä talkkunasta loihdittua herkkua sekä kahvia ja haudutettua teetä.

Lapset syövät puoleen hintaan. Myös kasvisruokavaihtoehto saatavilla päivittäin.

Tule, istu ja nauti rauhassa lähiruoasta ravintolassamme, joka sijaitsee Areena-portin läheisyydessä Elinkeinotalossa paahteen ja sateen tavoittamattomissa.

Trahteeri – Lounas- ja tilausravintola
Elinkeinotalo, Seinäjoki
www.trahteeri.net ■

Etelä-Pohjanmaan
Maa- ja kotitalousnaisten
ravintolat Farmarissa:

MAA- JA KOTITALOUS-NAISET

TULE SYÖMÄÄN!

KROPSULA
Lähikropsua eli pannukakkua tarjoillaan E-P maa- ja kotitalousnaisten kojulla makoisten täytteiden kera. Ruokaprovinssikadulla.

ERIKOISLIHAGRILLI
Tule ja maista pikkuisen erikoisempia, mutta suomalaisia lihoja kuten hevosta, joita ei joka kaupasta löydy! Ruokaprovinssikadulla.

MAKKARAGRILLI
Kunnon Käristeet ja virvoitusjuomat tarjoaa yhteistyössä Atria ja Etelä-Pohjanmaan maa- ja kotitalousnaiset. Kaikki mahdollisimman suomalaista, tietenkin!

KAHVILA
Kahvi-, tee- ja pullahampaiden kolotuksen lievittää mahdollisimman suomalaisia herkkuja tarjoileva kahvila.

SOPPALA
Nälän sammuttaa lämmin kotimainen keitto lisukkeineen.

KONEKENTÄN KEIDAS
Keittoa, pyttipannua, makkaraa ja kahvilatuotteita löytyy konekentän monipuolisesta ruokakeitaasta. Kaikki ruoka on suomalaista.

FARMARI-RAVINTOLA
Kunnollista suomalaista ruokaa buffetistä niin, että nälkä lähtee varmasti istualtaan nauttien. Pääset myös jyvälle siitä, miten ruokasi tuotetaan.

POTTUBAARI
Uutta pottua ja kirnuvoita.

TRAHTEERI
Pikkuusen parempi lähiruokalounas nautitaan Etelä-Pohjanmaan Elinkeinotalolla. Istu rauhassa alas ja nauti paikallisista herkuista. Ravintolan nimi Trahteeri on paikallinen murresana ja tarkoittaa komeita tarjoiluja.

RUOKALIPUT
- Trahteerin lähiruokamenu 22 €, portilta ostettuna 21 €
- Farmari-ravintolan buffet 11 € (sis. kolme pääruokaa, peruna, pari salaattia, leipä, levite, maito tai vesipullo, kahvi/tee), portilta ostettuna 10,50
- 7–16-vuotiaat syövät päivällisen ja Trahteerissa puoleen hintaan, alle kouluikäiset ilmaiseksi.
- Farmari-karkit näyttelyevääksi tai tuliaiseksi! Oman maakunnan mansikka-vadelma-karkit 3 € / trotto, 5 € / 2 kpl, 10 € / 5 kpl tai limu + namu 5 €. ■

Lue lisää osoitteesta www.farmari.net/ruoka.

NÄYTTELY-ISÄNTÄ SIMO RALLI nähdään myös Farmari-katulavalla Elonkerjuun kanssa la klo14.00.

MAALLA VOI TEHDÄ MITÄ VAAN Simo Ralli luonnehtii Farmari-näyttelyä tapahtumaksi, joka tarjoaa jokaiselle jotain. – Samalla siellä voi salaa viisastua ja löytää jotain uutta ja ihmeellistä.

RALLIN PUIMURI SOI A-SOINNUSSA

- Kevään kuiva pelto ja sen orastava vehreys. Sitä on vain niin hienoa katsella ja todeta, että tuon on saanut itse aikaan, tuumaa Farmari-näyttelyn isäntä, muusikko Simo Ralli, joka sivutoimenaan viljelee kotitilaansa Teuvalla.

Innostus yrittämiseen on tullut kotikasvatuksesta, ja se tarjoaa myös sopivaa vastapainoa musiikille. Siitä täytyy pitää kiinni, oli kuinka oli. Pysyy jalat maassa.

– Sehän siinä on - tekee jotain konkreettista työtä. Kuinka moni tänä päivänä työpaikalla tuumaakaan, että mitähän tässä oikeasti tehdään? Ralli kysyy. – Tässä kun lyö sormet multaan, tietää justiin, mitä tekee ja näkee työnsä tuloksen.

Ralli lisää vielä, että musiikkitouhu on aikataulutettua, mutta maataloudessa on kiinni luonnon kanssa, säätilassa. Se on tehtävä silloin, kun on aika. Sekin on mukavaa.

MISTÄ NY OIKEEN TUULOO

Maaseudun puolestapuhujana Ralli toteaa, että maalla voi tehdä mitä vain. Samaan hengenvetoon hän ihmettelee, miksei netin ja hyvien yhteyksien aikakaudella tule enempää työpaikkoja maaseudulle.

– Minkä takia pitää olla keskuksissa, kun samoja töitä voi tehdä nykyään ihan missä vain. Ei tarvitsisi olla kuin yksi kylätalo, jossa olisi yhteydet ja firmojen toimistoja.

Maaseudulla kaikki on mahdollista – osoituksena siitä Rallin kotikulmille nousee 2,5 megawatin tuulivoimala, jonka muusikko on hankkinut yhdessä naapurinsa kanssa.

– Kun sattuu asumaan sellaisella paikalla, jossa tuulee aina, miksei sitä ottaisi hyödyksi. Aloin ottaa selvää käytettyjen tuulivoimaloiden tuomisesta ja sain naapurin isännänkin innostumaan. Pian tulimme siihen tulokseen, että voimalan pitää olla uusi, että sillä pääsee sähkötariffin piiriin, Ralli kertoo.

Lagerweyllä Hollannissa rakenteilla oleva tuulivoimala on herättänyt kiinnostusta.

– Kylällä kaikki vain kannustavat. Sanovat, että hulluja ootte, ja kyselevät, tulooko sitä ja joko se tuloo.

SYRÄMMELLÄ KOHKAUSTA

Maatöissä syntyy niin musiikillisia kuin kirjoituksellisia välähdyksiä.

– Kun puimuri pouhaa, siinä on hyvä A-sointu. Voi hyräillä kaikenlaisia melodioita. Traktorissa on syntynyt Mistä tulee mies -kappale. Radiouutisissa tuli juttua jostain poliittisesta asiasta, josta kukaan ei oikein ottanut vastuuta ja siitä tuli ajatus, mistä tulisi mies, joka puhuu eikä huutele.

MAATALOUS JA MUSIIKKI yhdistyvät myös kesän Farmarissa, jossa Ralli on paikalla kolmena päivänä. Myös koko **Elonkerjuu**-yhtye nousee lauteille lauantai-iltana.

– Luvassa on hyvä keikka, täysillä mennään ja koko syrämmellä kohkataan. Esiinnyimme Seinäjoella Farmarissa jo vuonna 2000, jolloin teimme ensimmäisiä keikkojamme, Ralli muistelee.

– Mukavaa päästä samaan tapahtumaan uudestaan. ■

Terveellinen, turvallinen, työllistävä lähiruoka

Sosiaali- ja terveysministeri **Paula Risikko** on työn puolesta paljon ulkomailla, jossa ruokapöydässäkin tarjotaan parasta.

– EI KUITENKAAN SELLAISTA, minkä rinnalla suomalainen tai pohjalainen laaturuoka jäisi toiseksi, Risikko sanoo.

– Meidän pitäisikin luopua vierasmaalaisen keittotaidon ihannoinnista ja olla ylpeitä omista ruoka-innovaatioistamme.

Risikko vannoo lähiruoan nimiin. Tuotteen tunnettu alkuperä ja kuljetusmatkan lyhyys merkitsevät laatua.

– Kotimainen ruis ja kaura ovat superfoodia luonnostaan, ja peruna on tuontiriisiä parempi valinta.

OMAN ALUEEN ETU

Lähiruoan käytön lisääminen suurkeittiöissä tukisi merkittävästi oman alueen taloutta, mutta liian usein hankinnoissa joudutaan painottamaan pelkkää hintaa työllisyysnäkökohtien kustannuksella.

– Hankinnoissa lähiruokaa voi kuitenkin välillisesti edistää korostamalla kokonaistaloudellisuutta.

Ruokasektori on tulevaisuuden kasvuala ja ruokaturvallisuus jatkossakin Suomen kansainvälinen vahvuus.

– Rikas ruokakulttuuri, puhtaat raaka-aineet, koulutettu ammattikunta sekä systemaattinen koko ruokaketjua sitouttava elintarvikkeitten laatutyö ovat tekijöitä, joista suomalainen laadukas ruoka muodostuu, Risikko sanoo. ■

PAULA RISIKKO avaa keskiviikkona. Ruokaprovinssikadun.

Ruokaprovinssikadulta annokset maakunnan raaka-aineista

Etelä-Pohjanmaa on tunnettu ruokamaakunta, jossa tuotetaan noin 14 prosenttia kotimaisesta ruoasta, vaikka alueella asuu vain neljä prosenttia koko maan väestöstä. Ruokaketju huipentuu valmiiseen tuotteeseen, ja tänä kesänä Farmarin kävijöillä onkin mahdollisuus herkutella ruoka-annoksilla, joissa on hyödynnetty pääosin eteläpohjalaisia raaka-aineita.

– Ruokaprovinssikadun näytteilleasettajat ovat sitouttuneet valmistamaan myyntiannoksensa maakunnan antimista, kertoo Ruokaprovinssikadun vastaava **Nina Alkava**.

– Lisäksi alueella on kotimaisten elintarvikkeiden maistatusta ja myyntiä.

Grilli on kuumana usealla osastolla, ja liha-, kala- ja makaraherkkujen ohella tarjolla on kropsuja, jäätelöä, uuden sadon perunoita, leivonnaisia, marjaherkkuja, juustoja, sinappia ja säilykkeitä.

MAKUMATKALLE

Yksi näyttelyn erikoisuuksista on Ruokatietoyhdistyksen ohjelmallinen Hyvää Suomesta -makumatka kaikilla aisteilla. Makumatkan tavoitteena on perehdyttää osallistujat perusmakuihin sekä aistien merkitykseen syömisessä. Puolen tunnin välein järjestettävä Makumatka on osallistujille maksuton, ja siinä käytetään suomalaisia raaka-aineita.

Poliitikkojen ja muiden julkisuuden henkilöiden ruoanlaittotaitoja voi seurata Maa- ja metsätalousministeriön sekä ProAgria Etelä-Pohjanmaan yhteisellä Ruokaprovinssi-grillillä, jossa järjestetään neljä kertaa päivässä 45 minuutin mittaisia grillausnäytöksiä.

Luomullakin on tärkeä osansa Ruokaprovinssi-grillin ohjelmassa, ja luomutuotteita pyritään saamaan grilliin vähintään kerran päivässä. Ruoalle kasvot -teeman pohjalta grillausnäytöksiin on kutsuttu mukaan myös tuottajia. ■

Soile Yli-Mäyry: On ihanaa, kun tietää mitä syö

KEITTIÖMESTARI RAYMOND WESANDER lupaa opettaa vieraansa grillaamaan Farmarissa. Seinäjoen Farmari on Wesanderille jo viides maatalousnäyttely.

TAITEILIJA SOILE YLI-MÄYRY on kiinnostunut nyt lasista maalaamisen ohella. Soile haluaa grillata Farmarissa kotimaista lähikalaa.

Farmarin Ruokaprovinssikadulla grillataan neljä kerta päivässä. Mukana on julkisuuden henkilöitä, joita opastaa, neuvoo ja palvelee keittiömestari **Raymond Wesander.**

Taiteilija **Soile Yli-Mäyry** on yksi grillaajista.

– En osaa mitään, mutta aion oppia, Soile Yli-Mäyry tunnustaa.

Raymond Wesander puolestaan sanoo, että kyllä Soile oppii. – Lupaan opettaa!

KOKO PALETTI KÄYTÖSSÄ

Soile Yli-Mäyry sanoo lähtevänsä grillioppiin kuten maalaamaan.

– Maalatessa on koko väripaletti käytössä. Niin uskon, että grillatessa on käytössä koko maustepaletti, Yli-Mäyry sanoo. Ja tietenkin vihannekset.

Soile Yli-Mäyry haluaa oppia grillaamaan nimenomaan kotimaista kalaa — lähikalaa.

– Asunhan Kuhajärven rannalla, hän sanoo.

Paljon matkustava Yli-Mäyry toteaa: – On ihana tulla kotiin, kun tietää mitä syö!

160 KERTAA VUODESSA

Raymond Wesander on nyt mukana viidennessä maatalousnäyttelyssä. Parhaimpina tai ”pahimpina” vuosina Wesander tekee jopa 160 virallista grillauskeikkaa. Farmarissa Ruokaprovinssia ja samalla grillitouhujakin isännöi ProAgria Etelä-Pohjanmaa yhdessä Maa- ja metsätalousministeriön kanssa.

– Tavoitteena on ruokaketjun läpinäkyvyys. Grillaussessioissa on mukana aina myös ruokaketjun alkupää, siis tuottaja, Wesander sanoo.

Grillausammattilainen tunnustaa grillaavansa myös kotona.

– Kotona on paljon grillejä, mutta useimmiten käytän pientä kaasugrilliä ja pallogrilliä: kalaa, possua ja makkaraa.

Wesander sanoo, että aina ei kannata grillata kalleinta filetä. Makuja löytyy myös ruhon muista osista.

Grillaussessioihin osallistuu maatalouden asiantuntijoita ja julkisuuden henkilöitä ministereistä urheilijoihin. Mukana on mm. keihäänheittäjä **Ari Mannio**. ■

KOLUMNI

SIMO RALLI *Ralli viljelee sivutoimisesti kotitilaansa Teuvalla. – Tämä on sinänsä järjetön yrittämismuoto, ettei mikään ole niin säänneltyä kuin tämä. Se on tämä maausko, joka ajaa viljelijöitä eteenpäin. Sitä vain pitää jatkaa.*

HALUAN NÄHDÄ LEHMÄN!

Sen pitkät ripset viettelevät katsojan, leuka jauhaa joutilasta tasaista tahtiaan. Pää on niin iso että siihen luulisi mahtuvan kaikki maailman murheet. Lehmä ei kuitenkaan hätkähdä. Se katsoo ihmistä vain kulmien takaa. Suuhun tukkivat kärpäset saavat naudan nakkelemaan niskojaan ja huiskimaan hännällään. Aika pysähtyy, voisin katsoa tuota loputtomiin.

LEHMÄN NÄKEMINEN ON LUMOAVAA

Ajatella, vaikka asun keskellä peltoa, keskellä maanviljelystä ja maaseutua, en silti lehmää joka päivä näe. Kotitieni varressa ei ole enää yhtäkään lypsävää. Ei sian sikaa, ei kanan kanaa. Ei maaseudulla näe enää elukoita. Lypsytilojen määrä on pienentynyt ja samalla niiden koko on suurentunut. Navettoja ei enää riitä joka kylään. Vaikka riittäisikin, tarkentuneet eläintautimääräykset kieltävät ulkopuolisten vieraillut kanaloissa, sikaloissa ja muissa eläinpyhätöissä.

Suurin osa maaseudun lapsista ei ole nähnyt sen kummemmin itikoita kuin kaupunkilaisetkaan. Kyllähän kuvista elukat tunnistetaan, mutta voin vakuuttaa että ison lypsylehmän tai valtavan sonnin koskettaminen on sellainen kokemus, joka pitäisi jokaisen lapsen ja aikuisen saada. Siinä voi moni elämän pieni mysteeri loksahtaa kohdalleen ja voi huomata mitenkä tämä maailma oikeasti makaa. Minusta maatalousnäyttely on sivistyksen kannalta tärkeämpi asia kuin koskaan, niin maalaisille kuin kaupungeissa elävillekin. Kulttuuri on lähtöisin maataloudesta.

Lapsuuteeni kuului jokakesäinen näyttelymatka. Siellä katsoin kuinka konekiimaiset viljelijät kiersivät isoja puimureita ja traktoreita. Vaikka he kuinka laskivat päässään, ettei tuon hankkiminen kannata, se hankittiin silti. Maatalouteen on aina kuulunut se, että isot koneet ovat viljelijälle jonkin sortin elimen jatke.

”Pannahan vähän mettää lakiaksi, saarahan poijalle kunnon kuuspyttyynen alle!” Konehet on aina viimeisen päälle ja niinhän sen pitää ollakin. Säästetään sitte muusta.

Isältäni sain oppia näyttelyissä. Koneosastolla kuulin, että verottaja vie vain puolet, konekauppias kaiken.

Toisenkin tärkeän opin sain Jyväskylän Killeri-näyttelyistä vuonna 87. Isäni oli ajatellut ottaa vanhaan kivinavettaamme nutrioita, sellaisia valtavan rotan näköisiä, pienen koiran kokoisia jyrsijöitä. Niistä piti tulla jonkin sortin maatilamme pelastaja. Kuuntelimme nutriakauppiaan ylistystä uudesta elinkeinosta. Nahkasta saa valtavan hinnan. liha on maittavaa, elikot syövät mitä annetaan ja eivätkä vaadi kuin kiviseinät ympärilleen etteivät jyrsisi itseään maailmalle. Jopa hampaista sai tehtyä koruja!

Kotimatkalla isäni totesi ettei nutrioita meidän markille tule. Kysyin, miksi ei. -Silloin kun hampaistakin saa tehtyä koruja, se on jo liian hyvää hommaa meille.

Tuota lausetta olen punninnut elämässäni monen monta kertaa. Silloin kun joku asia kuulostaa liian hyvälle, on syytä hälytyskellojen soida. Tehdäänkö tässäkin nyt hampaista koruja? Oiva oppi ja aivan ilmainen.

Tulkaa siis tutustumaan maaseutuun, eläimiin ja valtaviin kaluihin koneosastoilla. Mukavan ja opettavaisen kesäreissun lisäksi voit salaa viisastua!

TERVETULOA FARMARIIN! ■

FARMARI
SEINÄJOKI 3.-6.7.2013

OHJELMAT 2013

Katso ohjelmapäivitykset **WWW.FARMARI.NET**

EU:N MAATALOUSPOLITIIKKA VALINKAUHASSA – KESKUSTELUTILAISUUS VILJELIJÖILLE

EU:n maatalouspolitiikasta vuosille 2014–20 saadaan todennäköisesti kesäkuun aikana päätös. Farmari järjestää yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa tuoreeltaan heti keskiviikkona 3.7. keskustelutilaisuuden viljelijöille, jossa asiasta alustavat maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen, Euroopan komission Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston (DG AGRI) uusi pääjohtaja Jerzy Pogdan Plewa, EU-parlamentaarikko Anneli Jäätteenmäki sekä MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila. Paikalla myös eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta puheenjohtajansa Jari Lepän johdolla. Tule kuulemaan ja esittämään kysymyksiä. Nyt on paikalla eri intressitahojen edustajat.

◊◊◊ FARMARI-AREENA

KESKIVIIKKO 3.7.2013

12.00 EU-MAATALOUSPOLITIIKKA 2014–2020 — KESKUSTELUTILAISUUS VILJELIJÖILLE
- Farmari-viisu, näyttelyisäntä Simo Ralli
- Farmarin avaus, näyttelyn johtaja Antti Siljamäki, ProAgria Etelä-Pohjanmaa
- EU:n maatalouspolitiikka 2014–2020
  - Ministeri Jari Koskinen
  - Pääjohtaja Jerzy Pogdan Plewa, Euroopan komissio, Maatalouden ja maaseudun kehittäminen pääosasto (DG AGRI)
  - Puheenjohtaja Juha Marttila, MTK
  - EU-parlamentin jäsen Anneli Jäätteenmäki

15.00 TUOTANTOELÄINNÄYTTEIDEN LÄHETTÄMINEN EVIRAAN.
Tuotanto- ja villieläinterveyden tutkimusyksikkö

TORSTAI 4.7.2013

10.30 OHRASTA ON MONEKSI
- Avaus, toimitusjohtaja Antti Pankakoski, Altia Oyj
- ”Eteenpäin uusiutuvalla energialla”. osastopäällikkö Esa Härmälä, työ- ja elinkeinoministeriö
- Kasvukauden näkymät, hankintapäällikkö Kari Kiltilä, Altia Oyj

13.00 VALION MAITOJUHLA
- Juhlapuhe, toimitusjohtaja Pekka Laaksonen, Valio Oy
- Laatukylttien jako
- Artturi-kisan palkintojen jako

14.00 TUOTANTOELÄINNÄYTTEIDEN LÄHETTÄMINEN EVIRAAN.
Tuotanto- ja villieläinterveyden tutkimusyksikkö

15.00 VUODEN SIKATEKO
- Vuoden sikateko-palkinnon jako, Suomen Sikayrittäjät
- Vastuullista suomalaista sikataloutta
  - Vanhempi tutkija Hilkka Siljander-Rasi, MTT
  - Keskustan pj. Juha Sipilä
  - Toiminnanjohtaja Pirjo Kortesniemi, ETT
  - Pj. Martin Ylikännö, Suomen Sikayrittäjät

PERJANTAI 5.7.2013

12.00 ASKELEEN EDELLÄ — PROAGRIA ETELÄ-POHJANMAAN 150-VUOTISJUHLA
- Talonpojan marssi, Puhallinorkesteri Pohjanmaa, joht. Jukka Mäki-Jaskari
- Avauspuhe, puheenjohtaja Merja Keisala, ProAgria Etelä-Pohjanmaa
- Musiikkia, Puhallinorkesteri Pohjanmaa
- Ensimmäiset 150 vuotta, FM, historiantutkija Kaisa Viitala
- Sirkusakrobatiaa, Eira Nevanpään Taideliikuntakoulu
- Juhlapuhe, rehtori Jukka Kola, Helsingin yliopisto
- Sukutilatunnusten jako, puheenjohtaja Juha Korkeaoja, ProAgria Keskusten Liitto
- Farmari-viestin luovuttaminen Pohjois-Karjalaan
- Vaasan marssi

15.00 TUOTANTOELÄINNÄYTTEIDEN LÄHETTÄMINEN EVIRAAN.
Tuotanto- ja villieläinterveyden tutkimusyksikkö

LAUANTAI 6.7.2013

14.00 TUOTANTOELÄINNÄYTTEIDEN LÄHETTÄMINEN EVIRAAN.
Tuotanto- ja villieläinterveyden tutkimusyksikkö

◊◊◊ LUKIO

TORSTAI 4.7.2013

14.00–16.00 KONEURAKOINTISEMINAARI.
Työtehoseuran ja Koneviestin järjestämässä seminaarissa aiheina ovat mm. urakointihinnat, traktorikuljetusten ammattipätevyysasiat sekä urakoitsijan vakuutukset.

14.00–15.00 CAP 2014–2020. INFORMATIONS- OCH DISKUSSIONSMÖTE FÖR LANTBRUKARE.
Ett kort seminarium om kommande CAP med generaldirektör Jerzy Plewa samt Finlands lantbruksminister Jari Koskinen. Med kommentarer medverkar SLC:s ordförande Holger Falck samt riksdagsledmot Mats Nylund.

CAP 2014–2020. INFORMATIONS- OCH DISKUSSIONSMÖTE FÖR LANTBRUKARE.

Ett kort seminarium om kommande CAP hålls i samband med Farmari-utställningen 4.7. i Seinäjoki. Föreläsarna kommer från den absoluta lantbrukspolitiska toppen: Generaldirektör Jerzy Plewa på EU-kommissionens generaldirektorat för jordbruk och landsbygdsutveckling (DG Agri) samt Finlands lantbruksminister Jari Koskinen. Med kommentarer medverkar SLC:s ordförande Holger Falck samt riksdagsledmot Mats Nylund.

Seminariet hålls kl 14:00–15:00 i Lukio, Kirkkokatu 16. Seminariets språk är svenska och engelska. Arrangör är Österbottens Svenska Lantbrukssällskap och Svenska lantbruksproducenternas centralförbund.

◊◊◊ METSÄLAVA

”MILJOONA MOTTIA LISÄÄ”
LAVA ON RAKENNETTU ISOJOEN SAHAN PUUTAVARANIPPUJEN PÄÄLLE.

KESKIVIIKKO 3.7.2013

10.30 Avaus ja katsaus päivän ohjelmaan.
11.00 Vaikuttajahaastattelussa MTK:n Juha Marttila
12.30 Taikuri Tapio Salomaa
14.00 Puuhaa lapsille ja nuorille, EP 4H-piiri
15.00 Puumarkkinakatsaus, MetsäGroup
15.30 Moottorisahataidetta, Risto Uitto
16.00 metsään.fi, Jouni Aila, Metsäkeskus

TORSTAI 4.7.2013

10.30 Avaus ja katsaus päivän ohjelmaan
11.00 Taikuri Tapio Salomaa
11.15 Vaikuttajahaastattelussa maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen
11.30 Vaikuttajahaastattelussa Keskustan pj Juha Sipilä
11.45 Metsäkeskustelu: Keskustan pj Juha Sipilä, maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen, MTK:n Juha Marttila, Suomen Sahat pj Esa Hakamäki
12.30 Puumarkkinakatsaus, Juha Hakkarainen, MTK
13.00 Vaikuttajahaastattelussa osastopäällikkö Esa Härmälä, TEM
13.15 Vaikuttajahaastattelussa kansanedustaja, maa- ja metsätalousvaliokunnan pj Jari Leppä
13.30 Taikuri Tapio Salomaa
14.00 Puuhaa lapsille ja nuorille, EP 4H-piiri
15.00 Moottorisahataidetta, Risto Uitto
15.30 metsään.fi, Jouni Aila, Metsäkeskus

PERJANTAI 5.7.2013

10.30 Avaus ja katsaus päivän ohjelmaan
11.00 Halonhakkuun SM-karsinta, naiset
13.00 Halonhakkuun SM-karsinta, miehet
14.00 Metsäistä haitarimusiikkia, Junnu Korhonen
14.30 Moottorisahataidetta, Risto Uitto
15.00 Puuhaa lapsille ja nuorille, EP 4H-piiri
16.00 metsään.fi, Jouni Aila, Metsäkeskus

LAUANTAI 6.7.2013

10.30 Avaus ja katsaus päivän ohjelmaan
10.45 Vaikuttajahaastattelussa sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikko
11.00 Halonhakkuun SM-karsinta, naiset
12.30 Puumarkkinakatsaus, Suomen sahat
13.00 Halonhakkuun SM-karsinta, miehet
15.00 Puuhaa lapsille ja nuorille, EP 4H-piiri
15.30 Moottorisahataidetta, Risto Uitto
16.00 metsään.fi, Jouni Aila, Metsäkeskus

◊◊◊ ENERGIAPIHA

ENERGIAPIHASSA PÄIVITTÄIN ESITTELYSSÄ SÄHKÖAUTON LATAUS, HYÖTYSÄHKÖAJONEUVO HILUX, BIOKAASUAUTON HIDASTANKKAUS SEKÄ SÄHKÖNTUOTANTO AURINKOPANEELEIN.

TORSTAI 4.7.2013

10.30 Energiaomavaraisuus — haasteet ja mahdollisuudet, Juha Sipilä, joka saapuu paikalle häkäpönttöautollaan
11.00 Simo Rallin haastattelu: Tuulivoimala Teuvalle
14.00 Miten energian pientuottajan asemaa voidaan parantaa? Milloin sähkön nettolaskutukseen?
- haastateltavana osastopäällikkö Esa Härmälä, TEM

LAUANTAI 6.7.2013

11.00 Simo Rallin haastattelu: Tuulivoimala Teuvalle

◊◊◊ RUUALLE KASVOT – VILJELIJÄT FARMARI-RAVINTOLASSA

Suomalaisen ruuan alkujuuret tulevat päivittäin tutuksi Farmarin pääravintolassa. Kasvot jokapäiväisen ruokamme alkulähteille saat kohtaamalla maa- ja kotitalousnaisten ravintolassa maidontuottajan ja sikafarmarin. He kertovat oman tilan tuotannostaan.

KESKIVIIKKO 3.7.2013

11:30 Maidontuottaja Liisa Vuorela
14:00 Sikafarmari Antti Nikkola

TORSTAI 4.7.2013

11:30 Maidontuottaja Tommi Laine
14:00 Sikafarmari Antti Nikkola

PERJANTAI 5.7.2013

11:30 Maidontuottaja Liisa Vuorela
14:00 Sikafarmari Antti Nikkola

LAUANTAI 6.7.2013

11:30 Maidontuottaja Tommi Laine
14:00 Sikafarmari Olli Autio

◊◊◊ RUOKAPROVINSSI-GRILLI

Maa- ja metsätalousministeriön ja ProAgria Etelä-Pohjanmaan yhteisessä Ruokaprovinssi-grillissä pidetään neljästi päivässä näytös, jossa lähiruoka on tärkeässä roolissa. Näytöksiin kutsutaan vieraita, kuten poliitikkoja ja julkisuuden henkilöitä sekä ruoan tuottajia, ja kokkailun lomassa keskustellaan ruoasta sekä päivänpolttavista aiheista. Grillin ruokalistan laatii keittiömestari Raymond Wesander ja hänen apunaan grillaa keittiömestari Ulla Liukkonen.

KESKIVIIKKO 3.7.2013

11.00 Sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikko ja oikeusministeri Anna-Maja Henriksson, Ruokaprovinssikadun avaus
13.00 Farmari-isäntä, muusikko Simo Ralli
15.00 Kansanedustaja Anne Kalmari
16.30 Maakuntajohtaja Asko Peltola

TORSTAI 4.7.2013

11:30 MMM:n kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio
13.00 Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen
15.00 Farmari-isäntä, muusikko Simo Ralli
16.30 MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila ja SEL:n liittopuheenjohtaja Veli-Matti Kuntonen

PERJANTAI 5.7.2013

11.30 Muusikko, Voice of Finland -finalisti Osku Ketola
13.00 ETT:n toiminnanjohtaja Pirjo Kortesniemi ja Atrian vastuullisuuspäällikkö Eeva Juva
15.00 Vieras varmistuu myöhemmin
16.30 KIDSing-finalisti Miska Mäkiviita ja isänsä Teijo Mäkiviita

LAUANTAI 6.7.2013

11.30 kansanedustaja Miapetra Kumpula-Natri
13.00 Kuvataiteilija Soile Yli-Mäyry
16.00 keihäänheittäjä Ari Mannio

Ruokaprovinssikadulle tulee myös yllätysohjelmaa Ruokaprovinssin kehitystyöhön kiinteästi kuuluvilta terveys-, liikunta- ja kulttuuriyrityksiltä ja -yhdistyksiltä. »»

FARMARI
SEINÄJOKI 3.-6.7.2013

OHJELMAT 2013

Katso ohjelmapäivitykset **WWW.FARMARI.NET**

◊ ◊ ◊ FARMARI-KATULAVA

KESKIVIIKKO 3.7.2013
- **11.00** Taikuri Tapio Salomaa
- **14.00** Kesän turvallisuus – näin vältät vaarat Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
- **14.30** Taikuri Tapio Salomaa
- **16.00** Bill Hota & the Pulvers traktorin säestyksellä

TORSTAI 4.7.2013
- **14.00** Kesän turvallisuus – näin vältät vaarat Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
- **14.30** Taikuri Tapio Salomaa
- **16.00** Bill Hota & the Pulvers traktorin säestyksellä

PERJANTAI 5.7.2013
- **13.00** Kesän turvallisuus – näin vältät vaarat Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
- **14.00** Sata vuotta tangoa maaseudun puolesta, Suomalaisen tangon Satumaa ry ja ProAgria Etelä-Pohjanmaa
- **16.00** KIDSing-finalisti Miska Mäkiviita
- **16.30** Bill Hota & the Pulvers traktorin säestyksellä

LAUANTAI 6.7.2013
- **10.30** Kesän turvallisuus – näin vältät vaarat Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
- **14.00** LähiTapiola-konsertti, esiintyjänä Elonkerjuu

◊ ◊ ◊ KOTIELÄINKENTTÄ

Lypsykarjakehä

KESKIVIIKKO 3.7.2013
- **10.15** Avaus Pirjo Kortesniemi, ETT
- **10.30** Suomenkarjanäyttely
- **13.00** Keinosiemennyssonnien esittely
- **15.00** Nuorten kasvattajien kilpailu huipentuu kehässä
- **16.00** Lypsyrotujen esittely

TORSTAI 4.7.2013
- **10.15** Avaus Juha Nousiainen, Valio
- **10.30** Ayrshirenäyttely/hiehot
- **13.00** Keinosiemennyssonnien esittely
- **14.00** Ayrshirenäyttely/lehmät
- **15.00** Ayrshirenäyttely/kasvattajaluokka ja championit
- **16.00** Lypsyrotujen esittely

PERJANTAI 5.7.2013
- **10.15** Avaus Sanna Nokka, ProAgria Keskusten Liitto
- **10.30** Junior Handler
- **13.00** Keinosiemennyssonnien esittely
- **14.00** Showmanship
- **15.00** Hiehoagility
- **16.00** Lypsyrotujen esittely

LAUANTAI 6.7.2013
- **10.15** Avaus Ritva Rinta-Pukka, Etelä-Pohjanmaan ELY-Keskus
- **10.30** Guernsey, Brown Swiss ja Jersey-rotujen näyttely
- **11.10** Holstein-rodun vuosinäyttely
- **13.00** Keinosiemennyssonnien esittely
- **14.00** Holstein Bred and Owned, karjaluokka ja championit
- **16.00** Lypsyrotujen esittely

Lypsypaikalla

- *Lypsyparsissa alkaa keskiviikkona klo 10.15 nuorten kasvattajien kilpailu (Young Breeders).*
- *Uudistamme tuotosseurantaa, tule keskustelemaan projektinvetäjä Heli Wahlrosin kanssa.*
- *Esillä tuotosseurannan uusi tekniikka mittalypsyyn ja tiedonsiirtoon.*
- *Esillä Työohjeet lypsyyn.*
- *MaitoPisnes hankkeen koulutustarjonta.*
- *Mahdollisuus seurata päivittäin iltalypsyä klo 17.00. Paikalla eläinlääkäri Laura Kulkas tai Maitosuomi*
- *Lypsykarjanavetassa voi seurata päivittäin Faban uutta RANE-rakennearvostelua.*

Alkuperäiskarjaosasto

Alkuperäiskarjaosastolla käsinlypsyä lehmisavujen katveessa. Tule muistelemaan, miten sentrifuugilla tehtiin rasvakokeita.

Vasikkabaari

- V*asikoita on sekä vasikkabaarissa että erillisessä vasikkakatoksessa.*
- *Teemana on vasikoiden alkukasvatuksen tärkeys ajatuksella "Vasikka — tulevaisuuden huippulehmä".*
- *Paikalla Valiolta eläinlääkäri Laura Kulkas (ke & to) ja vasikka -asiantuntija Tuomo Linnakallio sekä ProAgrian asiantuntijat.*
- *Esillä myös vasikanhoitoon työohjeita ja MaitoPisnes-hanke.*

Lihakarjakehä

KESKIVIIKKO 3.7.2013
- **10.15** Kehän avaus, Limousin-kasvattajat
- **11.00** Eläinten punnitus ja e-merkin luku
- **12.00** Lännenratsastus, Ranch Horsemanship
- **13.00** Hereford-rotuesittely ja rakennearvostelu
- **14.00** Lännenratsastus, Ranch Horsemanship
- **15.00** Highland Cattle rotuesittely
- **16.00** Lihakarjan paimennusnäytös hevosilla, Ranch Horsemanship

TORSTAI 4.7.2013
- **10.15** Kehän avaus, Hereford-yhdistys ry
- **10.30** Lihakarjan Junior Handler -kisa
- **12.00** Lihakarjan paimennusnäytös hevosilla, Ranch Horsemanship
- **13.00** Hereford-rotuesittely ja rakennearvostelu
- **14.00** Lihakarjan paimennusnäytös hevosilla, Ranch Horsemanship
- **15.00** Highland Cattle rotuesittely
- **15.30** Eläinten punnitus ja e-merkin luku
- **16.00** Lihakarjan paimennusnäytös hevosilla, Ranch Horsemanship

PERJANTAI 5.7.2013
- **10.15** Kehän avaus, Pihvikarjaliitto
- **11.00** Eläinten punnitus ja e-merkin luku
- **12.00** Lihakarjan paimennusnäytös hevosilla, Ranch Horsemanship
- **13.00** Hereford-rotuesittely ja rakennearvostelu
- **14.00** Lännenratsastus, Ranch Horsemanship, mukana Don Höglund
- **15.00** Highland Cattle rotuesittely
- **16.00** Lännenratsastus

LAUANTAI 6.7.2013
- **10.15** Kehän avaus, HC Club Highland Cattle -rodun vuosinäyttely
- **12.00** Lihakarjan paimennusnäytös hevosilla, Ranch Horsemanship, mukana Don Höglund
- **13.00** Highland Cattle WorkShop
- **15.30** Hereford-rotuesittely ja rakennearvostelu
- **16.00** Lännenratsastus

ProAgrian lihakarjaosastolla vierailee päivittäin Ari Nopanen ProAgria Lihaosaamiskeskuksesta. Lisäksi pe-la klo 15.00 tavattavissa tutkija Reetta Palva, TTS, aiheenaan emolehmätuotannon työajankäyttö. Lisäksi eri rotujen esittelyä karsinan laidalla.

Sikaohjelmaa

Siat kehässä joka päivä, päivittäin esitellään myös joidenkin sikojen kotitila

KESKIVIIKKO 3.7.2013
- **10.30-** Karsinanlaitaluento. Sikamainen aamupäivä.
- **11.00** Johanna Sippola: Sikalan päivärutiinit. Hilkka Siljander-Rasi: Miltä sikalassa näyttää kuluttajan silmin?
- **12.30-** Siat kehässä. Sikamaista käytöstä.
- **13.30** hankepäällikkö Terhi Jääskeläinen, Sikayrittäjät ry, kertoo miksi sika on sika.
- **15.30-** Karsinanlaitaluento. Ajankohtaista sikasektorilta.
- **16.00** Ari Nopanen: Suunnitelmissa sikalainvestointi Mari Friman: Olen välikasvatusporsas, olenko terve?

TORSTAI 4.7.2013
- **11.00** Karsinanlaitaluento. Maija Karhapää: Sikojen mahahaavan ehkäisy
- **11.15** Karsinanlaitaluento. Helena Telkänranta: Virikkeitä sioille
- **13.00-** Siat kehässä. Rotusiat estradilla.
- **14.30** Heikki Hassinen Finnpig Oy:stä ja Timo Serenius Figen Oy:stä kertovat, millainen on hyvä sika.
- **15.00** Sikayrittäjien sikaseminaari.
- **17.00** Karsinanlaitaluento. Sanna Nikunen: Sikojen tautitilanteesta meiltä ja muualta

PERJANTAI 5.7.2013
- **10.30-** Karsinanlaitaluento.
- **11.00** Marko Övermark: Rantakunnossa vai imetyskunnossa? Tiina Kortelainen: Välikasvatuksen kriittisiä pisteitä
- **13.00-** Siat kehässä. Kuluttaja ja tuottaja.
- **15.00** Tutkija Hilkka Siljander-Rasi ja sikayrittäjien puheenjohtaja Martin Yli-Kännö keskustelevat sianlihantuotannon eettisistä kysymyksistä.
- **15.00-** Karsinanlaitaluento. Laatua suomalaisesta sikalasta.
- **15.30** Sikavasta kansalliseksi laatujärjestelmäksi Tuloksia terveydenhuoltokäyntien arvioinneista

LAUANTAI 6.7.2013
- **10.30-** Karsinanlaitaluento. Terveisiä tutkimukselta!
- **11.00** Liisa Voutila: Kotimaiset valkuaiskasvit sikojen ruokinnassa Kirsi Partanen: "Miksi emakko kuitua tarvitsee, miten kuitu emakkoa ravitsee?"
- **13.00-** Siat kehässä. Kohtaamisia sikakehässä.
- **15.00** Sikayrittäjien puheenjohtajan Martin Yli-Kännön jututettavina tuottajia ja yllätysnimiä.
- **15.30-** Karsinanlaitaluento. Rehukauhan varressa Sini Perttilä.
- **15.45**

Sikaosaamiskeskuksessa ProAgria Etelä-Pohjanmaan ja Lihaosaamiskeskuksen, MTT:n, Sikayrittäjien ja Sikavan asiantuntijat.

Hevos- ja sikakehä

KESKIVIIKKO 3.7.2013
- **11.00** Värisuora: Suomenhevosten värikirjo esittäytyy mustasta valkoiseen
- **12.00** Ravikuninkaalliset
- **12.30** Sikamaista käytöstä
- **13.30** Seinäjoen poniravikoulu esittäytyy
- **14.30** Lastensuojelun lähettiläät: Voice of Finland -finalisti Osku Ketola ja ex-huippuravuri Etain Royal
- **15.00** Majakka ja perävaunu: rotuesittelyssä jättihevonen shire sekä minitamma varsansa kanssa
- **16.00** Työhevoset

TORSTAI 4.7.2013
- **11.00** Mestarit Areenalla: Menestyneet pohjalaiset suomenhevosratsukot
- **12.00** Ravikuninkaalliset
- **13.00** Rotusiat estradilla
- **14.30** Majakka ja perävaunu, esittelyssä jättihevonen shire sekä minitamma varsansa kanssa
- **15.00** Suomen shetlanninponiyhdistys esittäytyy
- **15.30** Lastensuojelun lähettiläät: Voice of Finland -finalisti Osku Ketola ja ex-huippuravuri Etain Royal
- **16.00** Työhevoset

PERJANTAI 5.7.2013
- **11.00** Hevosurheilun lajit, mm. este-, kenttä- ja kouluratsastus, monté, ravi, islanninhevonen
- **13.00** Kuluttaja ja tuottaja keskustelevat sika-asioista
- **15.00** Poniagility
- **16.00** Majakka ja perävaunu: esittelyssä jättihevonen shire sekä minitamma varsansa kanssa
- **16.30** Työhevoset
- **17.00** Ravikuninkaalliset

LAUANTAI 6.7.2013
- **11.00** Hevosurheilun lajit, mm. este-, kenttä- ja kouluratsastus, monté, ravi, islanninhevonen
- **13.00** Kohtaamisia sikakehässä
- **15.00** Poniagility
- **15.30** Lastensuojelun lähettiläät: Voice of Finland -finalisti Osku Ketola ja ex-huippuravuri Etain Royal
- **16.30** Työhevoset
- **17.00** Ravikuninkaalliset

Hevospuistossa

KESKIVIIKKO 3.7.2013
- **11.30** Lastensuojelun lähettiläät: Voice of Finland -finalisti Osku Ketola ja ex-huippuravuri Etain Royal
- **12.00** Satulan sovituksen abc
- **13.00** Ravihevosen valjastus, Finn-Tack
- **15.00** Kengitysnäytös
- **15.30** Työhevosen valjastus
- **17.00** Satulan sovituksen abc

TORSTAI 4.7.2013
- **10.15** Satulan sovituksen abc
- **11.30** Lastensuojelun lähettiläät: Voice of Finland -finalisti Osku Ketola ja ex-huippuravuri Etain Royal
- **13.00** Kengitysnäytös
- **15.00** Ravihevosen valjastus, Finn-Tack
- **15.30** Työhevosen valjastus
- **17.00** Satulan sovituksen abc

PERJANTAI 5.7.2013
- **12.00** Satulan sovituksen abc
- **13.00** Lastensuojelun lähettiläät: Voice of Finland -finalisti Osku Ketola ja ex-huippuravuri Etain Royal
- **14.00** Kengitysnäytös
- **16.00** Työhevosen valjastus
- **16.30** Ravihevosen valjastus, Finn-Tack
- **17.00** Satulan sovituksen abc

LAUANTAI 6.7.2013
- **10.30** Ravihevosen valjastus, Finn-Tack
- **13.00** Lastensuojelun lähettiläät: Voice of Finland -finalisti Osku Ketola ja ex-huippuravuri Etain Royal
- **15.00** Kengitysnäytös, shirehevonen
- **16.00** Työhevosen valjastus
- **16.30** Satulan sovituksen abc
- **17.30** Keppihevosten huutokauppa

Lisäksi mm. Fintoton pelipiste, terassi/kahvio, Hevoosella vaan -koulutushankkeen osastolla asiaa tallirakentamisesta, hevostarvikemyynti, Suomen Ratsastajainliitto, satulaseppä, poniajelua, muovinen mallihevonen vapaata valjastusharjoittelua varten ym.

HUOM! Lisäksi lännenratsastusta ja hevostaitoja lihakarjakehässä! »»

OTA SIKAMAGEE KUVA! ***Kun ohjelma sikakehässä päättyy, voit päivittäin puolen tunnin ajan kuvauttaa itsesi oljilla possu kainalossa tai kärsät vastakkain karjukandidaatin kanssa.***

FARMARI
SEINÄJOKI 3.-6.7.2013

OHJELMAT 2013

Katso ohjelmapäivitykset **WWW.FARMARI.NET**

SIMO RALLI KÄYSKENTELEE FARMARI-ISÄNNÄN ASKELIN ERI OSASTOILLA, ***selvittää tuulimyllyprojektiaan energialavalla, käy grillaamassakin ja tarttuu kitaraan. Isännän tehtävät huipentuvat Elonkerjuun keikkaan Farmari-katulavalla la klo 14.00.***

KARITSAN KESYTTÄJÄKILPAILU FARMARISSA ***Karitsan kesyttäjäkilpailun tavoite on kannustaa nuoria käsittelemään eläimiä. Sarjoja on alle ja yli 10-vuotiaille omansa. Keväällä syntynyt karitsa opetetaan kulkemaan kaulapannasta tai riimusta taluttaen. Eläimet pestään ja siistitään ennen näyttelyä. Kilpailussa katsotaan kuinka nuori käsittelee eläintä ja kuinka hän tuo sitä esille sekä kuinka hän huomioi tuomarin ohjeita. Tuomari kiinnittää huomiota yhteistyökykyyn ja eläimen rauhalliseen käsittelyyn. Myös taluttajan kilpailuasu vaikuttaa arvosteluun.***

KILINKÄSITTELYÄ ***Suomen Vuohiyhdistys, Ilmajoen 4H-yhdistys ja ProAgria Etelä-Pohjanmaa tekevät jo toisena vuotena peräkkäin yhteistyötä Vuohiojan Kuttulan kanssa tarjoten Ilmajoen lähialueen lapsille mahdollisuuden tutustua vuohiin ja kouluttaa niitä leikkimieliseen Kilien Käsittely -kilpailuun. Kesän aikana lapset kouluttavat itse valitsemistaan kileistä taitavia kilpailijoita tehtäväradalle, joka koostuu pujottelusta, estehypyistä ja kilin pompusta lopussa korokkeen päälle. Laji vaatii kärsivällisyyttä ja taitoa opettaa itsenäinen ja itsepäinen tuotantoeläin. Lajissa korostuu vuohen monipuolisuus. Vaikka kyseessä onkin tuotantoeläin, se taipuu myös harrastuskäyttöön.***

Lammas- ja vuohikehä

KESKIVIIKKO 3.7.2013
- **11.30** Paimennusnäytös paimenkoirilla
- **12.00** Rotuesittely: lampaat ja vuohet
- **13.00** Paimennusnäytös paimenkoirilla
- **13.30** Osastolla ohjelmaa
- **15.00** Suomenvuohen esittely ja konelypsy

TORSTAI 4.7.2013
- **11.30** Paimennusnäytös paimenkoirilla
- **12.00** Rotuesittely: lampaat ja vuohet
- **13.00** Lammasosastolla ohjelmaa
- **13.00** Paimennusnäytös paimenkoirilla
- **14.00** Kilin kesyttäjäkilpailu
- **15.00** Suomenvuohen esittely ja konelypsy

PERJANTAI 5.7.2013
- **11.30** Paimennusnäytös paimenkoirilla
- **12.00** Rotuesittely: lampaat ja vuohet
- **13.00** Lammasosastolla ohjelmaa
- **13.00** Paimennusnäytös paimenkoirilla
- **14.00** Karitsan käsittelykilpailu
- **15.00** Suomenvuohen esittely ja konelypsy

LAUANTAI 6.7.2013
- **10.30** Suomenvuohen esittely ja konelypsy
- **11.30** Paimennusnäytös paimenkoirilla
- **12.00** Rotuesittely: lampaat ja vuohet
- **13.00** Lammasosastolla ohjelmaa
- **13.00** Paimennusnäytös paimenkoirilla
- **14.00** Lampaan kerinnän SM-kilpailu

Lammas- ja vuohikatoksessa on esillä
- *Lampaiden tiineystarkastus ja ultraäänimittaus.*
- *Lampaiden kantakirjausta, punnitusta.*
- *Osastolla sekä lammas- että vuohiasiaa.*

Osastolla mukana EP:n lammaskerho, Texel-yhdistys, Suomen Vuohiyhdistys, Suomen Paimenkoirayhdistys.

Siipikarjaosasto

Siipikarjaosastolla on MTT:n tutkijoiden häkinvierusluentoja keskiviikkona 3.7. ja lauantaina 6.7. Noin 15 minuutin puheenvuorot esitetään kahden tunnin välein klo 11.00 alkaen.

Aiheina mm.:
- *Kotimaiset valkuaiskasvit siipikarjan rehuna*
- *Broilerien hyvinvoinnin mittaaminen tilalla*
- *Ajankohtaisia ajatuksia siipikarjatutkimuksesta*

Luomuosasto kotieläinkentällä

ProAgrian luomuosastolle voit tulla tapamaan luomutuottajia ja keskustelemaan sinua kiinnostavista asioista. Paikalla ovat ProAgrian luomuasiantuntijat, jotka osaavat vastata luonnonmukaiseen kasvintuotantoon ja kotieläinten ruokintaan liittyvissä kysymyksissä. Ajankohtaisia aiheita luomupuolella ovat osto- ja myyntirenkaiden toiminta, valkuaiskasvien ja luomulihan tuotanto sekä luomutuotantoon siirtyminen.

Kotieläinkentällä röhkii luomusikoja ja laitumella käyskentelee luomunautoja. Esillä myös luomukanoja.

KESKIVIIKKONA 3.7.2013
- **13.00** Miten lupiinin viljely puitavaksi ja rehuksi onnistuu?
- **14.00** Luomuohran viljely

TORSTAINA 4.7.2013
- **13.00** Rehutehtaan vaihtoehdot eri eläinlajien ruokintaan
- **14.00** Laiduntamisen järjestäminen yksimahaisille ja märehtijöille

PERJANTAINA 5.7.2013
- **13.00** Ajatuksia tulevaisuuden luomurehuhuoltoon
- **14.00** Luomurypsin ja -rapsin viljely

LAUANTAI 6.7.2013
- **13.00** Luomupossun elämä

◊ ◊ ◊ ERIKOISKASVIOSASTOLLA

Perunapäivän seminaari keskiviikkona 3.7.2013 klo 14–16.50
- **14.00** JM Steel, Mika Lipponen esittelee hallin, jossa seminaari pidetään
- **14.10** Luonnosta, Aki Aunola/Marika Tuomikoski: lyhyt katsaus perunamarkkinoihin
- **14.15** HZPC-Kantaperuna, Anna-Sofia Rajala: uutuuslajikkeet
- **14.25** Scanline, Matti Laurila: vaihtoehtoiset ravinneratkaisut tavoitteena maan kasvukunto ja sadon ravintosisältö
- **14.40** Grimme, Roland Rosenback: tehdaskuulumisia ja uutuustuotteet
- **14.55** Hyötyhamppuhanke, Noora Norokytö ja Mikko Neuvo: hamppu maaperän rakenteen parantajana
- **15:10** A-Lab, Antti Ruokolainen: prosessit hallintaan mittaustiedon avulla
- **15.25** Finpom, Heikki Markus: perunan uudet valmistusmenetelmät kotitalouksissa
- **15.40** MTT, Marjo Keskitalo: miksi vaihtoehtokasveja kannattaa viljellä
- **15.55** Klåvus Group, Peter Klåvus: kasvavan perunatilan haasteet
- **16.10** Urho Kari, syysrtypsi ja -rapsi perunan välikasvina. Kylvö uudella tekniikalla.
- **16.20** Avagro, Anssi Väättänen: Dewulf- ja Imac-perunankorjuukoneet, ajankohtaista nestelannoitteista
- **16.35** Pyhäjoen Puu, Päiviö Nikki: Isokappa-, peruna- ja vihanneslaatikot

Yhteyshenkilö: Juhani Rahko, puh. 043 825 0103

◊ ◊ ◊ TAITOA KÄSILLÄ -HALLI

Uimahalli-urheilutalon suojissa käsityöyrittäjien houkuttelevat myyntinäyttelyosastot sekä maakuntalapasten näyttely Lämmintä Kättä – kotiseutu löytyy lapasesta. Työnäytösten ohjelma esiintymislavalla, teemana virkaten kauneinta sisustukseen.

KESKIVIIKKO 3.7.2013
- **11.00** Kirjoneulotut maakuntalapaset: Etelä-Pohjanmaan lapanen
- **13.00** Virkaten kauneinta sisustukseen: Tabletit pöydälle ja pitsimatot
- **15.00** Koukkuamalla kaunis matto

TORSTAI 4.7.2013
- **11.00** Kirjoneulotut maakuntalapaset: Keski-Pohjanmaan lapanen
- **13.00** Virkaten kauneinta sisustukseen: Lelukorit ja lattiatyynyt
- 15.00 Koukkuamalla kaunis matto

PERJANTAI 5.7.2013
- **11.00** Kirjoneulotut maakuntalapaset: Satakunnan lapanen
- **13.00** Suuri Ompeluseura
- **15.00** Koukkuamalla kaunis matto

LAUANTAI 6.7.2013
- **11.00** Kirjoneulotut maakuntalapaset: Kainuun lapanen
- **13.00** Suuri Ompeluseura
- **15.00** Koukkuamalla kaunis matto

Työnäytösten toteutus:
Etelä-Pohjanmaan käsi- ja taideteollisuus ry,
www.taitoep.net. ■

SEURAA OPASTEITA & KÄYTÄ ETÄPARKKIA

Etelästä ja pohjoisesta tulevien kannattaa jättää autonsa etäparkkiin Rengonharjulle tai raviradalle, joista on jatkuva ilmainen bussiyhteys näyttelykentälle.

Paikoitusmaksu 5€ / auto.
Pysäköintimaksu vain käteisellä.
Muista jättää parkkilippu tuulilasille!
Se toimii myös kuittina verotuksessa.

➜ Portit Farmari-näyttelyalueelle

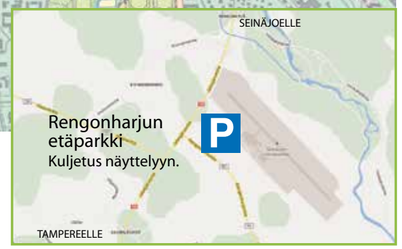

Rengonharjun etäparkki sijaitsee 10 km näyttelyalueelta Tampereen suuntaan.

sedu

TUOTANTOELÄINTEN HOIDON JA HYVINVOINNIN AMMATTITUTKINTO
Aloitus 2.9.2013
Lähipäivät 2–4 pv/kk, Ilmajoki
Lisätietoja:
Leena Ojala, puh. 040 830 4116

VILJELIJÄN AMMATTITUTKINTO
Aloitus 23.8.2013
Lähipäivät pe–la 2–4 pv/kk, Ilmajoki
Lisätietoja:
Marjo Latva-Kyyny, puh. 040 830 0423

VESITALOUDEN ERIKOISAMMATTITUTKINTO
Aloitus 26.9.2013
Lähipäivät 2 pv/kk, Ilmajoki
Lisätietoja:
Heikki Koskimies, puh. 040 830 2388

BIOENERGIA-ALAN AMMATTITUTKINTO
Aloitus 27.8.2013
Lähipäivät n. 2 pv/kk, Ähtäri
Lisätietoja:
Asko Ämmälä, puh. 040 830 2177

METSÄTALOUSYRITTÄJÄN AMMATTITUTKINTO
Lähipäivät 2–3 pv/kk, Ähtäri
Lisätietoja:
Asko Ämmälä, puh. 040 830 2177

Voit hakea kaikkiin koulutuksiin osoitteessa:
www.seduaikuiskoulutus.fi

Kuparisulfaattia

Sorkkakylvyt
Lannoitteeksi
044-744 7004
info@suprokem.fi

Kestäviä ja turvallisia rakennuksia maatalouden tarpeisiin

Betoniluoma Oy

Puh. +358 (0)1084 10140, 64701 Teuva
www.betoniluoma.com

Rakennetaan yhdessä
elinvoimaista maaseutua.
POP Pankkien asiantuntijat palveluksessasi.

POP Pankki

www.poppankki.fi

Yhdessä kotimaisen lihan puolesta.

Atria-tuotteet valmistetaan 100-prosenttisesti suomalaisesta lihasta.

Toimimme kotieläintilojen läheisenä kumppanina.
Tarjoamme toimivat eläinkuljetukset sekä A-Rehun laatutuotteet kustannustehokkaasti.
Tervetuloa mukaan rakentamaan suomalaista lihaketjua!

Ota yhteyttä ja kysy lisää!

AtriaNauta 020 472 7060
A-Rehu
AtriaSika 020 472 7325

Palvelua ympäri vuoden

KARAOKE PE-LA KLO 20-02

RIIHITANSSIT - liput 5,-
Pe 5.7. klo 21-01
Esko Koivuluoma Duo
La 6.7. klo 21-01
Seija Rankinen Duo

Järjestä Joupiskalla
Hää- ja perhejuhlat, TyKy-päivät, sauna- ja kokouspalvelut!
Ohjelmapalvelut www.komiathetket.fi

A-OIKEUDET
Ravintola Joupiska
Seinäjoki www.joupiska.fi
Maistuva LOUNAS päivittäin
Ma-Pe klo 10.30-14 8,00€
La-Su klo 12-15 9,80€
Lounaslista www.joupiska.fi
- Asuntovaunupaikkoja vapaana -
Ma 10.30-15, Ti-To 10.30-21, Pe 10.30-02, La 11-02, Su 11-18
Jouppilanvuorentie 1, Seinäjoki | Puh. 06-429 6300

NAARVA

S23 sykeharvesteri halkaisukiiloilla!
Olemme Farmari 2013-näyttelyssä

- Katkaisuteräänkiinnitettävillä halkaisuterillä voit tehdä halkoja heti kaadon jälkeen.
- Toimii kouran auki/kiinni toiminnolla. Ei muita ohjaimia.
- Kaataa, karsii ja katkoo.
- Paino vain 230 kg! Syke 50 cm.

PP PENTIN PAJA
info@pentinpaja.fi, www.naarva.fi, puh. 013 825 051

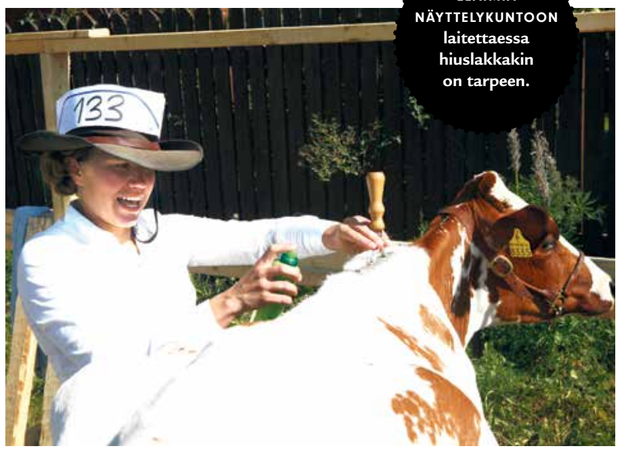

ELÄIMIÄ NÄYTTELYKUNTOON laitettaessa hiuslakkakin on tarpeen.

JUNIOR HANDLER VOITTAJAT

Kuva: Jari Ahlholm

TUTUT JA UUDEMMAT LYPSYKARJARODUT ESILLÄ

Farmarin lypsykarjaosasto sijaitsee upealla puistokentällä. Osastolla on koko näyttelyn ajan esillä kaikki suomalaisten maidontuottajien navetoissa lypsävät rodut, kahdeksan erilaista. Kaikkineen eläimiä tulee 50 karjasta. Myös omistajat tulevat paikalle esittelemään eläimiään, ja päivittäin on eri rotujen näyttelyitä. ■

LYPSYKARJANÄYTTELYN KILPAILUT

HIEHOAGILITY: Hiehoagility on viihteellinen ja vapaasti toteutettu kilpailu eläimen käsittelytaidoissa. Kilpailija suorittaa yhdessä hiehon kanssa radan, jossa on erilaisia käsittelytehtäviä ja esteitä. Se voittaa, jolla on vähiten virhepisteitä ja nopein aika, eli vauhtia riittää!

SHOWMANSHIP: Showmanship on vaativa ja karjanomistajien arvostama kilpailu lehmän esittelytaidoissa. Lehmä voi olla itsepäinen talutettava, mutta ammattilaiset saavat ne liikkumaan kuin elokuvissa. Parhailla showmanship -taitajilla on vuosien kokemus takanaan, vaikka olisivatkin iältään vielä nuoria aikuisia.

JUNIOR HANDLER: Nuoret harjaantuvat taitaviksi eläinten esittäjäksi ja showmanship-kisaajiksi omissa Junior Handler -kilpailuissaan, jossa talutettavana on vasikka tai hieho ja kilpailijat alle 18-vuotiaita. Tämä kilpailu on huippusuosittu ja uusia nuoria löytää lajin joka vuosi!

YOUNG BREEDERS SHOW: Nuoret tuovat mukanaan hiehon, jonka valmistelevat näyttelypaikalla näyttelykuntoon, pitävät huolen sen näyttelyparren mukavuudesta ja ulkonäöstä ja iltapäivällä esittelevät vielä kehässä eläimensä. ■

MITÄ YHTEISTÄ ON VASIKOILLA JA MUSTANAAMIOLLA?

VASTAUS OTSIKON KYSYMYKSEEN on tietysti se, että molemmat juovat baarissa maitoa. Tuttuun tapaan ProAgrian ja Valion yhteinen Vasikkabaari löytyy Farmarin kotieläinkentältä. Vasikkabaarin teemana on vasikoiden alkukasvatuksen tärkeys, ja tavoitteena tietysti kasvattaa vasikasta tulevaisuuden huippulehmä.

Vasikkabaarista löytyy paljon ammatillisia vinkkejä vasikoiden alkukasvatukseen, esillä on mm. vasikoiden hoitoon työohjeita, ternimaitojärjestelmä, erilaisia juotto- ja karsinaratkaisuja ja MaitoPisnes-hanke. Osastolla on päivittäin tavattavissa ProAgrian ja Valion vasikka-asiantuntijoita kuten **Tuomo Linnakallio** Valiolta. Lisäksi keskiviikkona ja torstaina paikalla on myös Valion eläinlääkäri **Laura Kulkas**. Eri ikäisiä vasikoita on ihasteltavaksi kaikkineen kymmenkunta kappaletta sekä Vasikkabaarin yksilö- ja ryhmäiglukarsinoissa että erillisessä vasikkakatoksessa. ■

SYO kouluttaa osaajia

Suomen Yrittäjäopisto on yrittäjyyden, liiketalouden ja kaupan sekä tietotekniikan kouluttaja ja kehittäjä, joka toimii valtakunnallisesti. Panostamme opintojen monimuotoisuuteen, käytännönläheisyyteen ja aikuisopiskelijoidemme henkilökohtaiseen ohjaukseen.

Tervetuloa osastollemme Farmariin juttelemaan lisää ja osallistumaan arvontaan!

STARTTAA OPINNOT SYKSYLLÄ!

Aloita uuden opiskelu tai täydennä olemassa olevaa osaamistasi tutkintoon. Opiskele työn ohessa monimuotoisesti henkilökohtaisen suunnitelmasi mukaan.

Maatilayrittäjille

• Maatilayrittäjän liiketoimintavalmennus	Orivesi	10 / 2013
• Maatilan johtamisvalmennus	Kauhava	11 / 2013
• Maatilayrittäjän liiketoimintavalmennus	Kokkola	12 / 2013

Yrittäjille

• Yrittäjän ammattitutkinto	Seinäjoki	9 / 2013
• Yrityksen kehittäjä, yritysjohtaminen	Järvenpää	10 / 2013
• Yrityksen kehittäjä, yritysjohtaminen	Pori	10 / 2013
• Yrityksen kehittäjä, yritysjohtaminen	Jyväskylä	11 / 2013
• Tavaraliikenneyrittäjäkoulutus	Seinäjoki	9 / 2013

Tieto- ja viestintätekniikan ala

• Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto	Kauhava	9 /2013
• Järjestelmäasiantuntija	Kauhava	9 / 2013
• Ohjelmoijakoulutus	Seinäjoki	9 / 2013

Liiketalous ja kauppa

• Liiketalouden perustutkinto, merkonomi	Kauhava	9 / 2013
• Osaava kirjanpitäjä START	Seinäjoki	9 / 2013
• Osaava kirjanpitäjä PRO	Seinäjoki	9 / 2013
• Myynnin ammattitutkinto	Seinäjoki	10 / 2013

Kiinnostuitko?
Katso tarkemmat tiedot koulutuksista nettisivuiltamme **www.syo.fi**

Tai soita p. 010 841 4000 ja varaa heti aikasi **maksuttomaan osaamisen kartoitukseen** ja räätälöidään sinulle sopiva kokonaisuus.

Suomen Yrittäjäopisto

www.syo.fi

Pohjoista kasvua

Boreal jalostaa peltokasvilajikkeita pohjoisiin oloihin. Tuottavat lajikkeet vaativiinkin olosuhteisiimme syntyvät pitkäjänteisen kehitystyön ja tinkimättömän osaamisen tuloksena. Lajikkeen soveltuvuudesta oloihimme kertoo tuttu BOR-merkintä, joka on merkki kasvusta.

TÄTTIÄ LAATUA POHJOISIIN OLOIHIN GARANTEERAD KVALITET FÖR DE NORDLIGA FÖRHÅLLANDENA
BOR

Boreal Kasvinjalostus Oy
www.boreal.fi
www.farmit.net

Olemme mukana Farmarissa Farmitin yhteisosastolla. TERVETULOA!

Tervetuloa

Farmari 2013 -näyttelyyn Seinäjoelle 3.–6.7. osastollemme Areena-halliin keskustelemaan voimajohdoista ja niiden vaikutuksesta ympäristöösi. Asiantuntijamme ovat paikalla sinua varten.

Fingrid välittää. Varmasti.

Fingrid vastaa Suomen päävoimansiirtoverkosta, jonka voimajohtojen yhteispituus on yli 14 000 kilometriä. Huolehdimme siitä, että Suomi saa sähköä häiriöttä. Pidämme johtomme käyttövarmoina sekä turvallisuusmääräysten mukaisessa kunnossa huolehtimalla johtoalueiden ja reunavyöhykkeiden säännöllisistä raivauksista.

FINGRID

www.fingrid.fi

Kyytöt, lapinlehmät ja lsk-karja laitumella

VASEMMALTA OIKEALLE: Itäsuomenkarjaa eli kyyttöjä, Länsisuomenkarjaa, Pohjois-Suomen karjaa eli lapinlehmä.

Farmarissa on perinteisesti esitelty myös alkuperäiskarjaa. Seinäjoella alkuperäiskarjan osasto sijaitsee kauniilla rantalaitumella Seinäjoen varrella. Osastolla on Alkuperäiskarja ry esittelemässä toimintaansa.

Länsisuomenkarja on alkuperäisroduista yleisin. Farmarin laitumella käyskentelevät länsisuomenkarjan lehmä ja hieho, ja näyttelyssä on myös jalostussonni. Pohjoissuomenkarjaa edustaa kaksi väritykseltään erilaista lehmää sekä hieho. Itäsuomenkarjasta on mukana emolehmä vasikkansa kanssa. Kyyttö soveltuu sekä maidon- että lihantuotantoon, ja sen lihaa voikin maistella näyttelyn Ruokaprovinssikadulla.

Alkuperäiskarjan osastolla esitellään myös karjantarkkailun historiaa vanhan rasvanmäärityskoneen eli sentrifuugin kanssa. Näin rasvanmääritys tehtiin ennen tilalla ja nähtiin saman tien tulokset. Nyt näytepikarit lähetetään Seinäjoen aluelaboratorioon ja katsotaan netistä tuloksia tai odotellaan vastauksia kirjepostina. ■

POPPELI SAAPUU FARMARIIN

Farmari-konkari Poppeli saapuu jo toistamiseen Farmariin **Vehkaojan Susannan** ja **Heikin** tilalta Nurmosta. 12-vuotias Poppeli asustelee Koivu-vasikkansa kanssa rantalaitumella kahden muun emo-vasikkaparin kanssa, aivan kuten vuoden 2006 Farmarissa. ■

Eläimellistä menoa kotieläinkentällä

KUKA NÄITÄ VOISI VASTUSTAA? Farmarin eksoottisimpia eläinvieraita ovat alpakat, joiden suosio on koko ajan kasvussa.

FARMARI-KENTÄN RANTALAIDUN on kauneudessaan vertaansa vailla.

LIHAKARJAOSASTOLLA on tavattavissa mm. ylämaankarjaa.

LAMMASKEHÄSSÄ lapset kisaavat mm. karitsan käsittelyssä, ja välillä käsiteltävä ottaa ohjat.

FARMARISSA näet myös suuret sonnit.

HAAVEILETKO KOTIKANALASTA? Tule Farmariin kuulemaan lisää!

MITEN SUJUISIVAT maataloustyöt aidoin hevosvoimin? Hevospuistossa esitellään työhevosen valjastusta.

Puutarhan parhaaksi.

Husqvarna

HUSQVARNA 135
Ketterä, helposti käynnistyvä saha vapaa-ajan käyttöön. Edistyksellinen X-Torq-moottori.
260 €

HUSQVARNA 336 FR
Monipuoliseen käyttöön. Mukana valjaat ja 3 terää suojineen.
555 €

HUSQVARNA AUTOMOWER 308
3. polven teknologiaa robotti-leikkaamisen edelläkävijältä. Nurmikon koko maks. 800 m².
1.690 €

MYYNTIMENESTYS VUODESTA 1995 LÄHTIEN

UUTUUS!

Malleja 500 - 6000 m²:n nurmikoille.

HUSQVARNA RIDER 115B
Edistyksellistä tekniikkaa ympärivuotiseen käyttöön. Leikkuuleveys 95 cm.
3.495 €

UUTUUS!

HUSQVARNA M46
Näppärä työnnettävä bioclip-leikkuri. Leikkuuleveys 46 cm.
299 €

Tervetuloa Farmari-näyttelyyn osastolle U034!

Valtuutetut, huoltavat Husqvarna-jälleenmyyjät palveluksessasi:

ALAVUS: Alavuden Auto Oy • **ALAJÄRVI:** Huoltokorjaamo E. Rantala Oy • **ISOJOKI:** RautaKortes • **JALASJÄRVI:** Tekniset Jalasjärven Kodintekniikka Oy • **KAUHAJOKI/TERVAJOKI:** Hannu Loukko Oy • **KAUHAVA/LAPUA:** Lakeuden Kone- ja Maatalousvarvike Ky • **KURIKKA:** I-Racing • **SEINÄJOKI:** Seinäjoen Konerengas Oy • **TEUVA:** Konemesta • **YLISTARO:** Pienkonehuolto ja myynti M. LESKELÄ

ENNAKKOESITTELYSSÄ FARMARI-NÄYTTELYSSÄ:

UUSI RENAULT CAPTUR.

OSASTO U026 FARMARIKADULLA.

OSASTOLLA NÄHTÄVISSÄ MYÖS:

UUSI RENAULT KANGOO

RENAULT MASTER RETKEILYAUTO

RENAULT QUALITY MADE

WORLD CHAMPION ENGINE

DRIVE THE CHANGE

RENAULT

DACIA

Dacia mukana
Farmari-näyttelyssä.
Osasto U026 Farmarikadulla.

Dacia Dokker Van.
Oikea das ammattilainen.

Dacia Duster.
Järkevä das katumaasturi.

Dacia Lodgy.
Iso das tilafarmari - seitsemälle.

DACIA GROUPE RENAULT

www.dacia.fi | Keskity oleelliseen.

Oskun kesään kuuluu laulua ja hevosia

The Voice of Finland-finalisti ja **Palava**-yhtyeen laulaja **Osku Ketolan** kesä näyttää lauluntäyteiseltä, mutta mahtuu kesään perinteisen keikkailun ohella muutakin – Ketola vierailee kesän Farmarissa jokaisena näyttelypäivänä ja esittelee sosiaalipedagogista hevostoimintaa aisaparinaan aktiiviuransa lopettanut huippuravuri **Etain Royal.** Ketola myös laulaa Farmarissa päivittäin.

– Hevosista olen aina ollut kiinnostunut, ja onkin todella hienoa päästä mukaan tällaiseen erityislaatuiseen ohjelmanumeroon ja isoon tapahtumaan, joka antaa maaseudulle kasvot, Ketola toteaa.

HEVONEN PEILAA KAIKEN, MITÄ IHMINEN TEKEE

Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ydin piilee Ketolan mukaan eläimen kohtaamisessa. Hevosten kanssa toimiminen edellyttää vahvaa läsnäoloa — samaa, jota hyvältä artistiltakin vaaditaan.

– Enemmän hevoset opettavat minua kuin minä niitä, Ketola sanoo. - Jokaisen, joka haluaa oppia enemmän itsestään, tulisi kohdata hevosen kaltainen iso eläin, joka vaatii herkkyyttä. Ihmisten kanssa voi riidellä, mutta isokokoisen hevosen kanssa ei viitsi lähteä kilpasille.

Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa vaikutuksen Ketolaan teki sen erilainen, herkempi lähestymistapa.

– Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan kautta ihminen kohtaa itsensä, kun omia ajatuksia, tunteita ja vuoro-vaikutustaitoja tehdään näkyviksi ja hallittaviksi. Hevonen peilaa sen, mitä ihminen sanoo, ajattelee ja tekee, Ketola toteaa.

– Jos esimerkiksi menen hermostuneena hevosen selkään, sekin on hermostunut. Hevoselta saa välittömän, suoran ja rehellisen palautteen. Palaute on helpompi ottaa vastaan, sillä se ei tule ihmiseltä vaan eläimeltä, jonka kanssa nimenomaan haluaa olla.

TÄRKEINTÄ ON PÄÄSTÄ LAULAMAAN

Keikkailun lisäksi Ketola valmistelee parhaillaan levyä bändinsä kanssa.

– Kisan jälkeen olen saanut pelkästään positiivista palautetta. Moni on tullut harmittelemaan putoamistani, mutta ei siinä ole minusta mitään harmiteltavaa, sillä kilpailusta on seurannut pelkästään hyvää. En ajatellut muutenkaan koko kilpailuasetelmaa. Tärkeintä oli, että joka viikonloppu pääsee laulamaan.

Ketolalla on jo pitkä laulajaura takanaan, mutta The Voice of Finland -kilpailun myötä miehestä on tullut tuttu laajalle yleisölle.

– Sen olen huomannut, että esimerkiksi huoltoasemalla ihmiset tulevat juttelemaan ja pankissakin pitää jakaa nimmareita työntekijöille. Television voima on ollut aika huikea, Ketola naurahtaa. ■

Elokuva-alan eläinguru Farmarissa

Kesän Farmari-maatalousnäyttelyn vieraslista täydentyy ripauksella elokuvamaailman glamouria, kun näyttelyn vieraaksi saapuu muun muassa Walt Disney Companylle ja Pentagonille eläinkouluttajana ja konsulttina toiminut yhdysvaltalainen **Don Höglund**. läinlääkäriksi kouluttautunut Höglund on lisäksi valmentanut nimekkäiden näyttelijöiden, kuten **Melanie Griffithin** ja **Don Johnsonin** hevosia. Hän on myös ollut aikoinaan mukana kehittämässä ja tuottamassa Pariisin Disneylandin Buffalo Bill's Wild West -show'ta, joka viettää jo 20-vuotisjuhlavuottaan.

Höglund toimii myös yliassistenttina Minnesotan ja Pohjois-Carolinan yliopistoissa. Kursseillaan hän perehdyttää eläinlääketieteen opiskelijoita eläinten turvalliseen ja tehokkaaseen käsittelyyn sekä käyttäytymiseen. Hän on myös kirjoittanut kirjan Nobody's Horses Uuden Meksikon villihevosista. Höglund asuu Uuden Meksikon osavaltiossa. ■

Valitse Pipelifen reilut ympäristötuotteet

Jätevesien puhdistukseen Suodatuskasettipaketti
- tehokasta ja varmatoimista jäteveden puhdistusta ilman sähköä
- sopii pienille tonteille , asennustila vain 6m²
- paketti sisältää 2m³ saostussäiliön, suodatuskasetit sekä imeytysputkistot
- helppo huoltaa - tyhjennys imuautolla

Uusi Pisara -harmaavesisuodatin mökille
- pudistaa myös suihkun ja pesukoneen vedet
- asennus maan alle tai pintaan
- suomalaista muotoilua

Lisätietoa:
www.puhdastulevaisuus.fi

PIPELIFE YMPÄRISTÖ

SALAOJITUS KANNATTAA
Ota yhteyttä, niin vastaamme sinulle!
Malkamäki 0400-268915 jouko.malkamaki@valokaista.fi
& Ristimäki 0500-365192 erkki.ristimaki@valokaista.fi
www.salaoja.com

TURVAÄSSÄT MAATILOJEN TURVALLISUUDEN ASIANTUNTIJA

OLEMME MUKANA FARMARISSA MESSUOSASTOLLA A 61.
TULE TUTUSTUMAAN AUTOMAATTISEEN SALGROMATIC SAMMUTUSJÄRJESTELMÄÄN JA KYSY PÄIVÄN TARJOUS!

- Turvatekniikka
- Pelastussuunnitelmat
- Myynti ja asennus
- Huolto ja valvonta
- Kysy tarjousta!

Turvaässät rakensi maatilan turvallisuusjärjestelmän Yli-Peltolan maatilalle. Palovaroitinjärjestelmä esittelyssä Farmarin tilakohteessa. Kannattaa tulla tutustumaan Ilvesjoelle Ke 3.7. tai Pe 5.7. klo 10–15.00. Tervetuloa!

www.turvaassat.fi • 0400 564 856 • Jalasjärvi

Luonnonvarat

Tietoa & tarinoita

ruuasta ja uusiutuvista luonnonvaroista

Tervetuloa Farmariin kuulemaan tuoreinta tietoa mm. EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksesta, ruuan tuotannosta, luomusta, lähiruuasta, ruuan alkuperästä ja jäljitettävyydestä – ja tapaamaan grillin ääreen mielenkiintoisia vieraita!

Luonnonvarat-osastolla A73 kerromme tukihaun uusista verkkopalveluista, maatilarakentamisesta ja investointituista, tulvatorjunnasta, tilusjärjestelyistä, kosteikkojen perustamisesta, vanhojen puutarhakasvien säilyttämisestä sekä monesta muusta aiheesta!

Luonnonvarat -yhteisö Farmarissa: maa- ja metsätalousministeriö, ELY-keskus, Maaseutuvirasto, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, Maanmittauslaitos ja Riistakeskus palveluineen.

LUONNONVARAT -yhteisön **ohjelma** Farmarissa

Grillauspisteessä maistiaisia!

Keskiviikko
Klo 11.00 Grillauspiste Ruokaprovinssissa: ministerit **Paula Risikko** ja **Anna-Maja Henriksson** grillausvieraina.
Klo 12.00 **CAP-tilaisuus Seinäjoki-areenalla**: EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisesta kertomassa ja kysymyksiin vastaamassa mm. EU:n maatalousjohtaja **Jerzy Plewa.**
Klo 12.00 Luonnonvarat-osasto: tietoisku uudesta yritys-, hanke- ja rakennetukien Hyrrä-verkkoasionnista
Klo 12.30 Luonnonvarat-osasto: tietoisku maataloudesta ja liikenneturvallisuudesta, tilusjärjestelyt
Klo 13.00 Grillauspiste Ruokaprovinssissa: vieraana pääjohtaja **Arvo Kokkonen** Maanmittauslaitoksesta ja Farmari-isäntä, muusikko-viljelijä **Simo Ralli**.
Klo 14.00 Luonnonvarat-osasto: asiantuntijat keskustelevat luomusta.
Klo 14.30 Luonnonvarat-osasto: tietoisku nykyaikaisesta navettateknologiasta
Klo 15.00 Grillauspiste Ruokaprovinssissa: vieraana kansanedustaja **Anne Kalmari**.
Klo 15.50 Luonnonvarat-osasto: tietoisku viljelijän Vipu-palvelusta.
Klo 16.30 Grillauspiste Ruokaprovinssissa: vieraana maakuntajohtaja **Asko Peltola**.

Torstai
Klo 11.30 Grillauspiste Ruokaprovinssissa: vieraana kansliapäällikkö **Jaana Husu-Kallio** MMM:stä.
Klo 12.00 Luonnonvarat-osasto: tietoisku maataloudesta ja liikenneturvallisuudesta, tilusjärjestelyt.
Klo 12.30 Luonnonvarat-osasto: tietoisku viljelijän Vipu-palvelusta.
Klo 13.00 Grillauspiste Ruokaprovinssissa: vieraana ministeri **Jari Koskinen**.
Klo 14.00 Luonnonvarat-osasto: asiantuntijat keskustelevat lähiruuasta.
Klo 14.30 Luonnonvarat-osasto: tietoisku turkiseläinten hyvinvoinnista.
Klo 15.00 Grillauspiste Ruokaprovinssissa: vieraana ylijohtaja **Leena Tenhola** Maaseutuvirastosta ja Farmari-isäntä, muusikko-viljelijä **Simo Ralli**.
Klo 15.50 Luonnonvarat-osasto: tietoisku tilusjärjestelyistä.
Klo 16.10 Luonnonvarat-osasto: tietoiskuk erikoiskasvien viljelystä.
Klo 16.30 Grillauspiste Ruokaprovinssissa: vieraana **Juha Marttila** MTK:sta ja **Veli-Matti Kuntonen** SEL:stä.

Perjantai
Klo 11.30 Grillauspiste Ruokaprovinssissa: vieraana muusikko, Voice of Finland-finalisti **Osku Ketola**.
Klo 12.00 Luonnonvarat-osasto: tietoisku maatilarakentamisesta ja maaseudun rahoitusinvestoinneista.
Klo 12.30 Luonnonvarat-osasto: tietoisku vanhojen puutarhakasvien säilyttämisestä.
Klo 13.00 Grillauspiste Ruokaprovinssissa: vieraana **Pirjo Kortesniemi** Eläintautien torjuntayhdistyksestä ja **Eeva Juva** Atrialta.
Klo 14.00 Luonnonvarat-osasto: asiantuntijat keskustelevat CAP-uudistuksesta.
Klo 14.30 Luonnonvarat-osasto: tietoisku sähköisestä asiointipalvelu Hyrrästä.
Klo 15.00 Grillauspiste Ruokaprovinssissa: vieraana kansanedustaja **Maria Tolppanen**.
Klo 15.50 Luonnonvarat-osasto: tietoisku vesien tilasta ja kunnostuksesta.
Klo 16.10 Luonnonvarat-osasto: tietoisku kosteikkojen perustamisesta.
Klo 16.30 Grillauspiste Ruokaprovinssissa: vieraana KidSing-finalisti **Miska Mäkiviita**.

Lauantai
Klo 11.30 Grillauspiste Ruokaprovinssissa: vieraana kansanedustaja **Miapetra Kumpula-Natri**.
Klo 12.00 Luonnonvarat-osasto: tietoisku tulvatorjunnasta.
Klo 12.30 Luonnonvarat-osasto: ilmastonmuutoksen vaikutukset maatalouteen ja maaseudun kehitykseen.
Klo 13.00 Grillauspiste Ruokaprovinssissa: vieraana kuvataiteilija **Soile Yli-Mäyry**.
Klo 14.00 Luonnonvarat-osasto: asiantuntijat keskustelevat ruuan alkuperästä ja jäljitettävyydestä.
Klo 14.30 Luonnonvarat-osasto: tietoisku viljelijän Vipu-palvelusta.
Klo 15.50 Luonnonvarat-osasto: tietoisku maataloustuotteiden menekinedistämisestä.
Klo 16.10 Luonnonvarat-osasto: tietoisku tulvatorjunnasta.
Klo 16.00 Grillauspiste Ruokaprovinssissa: vieraana keihäänheittäjä **Ari Mannio**.

mmm.fi · Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus · Mavi · MTT · MAANMITTAUSLAITOS · SUOMEN RIISTAKESKUS FINLANDS VILTCENTRAL

Farmariin superlatiivihevosia

Farmarin hevoskentällä on mukana superlatiiveja: pienin ja suurin.

Soinilainen Amanda edustaa maailman suurinta hevosrotua shirenhevosta, ja sen säkäkorkeus on 190 cm. Alavudelta taas saapuu eurooppalainen miniatyyrihevonen Esperar Princesa, jonka säkäkorkeus on 79 cm.

VARSALLA KISSAN VALJAAT

Farmarissa Esperar Princesalla on mukana myös varsa, Esperar Pingo Cinderela. Näyttelyyn mennessä se ehtii saavuttaa parin kuukauden iän.

– Varsan säkäkorkeus ylittää tällä hetkellä juuri ja juuri 50 senttiä, ja se käyttää kissanvaljaita, kertoo hevosen omistaja, alavutelainen **Minna Kivistö**.

MINNA KIVISTÖN HEVOSTALLILLA on jo yksi miniatyyrihevonen läpäissyt Karvakaverit-kokeen, ja myös Farmarivieras valmistautuu samaan testiin. Karvakaveri voi tehdä vierailuja esimerkiksi päiväkoteihin ja vanhainkoteihin.

– Lapset ovat päiväkodeissa aikalailla jo ponihevosiin tottuneet. Vanhainkodeissa Karvakaverin saapuminen on uusi ja upea asia. Ehkä se johtuu siitä, että vanhukset kunnioittavat hevosta eri lailla työkaverina.

Lisäksi Esperar Princesa harrastaa agilityä, vetelee kärryjä, ja voi sillä pieni ihminen ratsastaakin.

HUOMIONKIPEITÄ TÄHTIÄ

Jättihevonen Amandan omistaja **Kirsi Lehtomäki** Soinista kehuu Amandaa hyvin sosiaaliseksi oloneuvokseksi. Tammalla on ikää kolmisen vuotta.

– Se pitää suuresti huomion keskipisteenä olemisesta, Kirsi sanoo.

– Amanda on oikeastaan vähän koiramainen!

Kirsi sanoo hankkineensa shirenhevosen vähän sillä perusteella, että mummolassa oli sen näköinen nukkehevonen.

– Halusin sellaisen, hän sanoo.

Amanda, Esperar Princesa ja Esperar Pingo Cinderela esiintyvät yhdessä Farmarin hevoskehässä päivittäin. ■

Toto-pelit jalkautuvat Farmariin

Farmarissa ovat mukana myös Toto-pelit. Ravit ovat nähtävissä suorana massiiviselta jättiscreeniltä, josta voi seurata livenä Suomen ja Ruotsin ravien lisäksi Englannin- ja Pohjois-Afrikan laukkakohteita. Screenin läheisyydestä löytyy myös Toto-koulu. jossa tarjotaan Toto-opastusta sekä pelivihjeitä.

Perjantaina Toto-koulua isännöi entinen mäkihyppääjä **Toni Nieminen**. Raviurheilun tiukkaan otteeseen jäänyt Nieminen on itse ajanut kilpaa yli sadassa ravilähdössä. Farmarissa hän haastattelee muita ohjastajia ja valmentajia lajin huipulta.

ARI MOILANEN voitti Farmari-ravien suomenhevosten päälähdön Fransilla kesäkuussa 2013.

Farmari-yleisöllä on näin mahdollisuus kuulla myös ammattilaisten pelivihjeet viikonlopun kohteisiin.

TOTO-KOULUSSA on tietenkin mahdollisuus myös Toton pelaamiseen. Tarjolla on useita kymmeniä jännittäviä pelikohteita Suomesta sekä ulkomailta. Viikon pelitarjonta huipentuu perjantaina ajettavaan Kaustisen Pikkupelimanni-ajoon ja lauantaina niin ikään Kaustisella ajettavaan TOTO75-kierrokseen. ■

KEPPIHEVOSTEN YSTÄVILLE RATSASTUSTUNTEJA JA HUUTOKAUPPA

Myös keppihevosista kiinnostuneet on huomioitu Farmarissa, sillä hevososaston keppihevosradalla toimintaa riittää jokaiselle näyttelypäivälle. Kaikki halukkaat 4-vuotiaista ylöspäin voivat osallistua leikinomaisiin, lyhyisiin ratsastustuokioihin, joissa tarjolla on muun muassa este-, koulu- ja lännenratsastusta. Keppihevosradalle saa halutessaan ottaa mukaan oman keppihevosen, mutta paikan päälle saapuu myös viisi **Sini Hakomäen** valmistamaa hevosta, joita voi lainata ratsastustunneille.

TAPAHTUMA HUIPENTUU lauantain huutokauppaan klo 17.30, jossa näyttelykävijöillä on mahdollisuus huutaa itselleen jokin viidestä ihastuttavasta keppihevosesta. ■

MITEN SUJUU HEVOSEN VALJASTUS?

Farmari-näyttelyssä siitäkin voi ottaa selvää, sillä hevososaston kupeessa sijaitsevaan hevospuistoon saapuu luonnollisen kokoinen mallinukkehevonen vapaata valjastusharjoittelua varten. Mallinukkehevosen näyttelyyn toimittaa Agrimarket, ja valjaat tulevat Finn-Tackilta. ■

MONIPUOLISTA HEVOSOHJELMAA

Näyttelyssä järjestetään päivittäin myös monipuolista hevosohjelmaa, kuten työ- ja ravihevosen valjastusnäytöksiä. Kävijät voivat lisäksi tutustua satulansovitukseen satulaseppä **Satu Ritarin** opastuksella ja seurata Suomen kengitysseppien järjestämiä kengitysnäytöksiä. ■

KIIPEILEVÄT KILIT, ALPAKAT JA TÄYTTÄ ASIAA LAMPAISTA

FARMARIN LAMMAS- JA VUOHIOSASTOLLA keritään ja kaitsetaan.

Pieniin kiipeileviin kileihin voi tutustua Farmarin lammas- ja vuohiosastolla.

– Kilien käsittelystä mittelevät lapset Farmarin torstaina, lammas- ja vuohiosaston vastaava Elina Vainio kertoo.

Suomenvuohi on ainoa Suomessa käytetty tuotantovuohirotu. – Tuotantosuunta on pienehkö, mutta tärkeä!

Lypsykutut esiintyvät päivittäin myös kehässä, jolloin perehdytään tarkemmin vuohenmaidon saloihin. Paikan päällä asiasta kertomassa ovat myös Suomen Vuohiyhdistys ja vuohenmaidon tuottajat.

SUOMESSA ON KÄYTÖSSÄ KUUSI PÄÄASIALLISTA LAMMASROTUA. Farmarissa näistä esitellään kaikki: texel, suomenlammas eri väreissään, kainuun harmas, rygja, oxford down sekä dorset. Esittelyssä perehdytään rotujen erityisominaisuuksiin.

– Risteytysten kasvatus kiinnostaa yhä enemmän tuottajia.

Nähtävillä on myös risteytysemiä oxford down –suomenlammas sekä suomenlammas–dorset-risteytyksinä.

PAIMENKOIRA ON EHDOTTOMASTI KÄTEVIN TAPA SIIRTÄÄ ELÄIMIÄ. Suomen Paimenkoirayhdistys esittelee lampaiden paimennusta lammas- ja vuohiosastolla. Yhdistyksen asiantuntevaa väkeä on tavattavissa osastolla koko näyttelyn ajan.

– Käy tapaamassa, koiran hankinta ja koulutus on heidän ykkösalaansa!

LIHAKSEN ULTRAÄÄNIMITTAUS ja rakennearvostelu luovat pohjan jalostuskaritsoiden valinnalle. Lammas- ja vuohiosastolla esitellään joka päivä karitsoiden arvostelua.

– Kannattaa muuten kokeilla kotonakin!

Tiineystarkastusten avulla pystytään kartoittamaan tiineyden lisäksi karitsoiden lukumäärää. Lampaiden kantakirjausta esitellään myös osastolla.

LAMMAS- JA VUOHIOSASTOLLA kilpaillaan melkein päivittäin. Kilien käsittelykilpailun lisäksi järjestetään karitsan kesyttäjäkilpailu torstaina.

– Kummassakin lajissa lapset suorittavat tehtäväradan mahdollisimman hyvin eläintä käsitellen. Parhaat asut huomioidaan myös.

Lauantaina osaston ohjelma huipentuu Kerinnän SM-kilpailuun.

ALPAKAT OVAT VARSIN HELLYTTÄVIÄ ELÄIMIÄ.

– Niitä käytetäänkin muun muassa terapiaeläiminä. Alpakalla on erittäin pehmeä karva, josta voidaan valmistaa erilaisia neuloksia. ■

Miltä näyttää eläinkuljetusauto vuonna 2013?

Se selviää Farmarin kotieläinosastolla, kun teuraita Atrialle ajavan T&M Valkaman uusi puoliperävaunu on esillä näyttelyperjantaina ja -lauantaina.

ENSIMMÄINEN ELÄINKULJETUSAUTO Atria-ketjuun hankittiin vuonna 1928. Se tunnettiin Lihakunnan toimitusjohtajan nimen mukaisesti Juntusen junana. Tilat ja eläinkuljetukset ovat sen jälkeen muuttuneet valtavasti. Uudet autot on varusteltu pitkän matkan kuljetuksiin: eläinten saatavilla on vettä ja lämpötilanseuranta kertoo kuljettajalle heti, jos kuljetustilan lämpötila ylittää tai alittaa annetut raja-arvot. Talvella käytössä on lämmitys ja kesällä viilennystä saadaan ilmastoinnin lisäksi säädettävästä katosta ja sivujen ilmanvaihtoluukuista.

– Päivässä ehditään kerätä yleensä kaksi kuormaa eläimiä, pääasiassa Etelä-Pohjanmaalta ja naapurimaakunnista. Kerralla kyydissä voi olla 34–36 maitorotuista lehmää tai sonnia. Kuormien välissä pesemme aina auton teurastamon vieressä olevassa pesuhallissa. Samalla käytetyt työvaatteet jätetään pestäväksi ja uudet puhtaat napataan mukaan, kuljetusyrittäjä **Marko Valkama** kertoo eläinkuljetusten arjesta. ■

Tutustu kaupunkikanalaan

Kotitarvekanaloista on tullut viime vuosina suosittuja ja Farmarissa ollaan tässäkin asiassa ajan hermolla. Farmariin rakennetaan kaupunkiin sopiva kotitarvekanala, josta voi hakea ideoita oman kanalan suunnitteluun ja rakentamiseen. Suomessa on runsaasti erilaisia kanarotuja jotka ovat hyvinkin erinäköisiä, näitä erilaisia rotukanoja tulee myös esille siipikarjaosastolle. Muutenkin siipikarja on Farmarissa hyvin esillä, näyttelyyn on tulossa myös hanhia ja ankkoja. Ammattimaiseen siipikarjanlihantuotantoon pääsee tutustumaan kalkkunaosastolla ja broilerituotantoa ja untuvikkoja esitellään pienoisbroilerihallissa. Luomuosastolla on näytillä luomukanoja. ■

Vuohesta viisaammaksi Farmarissa

Monipuolinen vuohi on esillä kesän Farmari-näyttelyssä, jonka lammas- ja vuohiosastolla voi muun muassa tutustua suomenvuoheen ja vuohiyhdistyksen toimintaan, jututtaa tuottajia sekä seurata lypsynäytöksiä ja lasten mittelöä parhaista kilinkäsittelytaidoista. Samalla kävijät voivat kartuttaa tietouttaan terveellisestä vuohenmaidosta, joka tarjoaa kotimaisen vaihtoehdon soijamaidolle. Käyttäjäkokemusten perusteella vuohenmaito yleensä sopii laktoosi-intoleranssista ja lehmänmaitoallergiasta kärsiville. Juustojen lisäksi vuohenmaidosta voi tehdä esimerkiksi rahkaa, viiliä ja jopa toffeeta.

Farmarissa vuohenmaidosta valmistettuihin tuotteisiin on mahdollisuus tutustua Juustoportin osastolla. Juustoportin toimitusjohtaja **Timo Keski-Kasarin** mukaan vuohenmaitotuotteiden suosio kasvaa koko ajan - parhaimmillaan vuohenjuustoa on viety herkkusuille aina Saksaan asti. Juustoportin vuohenmaitotuotteiden valikoima koostuu pääasiassa kypsytetyistä juustoista.

– 15 vuoden määrätietoisen työn myötä vuohenmaitotuotteidemme menekki on kaksinkertaistunut. Matkailu on lisännyt ihmisten makukirjoa kansainvälisempään suuntaan, ja varsinkin nuoremmat herkuttelevat vuohenjuustoilla.

VAIKKA VUOHENMAIDONTUOTTAJIEN JOUKKO ON SUOMESSA MELKO PIENI, Etelä-Pohjanmaalle on muodostunut isojen vuohitilojen keskittymä. Vuohet ilmestyivät maakuntaan 1970-luvun erikoistumispyrkimysten myötä, ja parhaimmillaan toistakymmentä kasvattajaa sai maidosta lisätuloja. Tällä hetkellä Juustoportti on Suomessa ainoa, joka kerää vuohenmaitoa.

– Tuottajille onkin annettava erityiskiitokset, sillä vuohitilat ovat tuottaneet hyvää maitoa, josta on saatu hyviä, laadukkaita tuotteita, Keski-Kasari toteaa. ■

SIISTEJÄ HALLEJA NOPEASTI!

TERMO PANELS

Kotimaista polyuretaani-elementtien valmistusta yli 30 vuoden ajan (EKE Panels)
Nosto- ja rakentamispalvelut

Termo Panels Oy
Korpinmaantie 1
18100 Heinola

puh. (03) 883 700
www.termopanels.fi

MARKKINOIDEN NOPEIMMAT KLAPIKONEET!
PILKEMASTER EVO 30 36

◆ EVO 36 Halk.voima 2 - 8 tn, EVO 36 HC Hydr. sahalaipan kääntö ja hydr. halkaisuterän korkeuden säätö ◆ EVO 30 Halk.voima 2-3,5 tai 3-5,6 tn
Lisävarusteena saatavissa puunnostajat ja tukkipöytä. Kysy lisää!

◆ Tieliikennemalli

◆ Uutuus - tukkipöytä!

Käyttövoimavaihtoehdot:
• Traktori (3-piste nostolaite)
• Sähkömoottori 7,5 kW
• Polttomoottori 14 hv

Katso tulevat työnäytökset: www.pilkemaster.com

◆ Eril. jälkihalkaisumahd.

◆ V-mallinen syöttöpöytä

AGROMASTER OY Teollisuustie 8, 54710 LEMI www.pilkemaster.com
Myynti: 0207 41 3322, 040 743 4526, info@agromaster.fi

HEVOSTEN JA HEREFORDIEN YHTEISNÄYTÖS LIHAKARJAKEHÄSSÄ

Farmarin lihakarjakehässä lännenratsastusta ja lihakarjan paimennusta hevosilla esittelee Ranch Horsemanship. Yhdistys järjestää pääasiassa 2–4 päivän mittaisia kursseja, joilla hevosia opetetaan vanhoilla luonnollisilla karjatilamenetelmillä karjanpaimennukseen.

– Tavoitteena on edistää ihmisen ja hevosen välistä kommunikaatiota ja yhteistyötä. Pääsääntöisesti kurssit järjestetään tiloilla, mutta tarjolla on myös hevosten käsittelyn opettelua ilman karjaa, puheenjohtaja **Kenneth Puskala** kertoo.

Koulutuksessa voidaan käyttää kaikenrotuisia hevosia, mutta esimerkiksi amerikkalaislähtöinen Quarterhevonen on jalostettu nimenomaan karjatyöhön.

-Karjavaisto on kaikilla hevosilla luonnostaan, mutta on hyvin yksilöllistä, millä hevosilla se herää enemmän.

Yhdistys vieraili Teuvalla Hereford Junior -leirillä tutustuttamassa hevosia hereford-hiehoihin, jotka osallistuvat myös Farmarin paimennusnäytöksiin. Leiriläiset saivat myös tutustua karjahevosiin ja kokeilla ratsastaa niitä.

– Pääasiassa leirillä harjoitellaan lihakarjan käsittelyn perustaitoja. Tärkeintä on kannustaa lapsia karjan käsittelyyn tulevaisuudessakin. Hereford on tähän sopivan rauhallinen ja lapsiystävällinen rotu, vetäjä **Urpu Tanner-Koopmans** kertoo. ■

Nuoret ovat tulevaisuuden karjankasvattajia

Farmarin lihakarjaosasto sijaitsee omalla, laajalla ja puistomaisella alueellaan. –Osasto on kauniilla paikalla ja eläimet koivujen katveessa, lihakarjaosastosta vastaava **Marjut Viitasalo** kehaisee. Lihakarjaosastolla on esillä 38 lihanautaa kahdeksasta eri rodusta: Angus, Hereford, Limousin, Charolais, Simmental, Highland Cattle, Blonde d´Aquitaine ja Dexter.

Eri rotuja esitellään päivittäin kehässä ja karsinan laidalla.

OMA JUNNUKISA Torstaina 4.7. klo 10:30 lihakarjakehässä on ainutlaatuista ja jännittävää seurattavaa, kun pääosassa ovat lapset ja nuoret lihakarjan JuniorHandler-kisassa yhdessä liharotuisten hiehojen ja vasikoiden kanssa. – Nuoret ovat tulevaisuuden karjankasvattajia!

LÄNKKÄRISHOW

– Mielenkiintoisena ja erilaisena juttuna lihakarjakehässä nähdään päivittäin karjan paimennusesityksiä hevosilla.

Perjantaina 5.7. ja lauantaina 6.7. kehässä esitellään lännenratsastuksen eri lajeja.

KÄSITTELYNÄYTÖKSIÄ

Lihakarjakehän laidalle tulee karjan käsittelykuja ja -laitteisto, jonka avulla esitellään eläinten käsittelyä, korvamerkkien lukua ja eläinten punnitusta.

HIGHLAND CATTLE -VUOSINÄYTTELY

Lauantaina 6.7. klo 10 alkaen kisailee Highland Cattle -vuosinäyttelyssä 15 rotunsa edustajaa. Mukana näyttelyssä on lehmiä, hiehoja, sonneja ja vasikoita. ■

Tutustu töpselinenään

Miten iso on iso sika? Mitä tuntuu possun kärsä? Keikahtaako possu oikeasti kyljelleen, kun sitä rapsuttaa? Nämä ja monta muuta sikamaista juttua pääset selvittämään Farmarin sikaosastolla.

Enska on yorkshirekarju, joka on tehnyt elämäntyönsä Ilmajoella karjuasemalla. Näyttelyyn se tulee kaverinsa maatiaiskarju Hanskin kanssa. Vuosien varrella pojille on kertynyt kokoa ja näköä, tule tarkistamaan, vieläkö molemmilla on torahampaat tallella!

Keinosiemennyskarjun vaativaan työhön ei kelpaakaan kuka tahansa karju, vaan asemalle päädytään tarkan syynin läpi. Pitää olla lihasta, kasvukykyä ja monta muuta hyvää ominaisuutta, että pestin saa, tuleehan karjulla olemaan tuhansia jälkeläisiä ympäri maata. Karjun virkaan pyrkiviä näyttelyssä edustaa kolme karjukanditaattia Längelmäeltä.

Emakko on emoksi tehty. Sillä on nisiä pitkä rivi, joten vaikka kerralla syntyisikin toistakymmentä porsasta, kaikille riittää evästä. Jos on tarpeen, emakko voi ottaa omien porsaidensa jälkeen hoidettavakseen toisen emakon porsaat. Emakko voi porsia kymmenen kertaa elämänsä aikana.

Farmari-karsinoissa köllii kaksi supermammaa porsaineen. Laske porsaat ja kurkkaa sitten naapurikarsinaan, johon majoittuu kolme jo emästään vieroitettua porsasta. Kahdessa kuukaudessa possu kasvaa aika paljon!

Valmiiksi lihasiaksi possu kasvaa puolessa vuodessa. Isoja lihasikojakin löytyy sikaosastolta, arvaapa, mitä ne painavat!

SAA RAPSUTTAA

Sika on sosiaalinen ja utelias eläin, joka tekee mielellään tuttavuutta myös ihmisen kanssa. Enskaa ja Hanskia ei kannata vieraan rapsutella, vaikka nekin ovat ihan hyväntahtoisia poikia, isolla sialla on vaan isot otteet. Sen sijaan porsaita saa rapsuttaa ihan luvan kanssa. ■

Harvinainen villasika

Farmarin kotieläinkentällä on näytillä myös harvinaislaatuisia Mangalitzoja eli villasikoja, joita kasvaa Suomessa tällä hetkellä vain muutamalla tilalla. Erittäin rauhallisena ja ystävällisenä luonteena tunnettu villasika kiinnittää huomiota hauskalla olemuksellaan. Farmariin sikoja saapuu kolme kappaletta **Anne Seppälän** tilalta.

– Ihastuin rodun vaatimattomuuteen ja toin ensimmäiset villasiat kaksi vuotta sitten Itävallasta. Nykyään niiden suosio on Suomessakin kasvussa. Esimerkiksi toukokuussa syntyneeseen pahnueeseen tuli varauksia ympäri Suomen jo hyvissä ajoin. Ihmiset ovat huomanneet tämän rodun arvon ja ihastuneet niiden olemukseen, Seppälä toteaa.

– Rotu on suomalaiselle pientilalle sopiva, sillä se on tuotantokustannuksiltaan edullinen. Hyvän säänkestävyytensä ansiosta se pärjää ulkona kesät talvet, kunhan sillä vain on suoja sadetta ja tuulta vastaan. Ominaisuuksiensa vuoksi sika sopii erinomaisesti myös luomutuotantoon.

Unkarilaislähtöinen rotu on välillä ollut vähällä kuolla sukupuuttoon, mutta sitä alettiin elvyttää 70-luvulla sen maukkaan lihan ja säänkestävyyden vuoksi. Rotua on kolmea eri väriä, joista punaisia on kaikkein vähiten — noin 200 koko maailmassa. Vaaleita villasikoja puolestaan on 1600 ja mustia 1200.

Villasiat syövät vähemmän ja kasvavat hitaammin kuin tavallinen sika. Hitaan kasvun vuoksi Mangalitzan liha on kuitenkin mehukasta ja terveellistä ja siksi arvostettua erityisesti Itä-Euroopassa.

– Kesän villasiat laiduntavat, ja lisäruuaksi riittää kaura- tai ohrajauho. Talvella ne syövät heinää ja kaura- tai ohrajauhoa sekä kivennäisiä. Jos taas villasikoja ruokkii kuin tavallista sikaa, tuloksena on paljon läskiä.

VILLASIKA ON SUOSITTU LEMMIKKINÄ ja terapiaeläimenä, mutta sitä koskevat samat terveys- ja muut vaatimukset kuin tavallistakin sikaa. Lisäksi Mangalitzan hankkivan pitää rekisteröityä sianpitäjäksi.

Mangalitza-siat ovat mukana Farmarissa koko ajan, ja niistä saa lisätietoa näyttelyssä vierailevalta Suomen Mangalitzayhdistykseltä. ■

Siat ja niiden kotitilat

Kuva: Minna Rantanäki

Perinteiseen tapaan Farmarin sikaosastolla esiintyy koko sikaketju imevistä porsaista lihasikoihin ja isoihin keinosiemennyskarjuihin. Tänä vuonna Farmarissa esiintyvät myös sikojen kotitilat, kun **Antilat**, **Hyppöset** ja **Kestit** ovat lupautuneet avaamaan sikaloidensa ovet valokuvien ja pohjapiirrosten myötä.

Näyttelyyn tulee sikoja kolmelta erilaiselta pohjalaistilalta, joiden jokaisen sikalassa on päädytty erilaisiin ratkaisuihin. Tavoite on kuitenkin kaikilla sama, tuottaa kaupan tiskiin kotimaista sikaa, josta on sen elinaikana pidetty hyvää huolta.

Päivi ja Martti Hyppösen yhdistelmäsikalassa porsaat kasvavat syntymästä lihasiaksi asti. Tilan porsaat ovat kolmirotuisia, joten jännityksellä voi odottaa, millaisia väriyhdistelmiä Farmarin karsinoista löytyy.

Kestin tilalla on jalostettu sikoja vuosikymmenet. Matkan varrella jalostustavoitteet ovat useinkin muuttuneet sen mukaan, mitä kuluttajalle on haluttu tarjota. Tällä hetkellä Kestien sikalassa tuotetaan norjanmaatiaisensikoita muiden sikaloiden käyttöön.

Kyösti Antila on porsastuottaja, joka on vuosien varrella kehittänyt sikalaansa aktiivisesti. Juuri nyt tuorein investointi on Suomen sikaloissa vielä uusi piensekoitinlaitteisto, jolla voidaan sekoittaa porsaiden rehu mahdollisimman tarkasti omasta viljasta ja muista komponenteista heti vieroituksen jälkeen. Antilan emakot edustavat kotimaista yorkshire- ja maatiaiskantaa.

Kotimaista sianjalostusta edustavat myös näyttelyn kaksi komeaa karjua, yorkshire Enska ja maatiaiskarju Hanski, jotka tulevat Farmariin Ilmajoen karjuasemalta. Lisäksi Längelmäen koeasemalta saapuu paikalle jalostuseläinten ryhmä.

Sikojen kotitilat esittäytyvät Farmarin kotisivuilla kesäkuun lopulta alkaen. ■

PELLON

KE 31 Kotieläinpuistossa

Eläinten ehdoilla - tilakohtaisin ratkaisuin - Pellon tekniikalla

Karjasi haluaa tuoretta rehua useita kertoja päivässä

Karjan terveys ja tuotantokyky perustuvat huolelliseen ruokinnan toteutukseen. Feedline ruokinta-automaatiossa on punnitukseen perustuva lastausautomatiikka erilaisille rehukomponenteille sekä tehokas sekoitus yhdistettynä tarkkaan jakotekniikkaan ja ruokintaraportointiin.

TIM TUOTANNONHALLINTAOHJELMA – kaikki tieto yhdessä ohjelmassa

Karjakalenteri, hoidot, siemennykset, maito- ja ruokintatiedot sekä talous hallitusti robotti- ja asemalypsytiloilla. Tiedonsiirto Ammu-yhteydellä. Paljon mahdollisuuksia tilakohtaisten analyysien/vertailujen rakentamiseen.

Esittelyssä Farmari-näyttelyssä yhdessä SAC Futureline MAX- lypsyrobotin kanssa.

SIKATILAN ENERGIARATKAISUT

PELLON EC ILMANVAIHTOPUHALTIMET

- Uusinta sähköenergian säästötekniikkaa Suomessa
- 25-50% säästö sähkönkulutuksessa

Tule katsomaan EC- toimintaesittelyä osastollemme KE 31

PELLON BioSampo

KE 65 Kotieläinpuistossa

- Hajutonta energiaa sikalan lämmitykseen ja kasvinviljelyyn. Osastolla MTT ja Seinäjoen seudun elinkeinokeskus.

Tervetuloa osastoillemme tutustumaan!

Pellon Group Oy | Puh 06-483 7555 | www.pellon.com

HYVÄ KONE SÄÄSTÄÄ IHMISIÄ, ELÄIMIÄ JA YMPÄRISTÖÄ

Nykypäivän maatalouskoneista löytyy älyä jo muualtakin kuin ratin takaa.

– Uusin äly- ja tietotekniikka on lisääntynyt koneissa kasvavalla vauhdilla, kertoo konekentän vastaava **Timo Pajula**.

– Tietokoneiden avulla ohjataan koneiden säätöjä ja ne kertovat käyttäjälleen työsuorituksesta, kuten esim. puidun viljan määrästä ja puintitappiosta.

Tietokoneet raportoivat usein myös koneen kunnosta ja huoltotarpeista. Esimerkiksi viljan kuivureiden ja lämpökeskusten toimintaa on mahdollista seurata kännykän avulla. Viime vuosina on tullut mukaan työkoneiden ajolinjojen ohjaaminen GPS:llä.

– Koneiden on oltava entistä tehokkaampia, koska nykypäivän viljelijän on yhden hengen voimin hoidettava paljon suurempia viljelypinta-aloja ja tuotantoeläinmääriä kuin ennen, Pajula muistuttaa.

– Lisäksi on vastattava ilmastonmuutoksen ja ympäristön kestävän käytön haasteisiin. Siksi laatuun kannattaa panostaa.

Farmarin konekentällä pääsee tutustumaan tämän päivän maatalouden isoihin ja tehokkaisiin koneisiin. Esillä on paljon puimureita ja traktoreita, muita hyödyllisiä työkoneita ja laitteita sekä uusia ja luovia ratkaisuja erilaisiin erikoistyövaiheisiin. Sekä konekentällä että energiaosastolla on nähtävänä myös erilaisia energia- ja lämmitysratkaisuja niin pienempään kuin isompaankin lämmön tarpeeseen. ■

KONEKENTÄLLÄ on välineitä joka tarpeeseen.

TÄÄLLÄ KULUU VAIKKA PÄIVÄ

FARMARIN KONEKENTÄLLÄ OSASTOT OVAT LAAJOJA JA NÄYTTÄVIÄ. Kattavan maatalouskoneiden valikoiman lisäksi esillä on pienempiä koneita ja laitteita omakoti- ja mökkiasukkaan tarpeisiin. Ostoksiakin voi tehdä aina työvaatteista hevostarvikkeisiin, ruohonleikkureista traktoreihin.

Konekentällä vierailuun kannattaa varata kunnolla aikaa. Nälkäkään ei pääse yllättämään, sillä alueen oma Farmari-soppala myy keittoruokaa, pyttipannua, makkaraa, kahvia sekä muita virvokkeita, jopa olutta. ■

ROUGHIA FOLKIA TRAKTORIN SÄESTYKSELLÄ - nyt ensimmäistä kertaa Suomessa

Farmarissa tehdään musiikkihistoriaa, sillä eteläpohjalaisbändi **Bill Hota & Pulvers** on lupautunut soittamaan näytteylssä musiikkia traktorin tahtiin. 20-vuotisjuhlavuottaan viettävän trion jäsenet **Juhani Lautamaja**, **Pentti Haapanen** ja **Kyösti Järvelä** iloitsevat ainutlaatuisesta tilaisuudesta yhdistää traktorin persoonallinen sointi omaan rough folk -tyyliseen musiikkiin.

– Kyllähän tätä on jo maailmalla nähty, mutta pitäähän traktorin musiikillista käyttöä kokeilla kotimaassakin. Mukaan lähtemistä ei tarvinnut kauaa miettiä – meillähän on rytmiä rupissa, sutkauttaa Juhani Lautamaja.

Lautamaja luonnehtii bändin soittavan perinteisiin pelimanneihin verrattuna hieman erilaisella otteella.

– Alun perin tämän piti olla terapiabändi, joka ei soita yhtään keikkaa. Toisin kävi, mies naurahtaa.

– Meillä kaikilla on rokkitausta, joten käsittelemme soittimiakin siihen tyyliin. Teemme myös itse kaiken musiikin.

Bändiltä on ilmestynyt jo viisi levyä, ja keikkoja riittää ympäri Suomen. Farmariin ”lievälantioosten poikien” kokoonpano lupailee Suomen komeinta show’ta ja tietenkin hyvää musiikkia. ■

KATSO ESIMAKUA Bill Hotan traktorikompista Farmarin kotisivuilla!

Suomen vanhin traktori käynnistyy LähiTapiolan osastolla

SUOMEN VANHIN TRAKTORI ennen tämänvuotista kunnostusta.

Todistetusti Suomen vanhin traktori, Avance-moottori-aura, viettää 100-vuotisjuhliaan Farmari-näyttelyssä. Juhlan kunniaksi traktori on kunnostettu käyntikuntoon.

Maan parhaat asiantuntijat ovat tehneet paljon töitä, jotta ensikäynnistys onnistuisi. LähiTapiola ja Koneviesti tukevat taloudellisesti maatalousteknologista kulttuuritekoa. Lähteekö Avance käyntiin, on vielä epävarmaa. Jännitys laukeaa ja lopputulos nähdään, kuullaan ja haistetaan Farmarin ensimmäisenä näyttelypäivänä.

Näyttelyn Avence on varmuudella Suomen vanhin traktori. Tämä on todettu Koneviesti-lehden tämän vuoden numeroissa. Lehden tietojen mukaan Suomen ensimmäiset toimivat traktorit olivat 1910-luvun alussa tuodut ruotsalaiset Avance-moottoriaurat. Näitä traktoreita tuotiin 1913 Suomeen ainakin seuraavat kolme kappaletta: Lohjalle Paloniemen ja Laakspohjan kartanoon, Viipuriin Suur-Merijoen kartanoon ja Eurajoelle Vuojoen kartanoon.

Kaksi edellä mainittua ovat kadonneet, mutta kolmas Avance on nykyään Pöytyällä Jokihaaran talossa maanviljelijä **Antti Pihan** hallussa.

LähiTapiola on Suomen johtava maatilojen ja myös traktoreiden vakuuttaja. Maatilavakuutuksista haastattelututkimuksella selvitetty LähiTapiolan tuorein markkinaosuus on 71 prosenttia. Siksi vakuutusyhtiö haluaa myös tukea maataloushistoriaa ja maan vanhimman traktorin kunnostusta. ■

ENERGISTÄ FARMARIA

Seinäjoen Farmarin yhtenä erikoisuutena esittäytyy Metsä- ja energiaosasto. Osastolta löydät kootusti kaiken tarvitsemasi energian tuotannosta aina tehokkaaseen loppukäyttöön.

Osaston sisällöstä vastaavat kymmenet eri laitevalmistajat, edustajat ja yhdistykset. Koskee kysymyksesi sitten klapikoneita, lämmityskattilaa, tuulivoimaa, aurinkoenergiaa, lämmityskattiloita tai LED-valaistusta, Farmarista löydät vastauksen!

Uusiutuvan energia ja energiatehokkuus ovat tällä hetkellä useiden laitevalmistajien mielenkiinnon kohteena. Energiatehokkuus ei kuitenkaan tarkoita mukavuuksista ja laitteiston helppokäyttöisyydestä luopumista, vaan päinvastoin. Energiatehokas laitteisto on useimmiten pitkälti automatisoitu ja hoitaa tehtävänsä huomaamattomasti. Fossiilisista polttoaineista luopuminen tai niiden käytön vähentäminen tarkoittaa säästöä niin luonnon kuin myös kukkaron kannalta.

Energia on vahvasti esillä myös muilla osastoilla ja vierailukohteissa. Neljässä Farmarin virallisessa vierailukohteessa viritellään ajatuksia ja keskustelua myös erilaisista energiaratkaisuista maatilalla. Kalevan tilalla hyödynnetään lämpöpumpputekniikkaa navetassa. **Hantulan** tilalta löytyy kaukolämpöverkkoon liitetty kuivuri. **Mäki-Latvalan** tilalla viljan käsittely tapahtuu kuivaussiilossa. Tilalla viljankuivaus hoidetaan hakkeella. Lue lisää Farmarin virallisista vierailukohteista Farmarin kotisivuilta!

Viime vuoden märkä syksy sai useat viljankuivaajat miettimään vaihtoehtoja polttoöljylle. Farmarista löydät johtavat kuivurivalmistajat tuoreine bioenergia-ratkaisuineen. Esittelyssä on mm. Arska-metallin lavettialustalle rakennettu bioenergiapaketti ja Antti-teollisuuden uusi 800kW biokontti.

Uusiutuvaan energiaan perustuvia polttoratkaisuja on esillä myös useilla muilla yrityksillä. Yksi näistä yrityksistä on seinäjokelainen konepaja Apparatus Oy, joka aloittaa TP-Stokeri Oy:n tuotteiden valmistamisen tuoreen yhteistyösopimuksen myötä. Polttotekniikan lisäksi Farmarissa on esillä biokaasu, lämpöpumput, aurinko- ja tuulienergia. Energiaosastolta löydät biokaasu- ja sähköautot, pientuulivoimalan ja useita muita mielenkiintoisia laitteita

Energiaosastolle on helppo löytää paitsi opasteiden, myös pystytetyn pientuulivoimalan johdattamana. Tule tutustu ja säästä järkevillä energiaratkaisuilla! ■

UUDET VAIHTOEHDOT ENERGIAOSASTOLLA

FARMARIN ENERGIAOSASTOLLA tutustutaan biokaasuun, tuulivoimaan, aurinkopaneeleihin, aurinkokeräimiin ja lämpöpumppuihin.

– Teemoinamme ovat uusiutuva energia, energiatehokkuus ja energiaomavaraisuus, kertoo osaston vastaava **Jari Luokkakallio**. Uusina mahdollisuuksina esitellään aurinkosähkön tuotantoa sekä sähköisten ajoneuvojen käyttöä. Biokaasulaskurilla voit arvioida maatilasi biokaasuntuotannon kannattavuutta.

– Kyse on ennen kaikkea maatilan energiavaihtoehdoista, mutta osastoltamme saa ideoita ja ajatuksia myös kuka tahansa asiasta kiinnostunut.

Osastolla tuodaan esiin eri energiavaihtoehtoja myös mielenkiintoisten vieraiden kautta. Torstaina paikalla on Keskustan puheenjohtaja **Juha Sipilä** häkäpönttöautoineen puhumassa energiaomavaraisuuden haasteista ja mahdollisuuksista, torstaina ja lauantaina taas näyttely-isäntä **Simo Ralli** kertoo omasta tuulivoimalahankkeestaan. Päivittäin paikalla on myös biokaasu- ja tuulivoimayrittäjiä.

Näytteillä on myös mm. sähköauto, hyötysähköauto Hilux ja biokaasuauto. Näiden kaikkien lataus tai tankkaus esitellään päivittäin. Osastoa on toteuttamassa ProAgria Etelä-Pohjanmaan Maatilan energiahuolto -hanke. ■

Caraway Finland Oy puhdistaa ja jalostaa kuminaa Närpiössä (Porin ja Vaasan välillä). Tuotanto perustuu sopimusviljelyyn, jota nyt 5000 ha.

Metsäosastolla Juha Sipilä ja Jari Koskinen ovat ihan metsässä

Farmarin metsä- ja energiaosastolla monipuolista nähtävää ja koettavaa.

Näin lupaa **Marko Mäki-Hakola** MTK:sta. Heinäkuun Farmarissa metsäala esittäytyy poikkeuksellisen monipuolisesti.

TEOLLISUUS, KONEET JA JÄRJESTÖT

Metsä- ja energiaosastolla mukana on laajasti teollisuutta, koneita sekä järjestöjä. Osastolla on myös oma ohjelmalava.

– Näyttelypäivien aikana ohjelmalavalla on ohjelmaa niin lapsille kuin aikuisillekin, Mäki-Hakola sanoo.

Lavalla haastatellaan ministereitä sekä muita päättäjiä.

– Esimerkiksi ministerit **Jari Koskinen** ja **Paula Risikko** kertovat lavalla omista metsäkokemuksistaan.

HUIPPUTAIDETTA JA METSÄPOLITIIKKAA

Lavalla nähdään moottorisahataiteilijan käden taitoja sekä kuullaan tietoa puumarkkinoista ja *metsään.fi -palvelusta.*

Torstain metsäkeskustelussa lavalla puidaan suomalaista metsäpolitiikkaa tasavallan huipulta:

– Mukana ovat keskustan puheenjohtaja Juha Sipilä, maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen, MTK:n **Juha Marttila** sekä Suomen sahojen puheenjohtaja **Esa Hakamäki.**

HALONHAKKUUTTA JA TAIKUREITA

Lavalla järjestetään näyttelyn aikana mm. halonhakkuun SM-kisojen karsintakilpailu.

– Farmarista jatkoon menee yksi mies ja yksi nainen. Kisaajat tarvitsevat yleisöltä kovaa kannustusta, Mäki-Hakola haastaa Farmari-yleisöä.

Fiskarsin kanssa yhteistyössä järjestettävän SM-kisan loppukilpailu käydään marraskuussa Metsämessuilla.

Myöskään perheen nuorisoa ei ole unohdettu.

– Heille on tarjolla taikuriesityksiä sekä 4H-piirin järjestämää ohjelmaa. ■

Se on tahdosta kiinni!

Puukaasu ei ole tulevaisuuden polttoaine. Näin sanoo Farmarin energiaosastolle torstaina klo 10.30 häkäpönttöautolla huristeleva Keskustan puheenjohtaja **Juha Sipilä**.

MUTTA EI HÄTÄÄ:

– Nestemäiset biopolttoaineet ja biokaasu sen sijaan ovat tulevaisuutta. Suomessa on korkeata teknologiaa esimerkiksi oljesta tehtävään etanoliin, Sipilä sanoo.

Sipilän mukaan nämä asiat ovat enemmän tahdosta kiinni kuin teknologiasta.

HALUA ON Sipilä sanoo ”vain” halunneensa kotimaisella uusiutuvalla energialla kulkevan auton.

– Olen innokas käsillä tekijä, joten projekti on harrastus.

Sipilän häkäpönttöauto on vuoden 1987 mallia oleva Chervrolet El Camino.

– Purin sen kokonaan osiin samalla kun puukaasutin rakennettiin.

Häkäpönttöauton huippunopeus 140 km/h, ja se kulkee kevyesti muun liikenteen mukana.

– Kempeleestä Seinäjoelle on noin 315 km, joten varmaankin edessä on noin neljän tunnin matka.

KATSASTUKSESSA YLLÄTYS

Katsastuksessa Sipilää kohtasin pikkuyllätys.

– Päästöt mitataan varapolttoaineella eli bensiinillä.

Sipilä sanoo, että puukaasu palaa erittäin puhtaasti.

– Varapolttoaineen suhteen joutui tekemään hieman töitä, että seoksen automaattinen säätö saatiin pelaamaan myös bensiinille. ■

SAWO KIUKAAT JA HÖYRYSTIMET

- SAWO kiukaat ja höyrystimet
- Muut SAWO saunatarvikkeet
- Massiivipuiset kalusteet

Myynti: alan liikkeet tai maahantuoja

PUUTYÖ K. VILJANMAA KY
Talvitie 1
38950 Honkajoki
viljanmaa@viljanmaa.net
www.sawo.com
www.viljanmaa.net

METALLIALAN TÖITÄ 37 VUODEN KOKEMUKSELLA

- PAKO-hätäpoistumistikkaat
- Alihankintana kevyet metallityöt ja kokoonpanot
- Putkentaivutukset yms.
- Jauhepolttomaalaus 1930mm x 1160mm x 1600mm

Pyydä tarjous!

SAVELAN METALLI OY
Yhteislaiduntie 7
61300 Kurikka
puh. 06 450 2297

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

ASIANTUNTIJAPALVELUT FARMARISSA

MAA- JA KOTITALOUS-NAISET

ProAgrian asiantuntijapalvelut ovat kattavasti esillä Farmarissa. Tarjoamme palveluja ja osaamista maatalouden ja yritystoiminnan kilpailukyvyn kehittämiseen. Lisäksi hallinnoimme useita maakunnallisia ja ylimaakunnallisia koulutus-, tiedonvälitys- ja kehittämishankkeita. Tule tutustumaan ProAgrian asiantuntijapalveluihin ja hankkeisiimme osastoillemme Farmarissa.

ESILLÄ AREENASSA

- Maatilojen yhtiöittäminen
- Sukupolvenvaihdokset, kirjanpito ja veroneuvonta
- Turkisyritysten omistajanvaihdos- ja talousasiantuntija **Erkki Laide** to–pe
- Maatilan talouslaskelmat
- Yrityspalvelu
- Rakentamisen asiantuntijapalvelut
- Maa- ja kotitalousnaiset, MKN maisemapalvelut
- Kasvinviljelyn (nurmi, vilja, peruna ja marja) asiantuntijapalvelut
- Luomu-asiantuntijapalvelut
- MTT-kasvitohtori

Hankkeista esillä Areenassa ovat Lisää Luomua -hanke, Kasvi-hanke, Tilusjärjestely- ja sukupolvenvaihdoshanke, MaitoPisnes-hanke ja MarjaTsemppi-hanke.

ESILLÄ KONEKENTÄLLÄ

- Salaojasuunnittelu ja mittauspalvelut
- Turvetuotantoalueiden suunnittelu
- Peruskuivatus

ESILLÄ METSÄ- JA ENERGIAOSASTOLLA

- Maatilojen energianeuvonta
- Maatilojen energiasuunnitelmat

ESILLÄ KOTIELÄINKENTÄLLÄ

- Automaattilypsy — eläinliikenne, ruokinta ja työnkäyttö
- Ruokinnan ohjaus, KarjaKompassi
- Tuotosseuranta, kehittämisprojekti
- Terveydenhuolto
- Rehun säilöntä ja nurmitalous
- Sikaosaamiskeskuksessa ProAgrian ja MTT:n siantuntijat
- Työohjeet/työmenetelmät
- Hevostalouden asiantuntijapalvelut
- Työtehoseuran asiantuntijat mm. kuivitus- ja urakointiasioissa
- Lammastilojen asiantuntijat paikalla
- Valion ja ProAgrian asiantuntijat Vasikkabaarissa
- Naudanlihan- ja emolehmätuotannon asiantuntijapalvelut
- Luomu kotieläintuotannon asiantuntijat

Hankkeista esillä kotieläinkentällä ovat NurmiArtturi, Hevoosella vaan, MaitoPisnes, Lihatilan talous, Lisää Luomua ja Automaattilypsy — Navetan toiminnallisuus.

Hankkeista esillä metsä- ja energiaosastolla on Maatilan energiahuolto -hanke. ■

Maaseuturahasto

Jalostetusta lupiinista uusi valkuaislähde luomuviljelyyn?

Luomu näkyy Farmarissa ja jo ennen Farmaria.

Tiistaina 2.7.2013 on luomusta kiinnostuneille ja jo luomussa oleville viljelijöille tarjolla koko päiväksi ohjelmaa ”kokoontumisajoissa”. Päivän aikana käydään useamman luomuviljelijän tiluksilla tutustumassa erilaisiin viljelyksiin. Teemoina ovat erityisesti valkuaiskasvit ja niiden viljelytekniikat sekä erilaiset rehut kotieläintiloille.

– Monia saattaa yllättää, että lupiinin jalostetun muodon valkuaissato on jopa soijan luokkaa, kertoo luomuasiantuntija **Ulla-Maija Leskinen**.

– Jalostettu lupiini on mahdollinen valkuaiskasvi varsinkin raivioille. Tämä erityisesti siksi, että pH ei saa olla yli 5.5.

Lupiinia on myös näytillä Ylistaron koeaseman ruuduilla muiden mielenkiintoisten kasvien kanssa, joten tarkasteltavaa riittää Etelä-Pohjanmaalla.

LUOMUNEUVONTATELTTA

Luomu on vahvasti esillä myös näyttelyalueella Kotieläinosastolla on erillinen luomuteltta, jossa on saatavina tietoa asiantuntijoilta luomutuotannosta.

– Lisäksi luomuteltalla on mukana viljelijöitä ja yritysten edustajia, jotka ovat vastaamassa kysymyksiin ja esittelemässä luomua.

Kotieläinosastolla on monipuolisesti luomueläimiä: luomulihasikoja, luomukanoja, luomuemolehmiä ja luomuvasikoita.

Luomumaistiaisia ja ruokaa on saatavilla Ekoviljelijöiden pisteestä sekä Ruokaprovinssikadulta Ilmajoen Makkaramestareiden myyntipisteestä.

– Myös muita luomutoimijoita on paikalla Farmarissa.

TIETOA VILJELYYN

Luomu näkyy myös Areenassa ProAgrian osastolla, josta on saatavina tietoa luomuviljelyyn erilaisten viljeltävien kasvien tuotantoon. Siellä myös esitellään luomuun siirtymistä, luomuviljelijöitä ja luomurenkaiden toimintaa sekä annetaan eväitä valkuaiskasvien viljelyyn ja sopimustuotantoon. ProAgria Etelä-Pohjanmaan Lisää luomua -hanke on mukana sekä kotieläinkentällä että Areenassa. ■

Anna kasvitohtorin tutkia epäilyttävät tapaukset

PERUNA on pääosassa keskiviikon seminaarissa erikoiskasviosastolla.

Kuva: Jarmo Vainionpää

Pohjanmaan maakuntien alueella on paljon perunantuotantoa sekä siihen liittyvää tutkimus- ja kaupan alan toimintaa. Etelä-Pohjanmaan perunasektori kattaa ruoka-, ruokateollisuus- ja tärkkelysperunan tuotannon. – Näyttelyalueen erikoiskasviosastolla ovat esillä niin perunantuotannon isot peltokoneet, varastoautomatiikka kuin myös siementalojen lajiketietoutta, kehityspäällikkö **Juhani Rahko** sanoo.

SYVÄJUURISIA KASVEJA

Viime syksyn haastavat olosuhteet ovat lisänneet kiinnostusta syväjuurisia, maan rakennetta parantaviakasveja kohtaan, joita on osastolla laajasti nähtävillä.

– Mikäli päivänpolttavat tutkimusaiheet kiinnostavat, voi niihin syventyä keskiviikkona 3.7. ja torstaina 4.7. perunantutkimuslaitoksella Ylistarossa, joka on yksi näyttelyn vierailukohteista.

PERUNAPÄIVÄN SEMINAARI

Uutuutena Farmarissa on keskiviikkona 3.7. kello 14 alkaen erikoiskasviosastolla järjestettävä perunapäivän seminaari, joka kokoaa alan toimijat yhteen. Ohjelmassa on yritysten esityksiä heidän tuotteistaan ja palveluistaan.

KASVITOHTORI PALVELEE

MTT:n kasvitohtori palvelee näyttelyn ajan ProAgria- osastolla.

– Jos kasvejasi vaivaavat tunnistamattomat taudit tai tuholaiset, voit tuoda näytteen tohtorin arvioitavaksi, marjaasiantuntija **Arja Raatikainen** vinkkaa.

Samalla osastolla on esillä marjojen tuotanto, jossa esillä ovat muun muassa avomaan tihkukastelu, vesiliukoinen lannoitus sekä maan kosteus- ja ravinnetilan seuranta kasvukaudella. ■

Kuvat: Jarmo Vainionpää

ANTERO RISTIMÄKI uskoo lihantuotantoalan tulevaisuuteen.

LIHAN TUOTANTOKUSTANNUKSIIN voi vaikuttaa omilla ratkaisuilla

Ylistarolaisen **Antero Ristimäen** lihatilalla elelee 550 lihahiehoa — vain hiehoja. Uutukaisessa navetassa on tehty ratkaisuja, joita saa muualta hakea.

– Meillä on kylällä oma kyläseppä, ja hänen kanssaan olemme saanet aikaiseksi asioita, joita ei suurtuottajilta yksinkertaisesti olisi voinut saada, **Ristimäki** sanoo.

Kyläseppä **Juha Kuparin** kanssa on toteutettu mm. verhoratkaisut. Verhot ovat tuttuja mm. mäkihyppykisoista, joissa niitä käytetään tuulensuojina.

– Ne nappaavat tuulesta 70 prosenttia.

Ristimäen mukaan lihamarkkinatilannetta voikin jonkin verran säädellä omilla ratkaisuilla.

KALLIOLLE RAKENNETTU

Ristimäen lihanavetta sijaitsee parin kilometrin päässä Kitinojan kylästä, vuoden kylästä.

Navetta on rakennettu kalliolle räjäyttämällä ja murskaamalla. Ristimäki sanoo, että maksaahan se savimaallekin rakentaminen. Kokonaisuudessa on tietenkin myös direktiivien mukainen katettu lantala.

550 hiehoa vaatii rehua: nurmia on 70 hehtaaria ja hernevehnää 30 hehtaaria. Appeessa on mukana mm. ”ylijäämäleipää” leipomoilta.

– Olen myös yrittänyt hankkia suklaaylijäämää. Sitä en vielä ole saanut. Houkuttelevaa: tonni suklaata maksaa 100 euroa.

TIETOA EI PANTATA

Antero Ristimäki odottelee Farmarista vieraaksi ihmisiä, jotka ovat kiinnostuneita lihakarjasta ja rakennusratkaisuista.

– Lupaan, että tietoa ei pantata eikä kaunistella. Omilla ratkaisuilla voi taatusti vaikuttaa tuotantokustannuksiin ja omaan työhönsä, hän sanoo.

Ristimäki, vajaa kolmekymppinen lihantuottaja, uskoo tulevaisuuteen.

– Se tarkoittaa kuitenkin, että investoida pitää. Aikaa pitäisi vielä tilan kehittämiseen olla. ■

Kuvat: Jarmo Vainionpää

PAULA JA SEPPO KALEVALLA on tiedossa tilalleen jo jatkajat, Outi ja Jarkko.

KALEVAN TILALLA Farmari-vieraat voivat tutustua vastavalmistuneeseen navettaan.

Paula ja Seppo Kalevan tilalla valmistaudutaan Farmariin

Näyttelykohteena on Jouni Pitkärannan suunnittelema juuri valmistunut navetta, jossa on tilat 163 lehmälle, kaksi robottia (Lely A-4), syvät kuilut ja slalom-lannanpoisto, teuvalainen **Seppo Kaleva** selvittää.

NAVETASSA ON MYÖS LED-VALAISTUS.

– Pidemmän päälle sekin säästää, Seppo Kaleva sanoo.

Navetan ja noin 40 vasikalle tarkoitetun erillisen vasikkalan kustannusarvio on noin 1,5 miljoonaa euroa. Tästä 25 prosenttia on peräisin Manner-Suomen kehittämisohjelmasta. Loppuun on saatu korkotukilainaa.

KOVA INVESTOINTI

Uusi navetta on raju investointi.

– Uskoa tähän antaa se, että meillä on tiedossa jatkajat, **Jarkko** ja **Outi Kaleva**. Molemmat ovat opiskelleet AMK-agrologeiksi ja molemmat ovat kiinnostuneita maidontuotannosta, **Paula Kaleva** sanoo.

Isäntäparilla on myös ainakin kymmenen vuotta aktiivista työaikaa jäljellä.

– Neljällä hengellä pystymme pyörittämään tätä siten, että vapaapäiviäkin voi pitää, Paula Kaleva sanoo.

PELTOA NAVETAN TAKANA Kalevan tilalla on 77 hehtaaria peltoa.

– Tästä yli 40 "heti navetan takana". Se helpottaa, Seppo Kaleva sanoo.

Pinta-ala riittää juuri ja juuri. Mutta "varaventtiilinä" on myös sukulaistila, josta rehua voidaan saada lisää.

– Lannasta näillä hehtaareilla pääsee eroon. Toisaalta lannan vastaanottajiakin riittää.

ROBOTTI KANNATTAA HANKKIA ENNEN RAKENTAMISTA Paula Kaleva sanoo, että uuden navetan rakentajan kannattaa hankkia robotti jo vanhaan navettaan.

– Se helpottaa rakennusaikaa, ja toisaalta eläimet tottuvat siihen, eikä kaikki ole uudessa navetassa "niin uutta".

Kalevan navetan rakentaminen kesti puolisen vuotta.

– Nyt odottelemme Farmari-väkeä kylään. Avointen ovien päivänä meillä kävi yli 500 vierasta, Paula Kaleva kertoo. ■

FARMARI
SEINÄJOKI 3.-6.7.2013

Tilakohteet kutsuvat vierailemaan!

Farmari-maatalousnäyttely ei rajoitu pelkästään näyttelykentälle. Näyttelyvierailua täydentämään on valittu edustava joukko tilakohteita eli mielenkiintoisia maatiloja ja maaseutuyrityksiä, joiden ovet ovat avoinna sovittuna aikana kaikille kiinnostuneille. Kaikki kohteet sijaitsevat kohtuullisen etäisyyden päässä Seinäjoesta.

Tilakohteissa on edustettuna maakunnan tuotantosuuntien laaja kirjo. Esillä on viimeisintä tekniikkaa sekä hyväksi havaittuja tuotantomenetelmiä ja toimintatapoja. Lisäksi MTT Ylistaron ja Perunantutkimuslaitoksen yhteinen tutkimusasema on yleisölle avoinna näyttelyn aikana.

Lisätietoja Farmarin kotisivuilla osoitteessa www.farmari.net → Näyttelyvieras →Tilakohteet tai *Juhani Torkko*, juhani.torkko@proagria.fi, puh. 0400 589 569 ● = vierailupäivä (ke–la) = joka näyttelypäivä

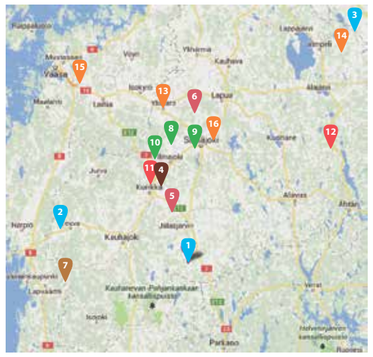

Lypsykarjatilat

1 Yli-Peltola mty maatila Jalasjärvellä
Ilvesjoentie 833, 61760 Ilvesjoki
Tiedustelut: *Reijo Yli-Peltola*, puh. 0400 709 747.
Vierailupäivät: ke 3.7. ja pe 5.7. klo 10–15.
Ennakkoilmoittautuminen yli viiden hengen ryhmiltä.

Tilan uudessa, vuonna 2010 rakennetussa navetassa on yli sata lypsylehmää. Eläintila ja lypsyasema ovat tilalla kuitenkin erikseen. - Rakennuksia yhdistää noin 15 metrin mittainen käytävä. Toimiminen kahdessa eri rakennuksessa mahdollistaa helpommin ja tulevaisuudessa eteen tulevat laajennukset. Eläinhallia voi helposti jatkaa, Reijo Yli-Peltola kertoo.

2 Paula ja Seppo Kalevan maatila Teuvalla
Kaskistentie 564, 64700 Teuva
Tiedustelut: *Seppo Kaleva*, puh. 050 516 6940 tai *Paula Kaleva*, puh. 050 375 5251.
Vierailupäivät: pe ja la 5.–6.7. klo 10–14.
Ennakkoilmoittautuminen yli kymmenen hengen ryhmiltä.

Seppo ja Paula Kalevan pari kuukautta vanhaa navettaa lämmittää pellettipolttimo ja polttoaineena käytetään lajittelu-jätettä. Tilalla on tällä hetkellä puolensataa lypsävää. - Uudessa navetassa on myös lämpöpumput, Seppo Kaleva kertoo. Navetassa on kaksi robottia ja lehmämäärä täydentyy parhaillaan.

3 Hietakorpi Ay maatila Vimpelissä
Peltokankaantie 735, 62880 Sääksvesi
Tiedustelut: *Tuomo Latvala*, puh. 0400 606 494.
Vierailupäivä: pe 5.7. klo 10–17.
Ennakkoilmoittautuminen yli kymmenen hengen ryhmiltä.

Tilakohteessa yrittäjät esittelevät navettaratkaisuja. Navetassa on kaksi robottia. -Investoinneilla on pyritty lisäämään eläinten hyvinvointia ja helpottamaan työtä, Tuomo Latvala toteaa.

Hevostila

4 Kauppilan talli Kurikassa
Nikkolantie 116, 61300 Kurikka
Tiedustelut: *Sirpa Kauppila*, puh. 0400 366 776
Vierailupäivät: ke ja to 3.–4.7. klo 10–15.

Sirpa Kauppila luettelee suoralta kädeltä pari hyvää syytä, miksi Kauppilan Talli on Kurikassa kiinnostava kohde: - Olemme pyrkineet kehittämään tallitöitä helpottavia ja samalla tietenkin hevosten hyvinvointia parantavia ratkaisuja. Tallilla on muun muassa terapiaratsastusta, juoksutusmatto ja hevosten solarium.

Lihantuotantotilat

5 Katri ja Marko Kriikkulan maatila Kurikassa
Korpiluhdankuja 32, 61230 Luopa
Tiedustelut: *Marko Kriikkula*, puh. 040 540 5471.
Vierailupäivät: ke ja to 3.–4.7. klo 11–16.
Vierailuryhmän maksimikoko 20 henkeä.
Ennakkoilmoittautuminen yli kymmenen hengen ryhmiltä. - Jos haluat nähdä onnellisia emakoita pihatossa, niin tervetuloa, Kriikkulat toivottavat. Tilavierailijoille Kriikkulat esittelevät muun muassa sianlihan tuotannon eettisyyttä, eläinten oloja ja lähiruokaa.

6 Antero Ristimäen maatila Ylistarossa
Koskentie 511, 61460 Hanhikoski
Tiedustelut: *Antero Ristimäki*, puh. 040 418 6881.
Vierailupäivä: ke 3.7. klo 10–14.
Ennakkoilmoittautuminen yli kymmenen hengen ryhmiltä.
Ristimäen tilalla riittää nähtävää lihakarjataloudesta ja rakennusratkaisuista kiinnostuneille. Tuotantotilat on louhittu täyteen kallioon. - En panttaa enkä kaunistele tietoa, tilan isäntä lupaa.

Lampola

7 Tiia Alanco-Enholmin ja Kimmo Enholmin maatila Karijoella
Lintuvuorentie 78, 64350 Karijoki
Tiedustelut: *Tiia Alanco-Enholm*, puh. 040 770 8440.
Vierailupäivät: pe ja la 5.–6.7. klo 10–16.
Ennakkoilmoittautuminen yli 30 hengen ryhmiltä.

Ratsastusterapiaan erikoistuneelta tilalta löytyy hevosten lisäksi suomenlampaita, ja lammastuotteita voi ostaa suoraan tilalta. - Lampaat syövät omien luomupeltojemme satoa ja toimivat kesällä Kristiinankaupungissa maisemanhoitotehtävissä, Tiia Alanco-Enholm kertoo.

Kasvinviljelytilat

8 Mäki-Latvala mty maatila Ilmajoella
Harjunmäentie 156, 60800 Ilmajoki
Tiedustelut: *Mikko Mäki-Latvala*, puh. 050 567 7866.
Vierailupäivät: to ja pe 4.–5.7. klo 13–17.
Ennakkoilmoittautuminen yli 30 hengen ryhmiltä.

Mäki-Latvalan maatilan esittelyerikoisuus on kuivaussiilo GSI, joka toimii hakkeella ja sähköllä. Kuivaussiilossa on koko sikalan vuotuinen viljan tarve kerrallaan. - Tämä asettaa metsien hyödyntämisen erityisasemaan. Käytössä on siis kotimainen polttoaine, Mikko Mäki-Latvala kertoo. Tilalla siirryttiin hakelämmitykseen jo 70-luvulla.

9 Hantulan maatila Seinäjoella
Suupohjantie 83, 60320 Seinäjoki
Tiedustelut: *Lauri Hantula*, puh. 0400 663 473.
Vierailupäivät: ke, to, pe ja la 3.–6.7. klo 15–18.
Vierailuryhmän maksimikoko 45–50 henkeä.
Ennakkoilmoittautuminen pikkubussi- ja bussiryhmiltä.

Farmarissa Hantulan tilalla pääosassa ovat lannoituskokeet. Kokeissa tutkitaan typpilannoituksen lisäämisen vaikutusta sadonmäärään, laatuun ja ravinteiden hyväksikäyttöön. Käytetyt lannoitusmäärät ylittävät nykyisen ympäristötuen sallimat typpimäärät. -Nykyisillä määräyksillä maaperä köyhtyy, typpi esimerkiksi jää vajavaiseksi. Hantula korostaakin, että tilakohtaista koetoimintaa pitäisi kehittää entisestään.

10 Anne ja Pekka Ala-Rannan maatila Ilmajoella
Ristimäentie 128, 61350 Huissi
Tiedustelut: *Pekka Ala-Ranta*, puh. 0500 452 077.
Vierailupäivät: pe ja la 5.–6.7. klo 10–16.
Vierailuryhmän maksimikoko 30–50 henkeä.
Ennakkoilmoittautuminen yli 20 hengen ryhmiltä.

Ala-Rannan tilalla kuivaajaa pyöritetään oman metsän hakkuulla ja energiapuulla. Pekka Ala-Ranta toivottaa Farmari-väen tervetulleeksi tilalleen, jolla kasvatetaan sikoja ja harjoitetaan kasvinviljelyä. - Kysymys on energiasta ja viljan kuivaamisesta. Me tiedämme, mitä se maksaa.

Marjatilat

11 Jorma ja Teija Varpulan marjatila Kurikassa
Ruotumiehentie 8, 61310 Panttila
Tiedustelut: *Jorma Varpula*, puh. 0400 634 025 tai *Teija Varpula*, puh. 040 559 9333.
Vierailupäivät: to ja pe 4.–5.7. klo 10–18.
Ennakkoilmoittautuminen yli 10 hengen ryhmiltä.

Tilalla viljellään mansikkaa avomaalla puolentoista hehtaarin alalla.- Farmariin mennessä on tarkoitus saada näytille tunneliviljely. Eli siitä, kuinka esimerkiksi mansikkaa voitaisiin Suomen olosuhteissa tuottaa lämmittämättömässä katonalaistilassa, Jorma Varpula sanoo.

12 Taipaluksen marjatila Lehtimäellä
Nevantakasentie 146, 63510 Lehtimäki
Tiedustelut: *Antti Taipalus*, puh. 0400 429 637.
Vierailupäivät: to, pe ja la 4.–6.7. klo 10–17.
Vierailuryhmän maksimikoko 50 henkeä.
Ennakkoilmoittautuminen yli 20 hengen ryhmiltä.

Taipaluksen marjatilalla Lehtimäellä kasvatetaan mansikkaa. Pääasiassa tarjolla on marjojen itsepoimintaa, mutta myös valmiiksi poimittuja marjoja. - Nykyisin ihmiset haluavat tietää, mitä syövät ja mistä syötävä tulee. Itsepoiminnassa saa taatusti tuoretta marjaa ja saa vielä itse valita, mitä noukkii ja mitä ei. Perheet tekevät marjatilalle jopa kesäretkiä, Antti Taipalus tietää.

Muut

13 MTT Ylistaro/Petla
Alapääntie 104, 61400 Ylistaro
Tiedustelut: *Merja Högnäsbacka*, puh. 029 531 7247
http://portal.mtt.fi/portal/page/portal/mtt/mtt/esittely/toimipaikat/ylistaro, www.petla.fi
Vierailupäivät: ke ja to 3.–4.7. klo 10–15 tai sopimuksen mukaan.

Ylistarossa on nähtävillä viljojen, öljy- ja valkuaiskasvien sekä perunan lajike-, kasvinsuojelu- ja lannoituskokeita sekä rehu- ja siementuotantonurmien ja nurmikoiden lajikekokeita.

14 Nordkalkin kalkkitehdas Vimpelissä
Kalkkitehtaantie 474, 62800 Vimpeli
Tiedustelut: *Mikko Jylhä*, puh. 0400 864 995, mikko.jylha@nordkalk.com
Vierailupäivät: ke, to, pe ja la 3.–6.7. klo 12–17.
Vierailuryhmän maksimikoko 50 henkeä.
Ennakkoilmoittautuminen kaikilta ryhmiltä.

Mikko Jylhä toivottaa Farmari-vieraat tervetulleeksi Vimpelin kalkkilouhoksille kaikkina näyttelypäivinä. Kaikkiaan Nordkalkilla on maassa kahdeksan louhosta. - Itse asiassa aika harvat viljelijät ovat käyneet tutustumassa louhokseen. Nyt siihen on hyvä mahdollisuus, Jylhä toteaa.

15 PRECIKEM projekti ja Geotrim Oy Vaasassa
Ajo-ohjeet Farmarin kotisivuilla.
Tiedustelut: *Rainer Rosendahl*, puh. 0400 561 550
Vierailupäivä: to 4.7. klo 9–14.

Vaasalaisten oppilaitosten ja Åbo Akademin yhteinen PRECIKEM-hanke kehittää menetelmiä, joiden avulla happamat sulfaattimaat voidaan säilyttää maatalouskäytössä ja samalla pienentää niistä aiheutuvaa ympäristökuormitusta.

16 Etelä-Pohjanmaan traktorimuseo Nurmossa
Keski-Nurmontie 79, 60550 Nurmo
Tiedustelut: *Matti Jaskari*, puh. 0400 165 568.
Vierailupäivät: ke, to, pe ja la 3.–6.7. klo 10–18.
Traktorimuseo on tällä hetkellä Suomen laajin yksityinen traktorikokoelma. Traktoreita on noin 150, joista 100 on kunnostettuna.

Lue tarkemmat kuvaukset ja ajo-ohjeet osoitteessa
www.farmari.net

TUTTUJA KASVOJA FARMARISSA

MISKA MÄKIVIITA grillaa Ruokaprovinssi-grillillä ja keikkailee Farmari-katulavalla perjantaina.

ELONKERJUU esiintyy Farmari-katulavalla lauantaina klo14.00.

JOHANNA DEBRECZENI on mukana 100 vuotta tangoa maaseudun puolesta -tapahtumassa perjantaina.

KIIRA KORPI vierailee Valion osastolla to 4.7. klo 10.00–12.00 ja 13.00–15.00.

Farmari on perinteisesti ollut hyvä paikka kohdata eri piireistä tuttuja julkisuuden henkilöitä, niin nytkin!

Näyttelyn isäntä **Simo Ralli** on tavattavissa keskiviikkona, torstaina ja lauantaina. Lauantaina esiintyy myös **Elonkerjuu**-orkesteri Farmari-katulavalla LähiTapiolan tarjoamassa konsertissa.

Musiikkipitoista ohjelmaa lavalla on luvassa muutenkin, sillä perjantaisessa Sata vuotta tangoa maaseudun puolesta -konsertissa mukana ovat mm. tangokuninkaalliset **Johanna Debreczeni** ja **Risto Nevala**. Perjantaina keikalla on myös KIDSing-finalisti **Miska Mäkiviita**. Hiukan toisenlaista musiikkia samaisella lavalla tarjoaa keskiviikkona, torstaina ja perjantaina **Bill Hota & the Pulvers** - traktorin säestyksellä!

Musiikki ei rajoitu vain lavalle. Hevososastolla kohtaavat päivittäin lastensuojelun lähettiläät, ex-huippuravuri **Etain Royal** ja Voice of Finland -finalisti **Osku Ketola**, joista jälkimmäinen myös laulaa. Maailmannimi nähdään perjantaina ja lauantaina lihakarjakehässä, kun paikalle saapuu mm. Disneytä ja Pentagonia eläinkoulutuksessa konsultoiva yhdysvaltalainen **Don Höglund**.

Urheilunimiä edustavat Valion osastolla torstaina vieraileva taitoluistelija **Kiira Korpi**, Fintoton pelipisteellä perjantaina tavattavissa oleva mäkihyppääjä **Toni Nieminen** ja lauantaina näyttelyssä vieraileva keihäänheittäjä **Ari Mannio**.

Farmarissa monipuolinen ja runsas kävijäkunta kiinnostaa luonnollisesti myös päätöksentekijöitä. Maatalouspolitiikkaa ja metsäasioita käsittelevät aktiivisesti ministeri **Koskinen** ja avainpäättäjät. Sosiaali- ja terveysministeri **Paula Risikko** avaa Ruokaprovinssikadun, ja grillin äärellä on samalla kertaa oikeusministeri **Anna-Maja Henriksson**. Keskustan puheenjohtaja **Juha Sipilä** porhaltaa Farmariin häkäpönttöautollaan.

Kansanedustajia tutustuu Farmariin kymmeniä: Maa- ja metsätalousvaliokunta jalkautuu pj. **Jari Lepän** johdolla, ja myös suuren valiokunnan pj. **Miapetra Kumpula-Natri** saapuu Farmariin.

EU-parlamentaarikoista Farmarissa vierailevat ainakin **Anneli Jäätteenmäki** ja **Nils Torvalds**. ■

TAITOA KÄSILLÄ -hallissa ideoita ja tekemistä

Uimahalli-urheilutalon suojissa silmä lepää Farmarin aikana.

– Käsityöyrittäjien houkuttelevilta osastoilta löytyy runsaasti kotiinviemistä, kertoo Etelä-Pohjanmaan käsi- ja taideteollisuus ry:n toiminnanjohtaja **Kaija Uola**.

– Lisäksi hallissa on esillä Suomen maakuntalapasten näyttely.

TRAKTORISTA TEEMA

Farmarissa lanseerataan Taito EP:n uusi MaaJussi-tuotesarja. Sen on suunnitellut mm. Koto-kuosista tunnettu Mielandin **Marjo Remes**.

MaaJussissa miesten ja naisten mielenkiinnon kohteet yhdistyvät, sillä tarjottimien ja kodintekstiilien kuosi on saanut inspiraationsa traktorien historiasta. Kuvitus viittaa Farmarin järjestäjän, ProAgria Etelä-Pohjanmaan, 150-vuotisjuhlavuoteen.

– Traktorin kehityksen kanssa yhtä matkaa on kulkenut maatalouden kehitys, Marjo Remes toteaa.

–Traktoriaiheinen painatus on syntynyt mielenkiinnosta tätä hienoa työkonetta kohtaan.

MaaJussi-tarjottimien leikkisä ja värikäs printti esittelee suosittuja Suomessa myytyjä traktorimerkkejä ja malleja. Lapuan Kankurien valmistamien tekstiilien kuosi on hillitympi, mutta siinäkin on ovelaa huumoria.

SUOMEN SUURIN OMPELUSEURA

Taitoa käsillä -hallin esiintymislavalla tarjotaan päivittäin uusia ideoita, mutta perjantaina ja lauantaina voi jalkoja lepuuttaa myös oman tutun käsityön parissa. Molempina päivinä klo 13 järjestetään nimittäin Suuri Ompeluseura, ehkä Suomen suurin - se riippuu osallistujamäärästä.

– Koemielessä järjestämämme perinteiset ompeluseurat ovat saaneet hyvän vastaanoton, Kaija Uola kertoo. – Käsityöharrastus on hyvin suosittua ja ihmiset kokoontuvat mielellään ompeluseuroihin ja neuletapaamisiin.

Suureen Ompeluseuraan voi tulla oman käsityön kanssa tai ostaa tarvikkeita paikan päältä. Luvassa on myös pientä tarjoilua. ■

Missä Farmari, siellä Pöyröötöt

PÖYRÖÖT-POPPOO valmistautuu jo kesän Farmariin. Arttu ja Liisa Seppälä kertovat näyttelyssä, miten Pöyröö-sarjakuva syntyy.

Kun Etelä-Pohjanmaalla tapahtuu, Jussi Pöyröökin on paikalla. Sukkelasanainen sarjakuvahahmo suuntaa luonnollisesti myös kesän Farmari-näyttelyyn.

– Ei sieltä poiskaan voi jäädä - muuten ei tiedä, mistä puhutaan. Tyypillisenä pohjalaismiehenä Jussi ajattelee, että pitäähän sinne mennä, kun kaikki muutkin menevät, sarjakuvan käsikirjoittaja **Arttu Seppälä** naurahtaa.

Jussi Pöyröön valmistautumista Farmariin on keväästä lähtien voinut seurata ProAgria Etelä-Pohjanmaan itua-lehdestä ja Farmarin Facebook-sivuilta.

– Farmari sopii hyvin Pöyröötöt-teemaan, sillä Jussi Pöyröö on itsekin maanviljelijä ja yrittäjä. Näyttely ja sarjakuva tukevat samanlaisia arvoja.

Farmarissa Pöyröötöt-poppoo on tavattavissa Areenalla omalla osastolla, jolla voi jututtaa sarjakuvan tekijöitä sekä seurata sarjakuvapiirtäjä **Liisa Seppälän** työskentelyä.

– Livepiirtoshow on osastomme erikoisuus, jota ei kovin usein pääse näkemään. Yleisö voi seurata alusta alkaen, miten sarjakuva syntyy, Seppälä kertoo.

Osastolla otetaan myös vastaan yleisön ideoita sarjakuviin.

– Meille tulee yhä enemmän vinkkejä ja jopa valmiita käsikirjoituksiakin. Hienoa, että ihmiset ovat päässeet kiinni sarjakuvahahmon syvimpään olemukseen ja huomanneet, mikä Jussi Pöyröö on miehiään.

KAIKKIAAN PÖYRÖÖT-SARJAKUVIA ON PIIRRETTY YLI 500 ELOKUUSTA 2011 ALKAEN. Vuoden sisällä on lisäksi ilmestynyt kaksi sarjakuvakirjaa, joista tuorein, Rakkautta kärestä pitäen, valmistui huhtikuussa.

– Kaikissa pohjalaisissa on sopivasti Pöyröötä. Jos sarjakuvasta ei tunnista itseään, ainakin naapurin voi tunnistaa.

Farmariin Seppälä lupailee koko perheen hyväntuulista ja mukavaa Pöyröötöt-meininkiä.

– Jussi Pöyröö on myös tilannut hyvän ilman näyttelyyn. Katsotaan, onko tavarantoimittaja asialla. ■

RUOKAPROVINSSIKATTAUS TUO MAAKUNNAN ANTIMET LAUTASELLE

Eteläpohjalaisten tuottajien raaka-aineista koostuva Ruokaprovinssikattaus tarjoilee lähiruokaelämyksiä kahdessatoista maakunnan ravintolassa 3.7.-25.11. Ensimmäisenä pitopalveluyrittäjänä kattaukseen osallistuu lappajärveläinen **Tiina Kujala**, joka on käyttänyt lähiruokamenua omassa yrityksessään Kokkituvassa sen perustamisesta lähtien.

– Lähiruoka ei pitopalvelua valittaessa ole välttämättä tärkein kriteeri, joten tavoitteena on lisätä tuottajien ja oman tuotteen näkyvyyttä sekä tietoisuutta siitä, että pitopalveluruoka on mahdollista saada myös lähiruokana, Kujala toteaa.

Ruoissaan hän suosii lähialueen ja sesongin mukaisia tuotteita sekä luomua.

– Raaka-aineiden laadulla on selkeä ero, kun niitä ei ole kuljetettu eikä säilytetty pitkään. Lappajärveltäkin saa monipuolisesti lähituotteita kuten kalaa, nautaa, perunoita, marjoja ja sieniä.

Ruokaprovinssikattauksen kautta myös järviseudun tuotteet ja tuottajat saavat Kujalan mukaan näkyvyyttä.

– Mielestäni lähiruoka on laadukkaampaa. Nykyään erityisesti nuorille ruoan eettisyys ja alkuperä ovat entistä merkityksellisempiä. Olisikin hienoa, että ihmisten arvostus paikallisia tuottajia kohtaan kasvaisi – se tuo niin eettistä kuin taloudellista hyötyä koko maakunnalle. ■

YHTEISTYÖKUMPPANIT KERTOVAT

::: Suomalaista lihaa läheltä

RAATIKKALAN TILA MAANINGALTA on yksi Atrian sopimustiloista. Naudanlihan jäljitettävyys on isäntäparin, Raimo ja Tuulikki Airaksisen, mielestä hyvä juttu. -Kuluttajan kannattaa katsoa, mistä liha tulee ja miten se on tuotettu. Lihaa pitäisi lähestyä makuhermot herkkinä. Silloin ruokailija saattaa huomata, että suomalaisessa lihassa on aivan oma arominsa, jota tuontilihasta ei löydy.

Yhä useampi suomalainen haluaa tietää tarkalleen mitä syö. Tähän kuuluu myös se, missä ja minkälaisissa olosuhteissa ruoka on kasvatettu. Kaikki Atria-tuotemerkillä myytävä liha on suomalaista. Niinpä jokaisen eläimen kotitila tiedetään ja tunnetaan. Nyt tämä tieto voidaan välittää kuluttajalle asti. Atria on tuonut useisiin naudan-, sian- ja broilerinlihapakkauksiinsa alkuperämerkinnän. Läpinäkyvä liha ketju tuottajalta ruokapöytään ei katkea.

TILALLA

Atrian sopimustuottajat ovat sitoutuneet sekä eläinten että ympäristön kannalta vastuulliseen tuotantoon. Hyvät tuotanto-olosuhteet parantavat eläinten hyvinvointia ja ehkäisevät sairauksia – näin eläimiä tarvitsee lääkitä erittäin harvoin. Tuottajat seuraavat eläinten hyvinvointia ja kasvua tarkasti ja tallentavat tiedot Atrian järjestelmään jo omalla tilallaan. Korvamerkki yksilöi eläimen.

TUOTANNOSSA

Eläimen tiedot siirtyvät tilalta teurastamoon. Kauhajoen uusi nautateurastamo ja -leikkaamo mahdollistaa naudanlihan alkuperämerkinnän liittämisen kuluttajapakkauksiin.

Aukoton lihankäsittelyprosessi Euroopan nykyaikaisimpiin lukeutuvassa tuotantolaitoksessa on pitkän kehityksen tulos.

KAUPASSA

Yli puolelle suomalaisista lihan jäljitettävyys on tärkeä ostoperuste. Atrian lihaleikkaamossa pakkaukseen liitetty alkuperätiketti on varmasti tallella kaupassa. Kauppaa ja kauppiasta palvelee se, että kuluttaja löytää laajoista valikoimista helposti haluamansa tuotteen.

KOTONA

Kotona ruoanlaittaja ja ruokailijat näkevät pakkauksesta, millä tilalla liha on tuotettu. Atrian verkkosivuilla tuottajat ja tuotantotavat esitellään tarkemmin. Alkuperän tietäminen lisää luottamusta siihen, että ruoka on laadukasta ja vastuullisesti tuotettua. Tuottajat ovat ylpeitä siitä, että heidän nimensä näkyy pakkauksissa. Se tekee heidän arvokasta työtään tunnetuksi. ■

::: Altia rakentaa Koskenkorvan tehtaalle uuden biovoimalaitoksen

ALTIA on ylpeä käyttäessään arvokkaan raaka-aineensa ohran täydellisesti hyväksi Koskenkorvan tehtaalla.

Altian Koskenkorvan tehtaan höyryntuotantoon rakennetaan 100-prosenttisesti peltobiomassojen polttoon soveltuva 10 megawatin höyryvoimalaitos. Uusi, vuoden 2014 lopussa käyttöön otettava kattila on tekniikaltaan ja polttoainesovelluksiltaan ensimmäinen Suomessa. Altia tavoittelee investoinnilla Koskenkorvan tehtaan höyryntuotannossa jopa 65 prosentin polttoaineomavaraisuutta ja vähentää radikaalisti turveriippuvuuttaan. Tehtaan hiilidioksidipäästöt vähenevät lähes puoleen nykytasosta.

Kokonaisinvestoinnin arvo on noin 15 miljoonaa euroa. Työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt hankkeelle uuden teknologian käyttöönottoon noin 1,5 miljoonan euron investointituen. Hankkeeseen osallistuu useita suomalaisia alan toimijoita ja se lisää Suomen edelläkävijämainetta bioenergian hyödyntämisessä laitosteknisissä ratkaisuissa.

”Voimalaitosratkaisu turvaa Koskenkorvan tehtaalle kilpailukykyisen höyrynsaannin ja mahdollistaa tuotantokapasiteetin kasvattamisen tulevaisuudessa. Uuden biovoimalaitoksen ensisijainen polttoaine on prosessiemme sivutuotteena syntyvä ohran kuori. Kattilassa voidaan polttaa tulevaisuudessa myös muita uusiutuvia polttoaineita”, kertoo tehtaanjohtaja **Antti Snellman**.

Kun uusi biovoimalaitos on otettu käyttöön, myös tehtaan nykyinen 20 megawatin voimalaitos kunnostetaan ja sen automaatiotasoa nostetaan.

Koskenkorvan tehdas tuottaa viljaviinaa Altian omien brändien valmistukseen, sekä tärkkelystä ja rehuja. Tehdas käyttää lähes 200 miljoonaa kiloa kotimaista ohraa vuodessa, mikä on lähes 15 % Suomen ohrasadosta ja yli 30 % kauppaan tulevasta ohramäärästä. ■

::: LähiTapiola – suomen suurin vahinkovakuuttaja mukana Farmarissa

Yhtenä vuoden 2013 Farmari-näyttelyn pääyhteistyökumppaneista on tämän vuoden alusta virallisesti toimintansa aloittanut LähiTapiola. LähiTapiola on kotimainen, keskinäiseen yhtiömuotoon perustuva vakuutus- ja pankkiryhmä, jonka asiakkaat omistavat. Yhtään euroa ei ohjaudu ulkopuolisille tahoille tai osakkeenomistajille, vaan tulot käytetään omistaja-asiakkaiden etujen ja palveluiden kehittämiseen. Alueyhtiömallin myötä LähiTapiola on vahvasti paikallinen toimija. LähiTapiola Etelä-Pohjanmaa on yksi ryhmän 20 alueyhtiöstä.

– Maatilayrittäjät ovat meille ensiarvoisen tärkeä asiakasryhmä. Onhan yli 70 prosenttia Suomen maatiloista meillä vakuutettu. Siksi on luonnollista, että olemme mukana myös Farmari-näyttelyssä, kertoo markkinointipäällikkö **Pirjo Ristola** LähiTapiolasta.

– Se, että viljelijät luottavat meihin, tarkoittaa sitä, että mekin haluamme tuoda lisäarvoa asiakkuuteen. Maatilavakuuttamisen ohella katsomme myös maatilan riskien- ja talouden-hallintaa kokonaisvaltaista kumppanuutta painottaen. Esimerkiksi sähkötarkastus, johon LähiTapiola Etelä-Pohjanmaa on alkuvuoden ajan tuottajia kannustanut, on toimenpide, joka parantaa merkittävästi maatilojen turvallisuutta, toteaa Ristola.

Tule lauantaina tapaamaan **Ari Manniota** ja kuuntelemaan **Elonkerjuuta.** LähiTapiolan monipuolisiin, myös muille kuin viljelijöille suunnattuihin, palveluihin pääsee tutustumaan Farmarissa. LähiTapiolan osastolla Seinäjoki

– Areenan edustalla on koko näyttelyn ajan esillä myös Suomen vanhin traktori ja siellä voi haastaa keihäänheittäjä Ari Mannion ”minikeihäskisaan”. Ari Mannio on tavattavissa LähiTapiolan osastolla lauantaina.

LähiTapiola tarjoaa näyttelyn yhteydessä lauantaina 6.7. näyttelyvierailleElonkerjuun konsertin. Konsertin avaa klo 14 LähiTapiola Etelä-Pohjanmaan toimitusjohtaja **Juha Antikainen**. ■

JUHA NOUSIAINEN, Alkutuotantojohtaja:

::: Rakkaudesta suomalaiseen maitoon

Katselin isossa helsinkiläiskaupassa miten asiakkaat täyttivät ostoskärryjään mitä erilaisimmilla maitotuotteilla. Kilpailu on kovaa, nykyisin jopa tavallisissa maidoissa. Mutta tietävätkö-hän ihmiset oikeasti mitä kärryynsä lastaavat ja mihin kaikkeen heidän tekemänsä ostopäätös vaikuttaa?

Valion vastaus on kristallinkirkas: Valion logolla Suomessa myytävät maitotuotteet on valmistettu suomalaisesta maidosta ja kotimaisella työllä.

Valion Seinäjoen tehtaan tuotteet — Valio Oivariini®, voi, rahkat, Valio Gefilus® tehojuomat ja raejuustot — ovat eteläpohjalaista lähiruokaa. Maito tehtaalle kerätään reilun 50 km keskietäisyydeltä.

Tuotantoketjumme on läpinäkyvä. Vastaamme tuotteiden laadusta myös silloin, kun sattuu virhe. Laatua valvotaan tilalta kauppaan ja palautteeseen vastataan henkilökohtaisesti. Maito voidaan virheen sattuessa jäljittää tilalle, josta se on kerätty.

Me valiolaiset tiedämme, mistä maito tulee ja miten se on tuotettu. Valioryhmä eli Valio Oy ja sen omistajat, valiolaiset maidontuottajat, toimivat saumattomassa yhteistyössä lehmien hyvinvoinnin ja maidon laadun edistämiseksi.

Valioryhmä luo myös taloudellista hyvinvointia: Tuottajat ja Valio työllistävät yli 3000 henkilöä suoraan ja välillisesti. Valion menestys tuloutuu takaisin maakuntaan; Etelä-Pohjanmaalle reippaasti yli 100 miljoonaa euroa vuodessa.

Valio on Farmari-maatalousnäyttelyssä teemalla ”Rakkaudesta suomalaiseen maitoon”. ■

::: Me uskomme ruokaan!

Seinäjoen seutu ja yritykset alueella ovat pitkään rakentaneet ruokaan ja elintarvikkeisiin liittyvää osaamistaan. Seinäjoen kaupungin kehittämisjohtaja **Erkki Välimäen** mukaan kaupunki on sitoutunut ruokajärjestelmien kehittämiseen.

– Ruoka on globaali haaste, jolle meidän alueellamme on paljon annettavaa. Kaikki lähtee laaduk-kaasta alkutuotannosta jatkuen elintarvikejalostukseen, logistiikkaan ja koko ruokaketjuun aina kuluttajan pöydälle asti. Koko tässä ketjussa on erinomaiset mahdollisuudet kasvuyrittäjyydelle.

KANSALLISESTA KANSAINVÄLISEKSI

Kaupunkiseudun ruokajärjestelmien kehittäminen on kiinnostavaa myös kansainvälisesti. Yksi Seinäjoen elintarvikekehityksen vahva toimija on Foodwest Oy, jonka ohjelmajohtaja **Jukka Lähteenkorvalle** aihe on lähellä sydäntä.

– Seinäjoen kaupunki ja koko Etelä-Pohjanmaan seutu ovat isojen päätösten edessä, sillä kysyntää ja mahdollisuuksia on paljon. Panostuksia pitää tehdä ja erityisesti Itikanmäellä ne ovat kriittisen tärkeitä. Tulevaisuuden ruokamaailman toteutus nostaa meidät kansainvälisesti merkittäväksi toimijaksi ruokaratkaisujen tutkimisen, kehittämisen ja hyödyntämisen alueilla. Tämä avaa mahdollisuuksia sekä ruoan tekijöille että esimerkiksi informaatioteknologian yrityksille. Uskon, että investointien kautta tie on auki pitkälle kansainvälisyyteen, Lähteenkorva sanoo.

RUOKAPROVINSSI EDELLÄKÄVIJÄNÄ

Myös kaikki kuluttajat saavat nauttia ruokaan liittyvästä kehitystyöstä. Välimäen mukaan Seinäjoki haluaa kehittyä myös Ruokaprovinssina, joka nostaa ruuan innostavalla tavalla esiin ja ylittää rajoja ennakkoluulottomasti.

– Esimerkiksi yhdistämällä ruoka, musiikki ja kulttuuri KUMURU-tapahtumassa yleisö sai aivan uusia elämyksiä, Välimäki iloitsee. ■

Tilaa tavallista parempi kalkitus kauppiaaltasi silloin, kun sinulle parhaiten sopii. Ruukki Beston™ -maanparannusaineet ovat edullisia ympäri vuoden.

Vain hyvin hoidettu maa tuottaa huippusatoa. Tavoiteltava pH-arvo on 6,5...7 ja oikea kalsium-/magnesiumsuhde.

Levitä pelloillesi Ruukki Beston™ -kalkitusaine silloin, kun sinulle parhaiten sopii. Varmistat vahvan sadon.

Kalkituslaskuri:
www.ruukki.fi/maatalous

Kysy kalkitustarjous kauppiaaltasi.

Prokon Wind Energy Finland Oy Yrittäjänkatu 13 65380 Vaasa
vaasa@prokon.net www.prokon.net puh: + 358 (0) 400 46 90 36

YHTEISTYÖKUMPPANIT KERTOVAT

::: TalaRock tarjoaa rockia ja ruokaa

Seinäjoki tunnetaan vahvana tapahtumakaupunkina. Suurten Provinssirockin, Tangomarkkinoiden ja Vauhtiajojen rinnalla kaupungissa tapahtuu paljon muutakin. Yksi näistä Seinäjoen uusimmista kesäfestivaaleista on nelipäiväinen TalaRock, joka järjestetään samaan aikaan Farmarin kanssa 3.–6.7.2013. TalaRockin festivaalipaikkana toimii Uppalan kartanon upea puisto, joka sijaitsee kävelymatkan päässä sekä keskustasta että maatalousnäyttelyalueesta.

TalaRockin teemana on lähiruoka ja rock. Uppalan kartanossa on mahdollisuus nauttia maittavasta lähiruuasta miellyttävässä miljöössä. Alueelle mahtuu kaikkiaan 1200 ihmistä.

– Ruokailuvarauksia TalaRockiin on tehty jo mukavasti. Jokaiselle illalle on varattavissa 400 ruokailupaikkaa, joten mukaan vielä haluavien kannattaa tehdä varaukset viipymättä myyntipalveluumme. Ruokailupaketin hinta keskiviikkona ja torstaina on 40 € ja perjantaina 45 €, toteaa yrittäjä **Anu Luukko Uppalan** kartanosta.

– Joka ilta neljän päivän aikana stagelle nousee yksi nimekäs artisti. Haluamme tuoda tasokasta musiikkia kansalle inhimilliseen esiintymisaikaan. Pääesiintyjän esiintymisaika on joka ilta kello 22.00, kertoo **Jani Karvonen** TalaRockin järjestäjistä.

Keskiviikkona 3. heinäkuuta festivaalin avaa railakkaasti **Rehupiikles** ja torstaina biletunnelmaa nostattaa **Telaketju** coverbiiseineen. Keskiviikkona ja torstaina ennen pääesintyjää trubaduuri **Tapani Kangas** viihdyttää festarikansaa.

Perjantaina klo 22 estradille nousee The Voice of Finland -ohjelmastakin tuttu ja viime vuoden Syksyn Sävel -kisan voittanut **Jesse Kaikuranta.** Hänet tunnetaan parhaiten kappaleista Järjetön rakkaus, Näytän sulle rannan ja Vie mut kotiin. Festivaali päättyy **Pauli Hanhiniemen** ja **Ville Rauhalan Melko Akustisen Duon** esiintymiseen lauantaina. TalaRockin ikäraja on 18v.

Luukko ja **Karvonen** toivottavat sekä Farmari-kansan että Seinäjoen ja lähiympäristön asukkaat lämpimästi tervetulleiksi TalaRockiin.

– Halusimme Seinäjoelle yhden matalan kynnyksen tapahtuman. Sen vuoksi pelkän pääsylipun hinnatkin ovat maltilliset. Perjantaina sisäänpääsy on 20 € ja muina päivinä 10 €. Talarockin yleisötavoite on 3000 ihmistä. ■

::: TURVAÄSSÄT: Palovaroitinjärjestelmä esittelyssä Farmarin tilakohteessa

KAIKKIIN UUSIIN tukea saaviin navetoihin palovaroitinjärjestelmä.

Jalasjärven Ilvesjoella sijaitseva **Yli-Peltolan** lypsykarjatila on yksi tämän vuoden Farmarin vierailukohteista. Vuonna 2010 rakennetussa Conexx-navetassa eläinhalli ja lypsyasema sijaitsevat eri rakennuksissa, joita yhdistää 15 metrin mittainen käytävä. Kohteessa esitellään myös nykyaikainen navetan turvajärjestelmä.

– Jos vikavirta laukeaa, öljypoltin tai sähköntuotanto menee pois päältä, niin saman tien lähtee hälytys isäntäväen matkapuhelimiin. Palovaroitinjärjestelmä tekee säännöllisesti testisoiton, josta näkee että se on toimintakunnossa. Kerran vuodessa teemme järjestelmähuollon kunnossapito-ohjelman mukaisesti ja samalla päivitetään kuulumiset isäntäväen kanssa, toteaa toimitusjohtaja **Marko Haanpää** Turvaässistä.

UUSISSA KOTIELÄINRAKENNUKSISSA palovaroitinjärjestelmä on tuensaannin ehtona. Lisäksi pelastussuunnitelma on nykyään kotieläintiloilla pakollinen. Suurin osa maatilojen tulipaloista johtuu yleensä viasta tai oikosulusta sähkölaitteessa.

– Navetoissa on paljon sähköllä toimivaa tekniikkaa, kuten ilmanvaihtolaitteita, rehusekoittajia ja valaisimia. Navettailma sisältää paljon kosteutta, ammoniakkia ja kaasuja joten se myös vanhentaa laitteita. Tilojen lämpökeskukset tuovat myös omat riskinsä, pelastussuunnitelmia laativa Haanpää kertoo.

Yli-Peltolassa voi tilaan tutustumisen ohella perehtyä maatilan turvallisuusjärjestelmiin ke 3.7. klo 10–15 ja pe 5.7. klo 10–15. Paikalla on molempina päivinä Turvaässien edustaja esittelemässä tilalle tehtyjä ratkaisuja. ■

ILMARI YLÄ-AUTIO, Suomalaisen tangon Satumaa ry:n puheenjohtaja

::: Tango valtasi lakeuden

Tammilehdon tangoyhtye. Kun Ylli tuli vaikkapa Haalille, oli tanssipaikka pullollaan väkeä. Sama tilanne oli muillakin maakunnan kymmenillä lavoilla.

Tango elää taas voimakasta vaihettaan. Seinäjoen Tangomarkkinat vetää puoleensa yleisöä. Seinäjoki ja Buenos Aires ovat maailman johtavia tangokaupunkeja. Molempien kaupunkien ympärillä on elinvoimainen maakunta. ■

Tango syntyi 1880-luvulla Argentiinan pääkaupungissa Buenos Airesissa. Tangon ensi-iltaa vietettiin Helsingissä syksyllä 1913. Tango valtasi sitten Viipurin, Turun ja muut etelän kaupungit. Maaseutu jäi vielä odottavalle kannalle.

Vuosina 1939–45 Suomessa vallitsi ehdoton tanssikielto. Tanssikiellon purkauduttua Suomi ryhtyi tangoamaan. Tanssilavat loivat väriä ja elämää maakunnan eri laidoille. Tango toimi 60-luvulla puskurina ajan uusiin virtauksiin, joita popmusiikki ja nuorisokulttuurin muutos ilmensivät. Rautalankabändeillä ei ollut asiaa, ellei ohjelmistossa ollut tangoja.

Erik Lindström kuvasi äskettäin tilannetta siten, ettei Etelä-Pohjanmaalle voinut mennä, ellei orkesteri soittanut tangoja.

– Olisi heitetty jokeen, Lindström maalaili.

Lindström oli oikeilla jäljillä. Etelä-Pohjanmaan lavoilla piti soittaa tangoa. Maakunnassa oli lukuisia orkestereita, jotka olivat suosiossa. Tunnetuin varmaankin

::: Farmarissa InBody kehonkoostumusanalyysi

Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu tekee Farmarissa kehonkoostumusanalyyseja hyvinvoinnistaan kiinnostuneille henkilöille.

Analyysi on tarkoitettu kaikille aikuisille eikä sen tekeminen vaadi mitään ponnisteluja tai rehkimistä. Analyysiä ei kuitenkaan suositella, jos henkilö on raskaana tai hänellä on tahdistin. Tekemiseen riittää, kun ottaa varpaat paljaaksi ja astuu koneeseen. Suositeltavaa on, että raskaasta ateriasta olisi 2 tuntia, eikä juuri ennen analyysiä kannata juoda. Pieni nestemäärä tai välipala ei kuitenkaan estä analyysin tekemistä.

Testissä ei mitata kestävyyskuntoa, vaan laitteella mitataan helposti, nopeasti ja luotettavasti kehon koostumus. Siinä ei käytetä oletuksia sukupuoleen, ikään tai muuhun muuttujaan, vaan tulokset perustuvat ainoastaan mittaukseen. Mittaaminen tapahtuu parissa minuutissa, jonka jälkeen laite tulostaa monipuolisen ja selkeän henkilökohtaisen A4-raportin.

Raportista selviää mm. sisäelinrasva, lihasmassan mahdolliset puolierot sekä lihasmassan määrä suhteessa rasvamassaan. Testi on myös erinomainen motivointikeino liikuntaa aloitteleville tai painonpudotuksen seurantaan.

Testin hinta Farmarissa 10 € (käteismaksu).

MONIPUOLISET MITTAUSTULOKSET VIITEARVOINEEN:

- Kokonaispaino (kg)
- Kehon rasvaton massa (kg)
- Lihasmassa (kg)
- Rasvakudoksen määrä (kg)
- Rasvaprosentti (%)
- Kehon nesteet / vedet (sisäiset / ulkoiset) (l)
- Painokontrollitavoite (kg)
- Lihastasapaino
- Raajojen puolierot
- Vyötärö-/lantiosuhde (WHR)
- Perusaineenvaihdunta (kcal)
- Kehon painoindeksi (BMI)
- Visceral Fat-arvio (sisäelimien ympärillä olevan rasvan pinta-ala / cm2)

Lisätietoja testistä: www.inbody.fi ■

YHTEISTYÖKUMPPANIT KERTOVAT

::: Uutuuksia Eepee Agrimarketilta

AVANTILTA UUSI R-SARJA

Avantin kuormaajatarjonta laajentuu kesällä uuden R-sarjan myötä. Markkinoille tuodaan heinäkuussa kaksi uutta mallia, R28 ja R35.

R-sarja poikkeaa muista Avant-malleista erilaisen runko-ohjausratkaisun vuoksi: ohjaamo on sijoitettu takarunkoon eturungon sijaan. Tästä on hyötyä erityisesti käytävillä ja ahtaissa sisätiloissa, kun ohjaamo ei käänny pyörälinjan ulkopuolelle.

R-sarja täydentää Avantin nykyistä mallivalikoimaa ja sen tarkoituksena on palvella asiakkaita, joilla on hyvin ahtaat tilat tai jotka ovat tottuneet normaalin Avantin ohjauksesta poikkeavaan ohjaustapaan.

ANTTI AGROSEC -BIOKONTTI 800

Antti-Teollisuus Oy laajentaa biouunimallistoa. Farmarissa on esillä biokontti, jossa on uusi 800 kW tehon antava biouuni. HiPress-uunissa on tuplapuhaltimet, jotka varmistavat riittävän ilmamäärän ja hyvän

lämmönvaihtimen hyötysuhteen. Lämmönnousu on 80 astetta, joten teholoreserviä löytyy joka säälle. Erityisesti rehuviljan kuivaus on erittäin tehokasta 100 asteen lämmöllä. Uusi biouuni myydään myös erillisenä laitteena.

SPEARHEAD-VAAKATASOLEIKKURIT

Agrimarketit aloittavat tanskalaisten Spearhead-vaakatasoleikkureiden myynnin Suomessa. Leikkurilla on useita käyttökohteita ja se soveltuu ammattimaisille rehuntuottajille ja nurmitiloille, urakoitsijoille, viheralueiden hoitajille sekä isoille viljatiloille.

Nurmen kevätniitolla voi juuri kasvun alettua säätää rehun kypsymisajankohtaa ja vähentää rikkakasveja. Syksyllä koneella voidaan leikata nurmi lyhyeksi ennen talvehtimista ja näin nopeuttaa kasvuun lähtöä ja parantaa nurmen laatua.

KESLA OYJ ESITTELEE SUOMALAISTA METSÄKONEOSAAMISTA

Farmarissa on esillä kattava valikoima KESLAn puunkorjuuseen soveltuvaa kalustoa, uutuutena väkivahva KESLA 211 -kuormaaja täydellisellä kaksivipuohjauksella. Lisävarusteena kuormaajaan on valittavissa hydraulinen tai sähköinen esiohjaus. Kuormaaja on asennettu 8 tonnin hyötykuorman kantavan KESLA 82 -metsäteliperävaunun aisalle. Vaunu on aisaohjattu ja varustettu kantavilla 400/60 x 15.5 -renkailla. ■

::: Näe koneet pellolla!

NHK-Keskus Oy järjestää Farmari-näyttelyn yhteydessä nelipäiväisen nurmenkorjuutyönäytöksen, HeinäHulinat 2013. Nyt näyttelyvierailla on mahdollisuus nähdä laaja valikoima nurmikoneita myös työnäytöksessä koko näyttelyn ajan.

HEINÄHULINAT 2013 -työnäytöksessä esitellään KUHNin, LELYn ja STRAUTMANNin heinätyökoneita työn touhussa pellolla. Työn teon lomassa NHK-Keskuksen asiantuntijat kertovat koneiden ominaisuuksista ja eduista. Työnäytöksessä keskitytään esittelemään uuden tekniikan ja menetelmien tuomia kustannussäästöjä säilörehunteossa.

HeinäHulinat järjestetään keskiviikosta lauantaihin kello 10–12. Työnäytöspelto sijaitsee noin 3 km Seinäjoen raviradalta pohjoiseen, valtatie 18:n ja Heikkilän tien risteyksessä. Pellolla on 3,5 ha parkkialue, jonne voi tulla omalla autolla. Näyttelyvieraat voivat jättää autonsa myös raviradan etäparkkiin, josta on järjestetty nonstop-bussikuljetus työnäytösalueelle päivittäin kello 8.30–10.00. Työnäytöksen loputtua noin klo 12.00 bussi vie vieraat Farmari-näyttelyn pääportille.

Tule näkemään koneet myös töissä! ■

KILPAILUT olivat alusta asti oleellinen osa näyttelyitä. Tässä ojankaivuumestaruuskilpailujen osallistujia maanviljelysseuran kevätkokouksessa Ylihärmässä 1925.

TIETYT ELEMENTIT OVAT SÄILYNEET eteläpohjalaisessa maatalousnäyttelyssä jo 150 vuotta, kuten kotieläinten esittely. Kuvassa ayrshire-karjaa Ilmajoen maatalousnäyttelyssä 1926.

MAATALOUSNÄYTTELYSSÄ 150 vuotta sitten

Vaasan läänin maanviljelysseura perustettiin kesällä 1863, ja jo samana syksynä se järjesti Valtionavun turvin kilpailu- ja näyttelytapahtumat Isonkyrön Ikolan kruununtilalla, Kruunupyyn käräjätalolla ja Saarijärven Tarvolan tilalla. Kilpailupäivät olivat toistensa kopioita, suurimmat erot näkyivät käsityönäyttelyssä: Saarijärvellä näytille tuotiin nahkatöitä ja kello, Isossakyrössä pysyteltiin tavanomaisemmissa esineissä eikä Kruunupyyssä esitelty muita kotiteollisuustuotteita kuin syytinkimies **Johan Björklundin** suunnittelema voikirnu.

Kaikista kilpailuista on säilynyt selostus, jonka seuran sihteeri **N. G. Stolpe** kirjoitti Isostakyröstä aikakauden suomen kielellä:

Tilaisuuden aluksi valittiin palkintolautakunnat, jonka jälkeen läksivät palkinto-määrääjät sekä muu läsnä oleva lukusa kansa liki olevalle sänki pellolle tarkastamaan kyntöä yhden hevoisen auralla eli sahralla, jossa alla-mainitut olivat kilpailemassa sekä saivat palkinto-määrääjiltä seuraavat arvelut [arviot] ja palkkiot---.

Yleisesti havaittiin, ett'ei sahra Kyrön savimailla, etenkin niin kostuneena kuin alituisesta sateesta nyt olivat, tee kunto-työtä, mutta kytömailla lienee se joksikin kelvollinen. Vielä huonompi, erittäin sänkien nostamiseen, on tässä paikkakunnassa tavallisin aura, koska se voi ainoastaan huonosti rikkoa mutta ei kääntää maan. Sitä vastaan pidettiin täällä joksikin tavallinen Lappfäärdin aura hyvin arvollisena meidän maanviljelyksessä sekä hyvän työnsä että keveän kulkunsa ja halvan hintansa puolesta, joten sen yleinen viljeleminen [käyttö] on toivottava.

Täältä siirtyivät palkinto määrääjät sekä lukusa, uuttera kansa eräälle niitylle, jossa alla mainitut kilpailivat Skotskan kahden hevoisen auralla [skotlantilainen kääntöaura] ---.

Nuorta karjaa, jota nyt mentiin tarkastamaan, oli koolla ylen paljo, mutta suurimmaksi osaksi kyllä kehnoa laija, jonka tähden se ijän mukaan jaettiin kolmeen osaan, joista parahimmat valittiin kilpailemaan---.

Tässä saapuvilla olevasta varsin lukusasta karjasta päättäen näytti, ett'ei karjanhoito tienoilla vielä ole kiitettävällä kannalla, ehkä [joskin] näytettyjen seassa löytyi usiampia erittäinkin sonnia, jotka antoivat syytä toivoa paremmuutta tässä kohdassa.

Wiimmein tarkastettiin joitakuita näyttelöön tuotuja maaviljelys-, karjanhoito- ja kototeollisuus-tuotteita. ---

Sekä saapuvilla oleva, lukusa väkijoukko siistissä puvussaan että uutteruutensa ja hartaudensa tarkastaessa näyttelössä nähtäviä oli tosin ilahuttava huomio, joka todistaa, että kansa yleisesti ilolla suosittelee [suosii] tänkaltaisia niin sanoakseni kansan juhlia, jotka varmaan puolestaan voivat maaviljelystä ja sen sivu-toimia vähitellen edistyttää, joten toivottava olisi, että valtion varat myönnyttäisivät antaa maaviljelysseuran usein toimittaa näitä juhlallisuuksia, jotka kokemus heidän järjestämisessä ja pitämisessä voi tehdä vielä opettavaisemmiksi, huvittavaisemmiksi [mielenkiintoisemmiksi] ja hyödyllisemmiksi.

KESÄN 2013 FARMARI *on siis sekä maanviljelysseuran perillisen ProAgria Etelä-Pohjanmaan että pohjalaisen maatalousnäyttelyn 150-vuotisjuhlanäyttely.* ■

ProAgria Etelä-Pohjanmaa 150 vuotta Askeleen edellä

Sukutilatunnus kertoo tilan historiasta

Sukutilatunnuksia on jaettu Suomessa jo vuosikymmeniä tiloille, jotka ovat olleet saman suvun hallussa vähintään 200 vuotta.

– 1930-luvun alun lamavuosina tuolloinen Maatalousseurojen keskusliitto toi Suomeen Ruotsissa kehitetyn idean sukutilatunnuksista, kertoo ProAgria Etelä-Pohjanmaan 150-vuotishistorian kirjoittaja **Kaisa Viitala.** – Tuolloin moni tila joutui pakkohuutokaupattavaksi, ja tarvittiin mielialan nostatusta.

Etelä-Pohjanmaan ensimmäinen sukutilakunniakirja myönnettiin vuonna 1933 ylistarolaiselle Juho Lemposelle, jonka suku oli viljellyt samaa tilaa Torkkolan kylässä lähes 400 vuoden ajan. Viisi vuotta myöhemmin Etelä-Pohjanmaan maanviljelysseuran 75-vuotisjuhlanäyttelyssä myönnettiin jo lähes 300 sukutilakunniakirjaa.

– Sukutilatunnusta voi hakea milloin vain, mutta erityisen juhlavaa on uusien sukutilatunnusten ja päivitettyjen kunniakirjojen jako maatalousnäyttelyiden yhteydessä, kertoo Kaisa Viitala. -Kesän 2013 Farmarissa sukutilatunnukset jaetaan ProAgria Etelä-Pohjanmaan 150-vuotisjuhlan yhteydessä perjantaina.

Farmarissa jaetaan tänä vuonna 28 sukutilatunnusta, joista 18 aiemmin myönnettyjen tunnusten päivityksiä.

Kunniakirjan lisäksi tilan haltija voi tilata katolleen sukutilaviirin sekä sisaruksilleen Sukupolvien ketju -taulun tai pienoissukutilaviirin. ■

SUKUTILATUNNUSTEN SAAJIA
Seinäjoen Farmarissa 2006.

Tästä on jo 75 vuotta

NÄYTTELYJULISTE 1938 Etelä-Pohjanmaan maanviljelysseura juhli 75-vuotista taivaltaan Lapualla heinäkuussa 1938, jolloin juhlajulisteen mallina oli maanviljelijä Jussi Härsilä. Kuvan piirsi lapualainen taiteilija Kaarlo Lamminheimo. Kesän 2013 Farmari on maanviljelysseuran perillisen ProAgria Etelä-Pohjanmaan 150-vuotisjuhlanäyttelyt.

SLT SEINÄJOEN LÄÄKÄRITALO
täyden palvelun lääkäritalo
Puuttuuko hammas?
Keikkuuko proteesi?
Meiltä ratkaisuksi hammasimplantit
Varaa aika ilmaiseen
implanttikonsultaatioon
suu-ja leukakirurgille
06-4182301, 06-4182611
Lääkäritalon Hammas
Vapaudentie 26, 60100 Seinäjoki
Nobel Biocare

YHTEISTYÖSSÄ
Formula1 MM-RALLI
ISÄNNÄT JA EMÄNNÄT
HUOMIO
LÄMMITÄ
OMAN TONTIN
ENERGIALLA.
Lue miksi .
Suuri Lämpöpumppukirja.
SUURI LÄMPÖPUMPPU-KIRJA
Saat kirjan veloituksetta
alueesi valtuutetulta
Thermia jälleenmyyjältä.
Pohjanmaan Energiapalvelu Oy
Puurtajantie 15 H, 60510 Seinäjoki
Kyösti Ylikoski puh. 045 2788 425
Tomi Mäkynen puh. 045 118 8330
Tommi Saari puh. 045 118 8333
Thermia
LÄMPÖPUMPUT
POHJANMAAN energiapalvelu

OSTAMME LUOMURYPSIÄ
Tarjoa heti!
Alavuden Öljynpuristamo oy
Puh. (06) 511 3776, 040 189 5530
aton@nic.fi I www.alavudenoljynpuristamo.fi

Valokuvaa itsesi historiassa!

Vuoden 1938 viljelijäperhe heinätöissä - sinäkin voit olla mukana.

Farmari-juhlanäyttelyssä on esillä maanviljelijöitä 150 vuoden ajalta kuvaavat tintamareskit. Paina kasvosi vuosien 1863, 1938 ja 2013 kuviin ja ota valokuva muistoksi! Tintamareskit on piirtänyt kauhajokinen taiteilija **Matti Nisula**, joka tunnetaan myös pilapiirtäjä Niffenä. ■

Tapaa persoonallinen alpakka

Lakeuden alpakat saapuvat Farmarin kotieläinkentälle Lapualta, **Anneli** ja **Jukka Rajamäen** tilalta. Siellä alpakat ovat sekä lemmikkeinä että villantuottajina, sillä alpakka on tunnettu erityisen lämpimästä villastaan. Rajamäen tila tuottaa mm. lankaa ja neuleita, joille on ensimmäisenä alpakkatilana myönnetty avainlippumerkki. Tilan alpakkalangalle suunnattuja neuleohjeita on myös julkaistu erilaisissa käsityölehdissä. ■

TULE TAPAAMAAN ALPAKAT Farmarin kotieläinkentälle!

TULE LYPSYLLE!

Tule verestämään muistoja tai kokemaan uutta iltalypsyn aikaan! Farmarissa voit seurata päivittäin iltalypsyä kotieläinkentän lypsypaikalla. Alkuperäiskarjan osastolla Rantalaitumella pääset näkemään käsinlypsyä lehmisavujen katveessa. ■

Lihakarjan Junior Handler -kisa kokoaa nuoret karjankäsittelijät

Kymmenkunta nuorta mittelee parhaista karjankäsittelytaidoista Farmarin ensimmäisessä lihakarjan Junior Handler -kilpailussa. Kisa käydään torstaina lihakarjakehässä ja sinne on tulossa Hereford-, Aberdeen Angus-, Limousin- ja Highland Cattle -rotuisia eläimiä.

Kisaa edeltää nelipäiväinen Hereford Junior -leiri Teuvalla **Bart Jan Koopmansin** ja **Urpu Tanner-Koopmansin** tilalla. Siellä opiskellaan pääasiassa hiehojen talutusta, kehätyöskentelyä sekä eläinten kehään valmistamista. Leirin järjestää Suomen Hereford ry, mutta se on avoin kaikille pihvikarjaroduille. Leiriläisten käyttöön tulee **Jyri Tannerilta** viisi hereford-hiehoa, jotka saapuvat myös Farmariin. Jyri Tannerin hiehot vierailevat myös lihakarjan paimennusta hevosilla esittelevissä Ranch Horsemanship -näytöksissä. ■

Farmarissa harvinaisuus: koiraparkki

Koiria ei Farmari-alueelle saa tuoda opaskoiria lukuun ottamatta, mutta tässä auttaa koiraparkki vastapäätä Areena-portia. Siellä 4H-dogsitterit huolehtivat eläimistä isäntäväen näyttelyvierailun ajan. Koirien ja kissojen tarvikkeiden myyntiin erikoistunut VIPstore toimittaa koiraparkkia varten 20 erikokoista Jämpti-koiratarhaa.

Hannu Lampinen VIPstoresta toteaa kyseessä olevan ensimmäinen kerta, kun yritykseltä tilataan koiraparkkeja tällaiseen tarkoitukseen.

– Koiranomistajille tämä on hieno mahdollisuus, sillä vastaavaa ei ole juuri muissa näyttelyissä tullut vastaan, Lampinen toteaa. ■

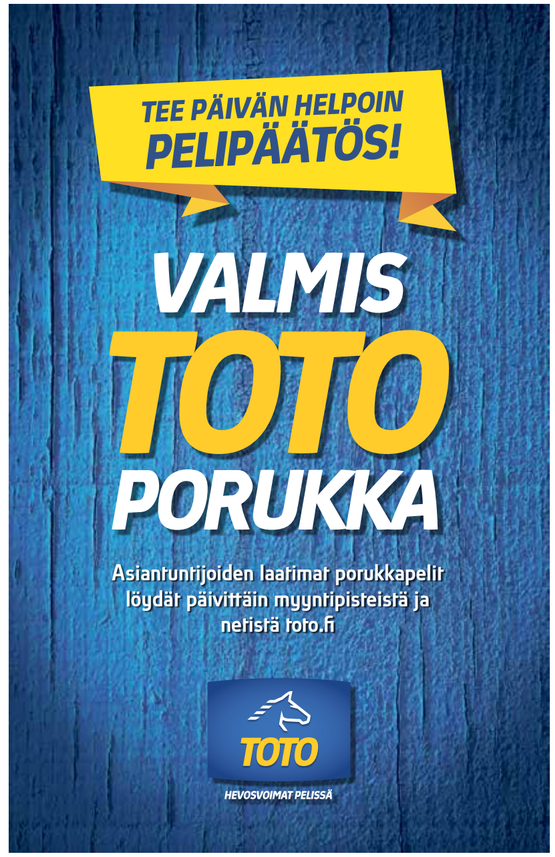

FARMARI
SEINÄJOKI 3.-6.7.2013

NÄYTTEILLEASETTAJAT

A = AREENA **RP = RUOKAPROVINSSIKATU** **ME = METSÄ- JA ENERGIAOSASTO** **FT = FARMARI-TORI** **UO = ULKO-OSASTO**
KK = KONEKENTTÄ **KE = KOTIELÄINKENTTÄ** **EK = ERIKOISKASVIOSASTO** **TK = TAITOA KÄSILLÄ -HALLI**

A-Lab Oy	**EK5**
AB Umega	**KK88**
AGCO Suomi Oy	**KK11**
Agri-Kymi Oy	**KK18**
AgriHusu Oy	**KE81**
AGRIMEC	**KE57**
Agro-Tuonti Oy	**KK32**
Agrok Oy	**KK20**
Agromaster Oy	**ME2**
Agronic Oy	**KK45**
Agrosa Oy	**KK54**
Agro-Ytmek Oy Ab	**ME45**
Ahjoco	**KK7**
Aiatäht OÜ	**ME12**
Aikalomat Oy	**A6**
Aimo Kortteen Konepaja Oy	**KK44**
Airamo Nahka-asu Ky	**TK9**
AiriHelena Tmi Airi Pylväinen	**TK5**
Aisapari ry	**KK6**
Aitoja makuja II / Turun yliopisto	**RP12**
Aivoliitto	**A12**
Ala-Talkkari	**KK45**
Alajärven Kotitekstiili Ky	**TK6**
Alfamer / Karisto Oy	**UO48**
Algol Technics Oy	**A77**
Altia Oyj	**A94**
Aluehallintovirasto, työsuojelu	**A8O**
AMH-Puu Oy	**ME42**
Ancker Oy	**A7**
Anneli Keinonen Oy	**TK58**
Anne Seppälä	**KE22**
Antti-Teollisuus	**KK45**
Anttilan Tila - Kartano Hostel	**KK6**
Apparatus Oy	**ME8**
Arctic Circle Delight Oy	**RP26**
Arctic Finland House	**UO35**
Arctic Milk Oy	**RP13**
Ari Markkola	**TK1O**
Arin Blaze Salmon	**RP9**
Ariterm Oy	**KK44**
Arkkikauppa / Toiminimi Anne S.	**TK33**
Arla Ingman Oy Ab	**KE52**
Arskametalli Oy	**KK44**
Art Majahovi	**FT39-4O**
Ateljee Kodin Silmänilo	**TK37**
Ateljee Liinappi / kooDino	**TK24**
Atria / A-Tuottajat	**RP1, KE64**
Aurinko Kustannus Oy / Kustannus Oy Arkki	**KK21**
Avagro Oy	**EK4**
Avant Tecno Oy	**KK45**
Avena Nordic Grain Oy	**UO2O**
Avernia Oy	**FT5-6**
Belmentor Oy	**KK77**
Berner Oy Sport	**UO3**
Bila Ab	**KK3**
Bilke / Lehtoniemen Metalli Oy	**ME5**
Biobriketti Haavisto Oy ja Hyvinvointipalvelut Tiina Haavisto	**KK6**
Biofire Oy	**ME18**
Biojack	**KK7**
Biokaasuyhdistys ry	**ME19**
Biolin Oy	**KK6**
Biolki Oy	**KE42**
BK-Hydrometa Oy	**KK51**
Boreal Kasvinjalostus Oy	**UO2O**
Brevini Finland Oy	**A15**
Bridgestone Finland Oy	**UO7**
Brodeeraus JO-HA Oy	**A59**
BS-Saneeraus Oy	**UO12**
Café© Valkoinen Puu	**KK6**
Camelon Trade	**A3O**
Caraway Finland Oy	**A24**
Cemagro Oy	**KK27**
Chips	**RP21B**
Clen Interpump	**KK45**
Coconate Ky	**FT35**
Cramo Finland Oy	**KK5**
CWN-Direct Oy	**A82**
DeLaval Oy Ab	**KE58, KK45**
Dextor Sales Oy/Vaeltajan eräreppu	**UO45**
DNA Kauppa Oy	**A5O**
Dometal Oy	**KK44**
Dynaset Oy	**KK72**
E.S. Lahtinen Oy	**UO17**
Eco-Pellet Boys	**UO2O**
Eepee Agrimarket	**KK45**
Ekotjänst Lindgård Oy Ab	**KK47**
Ekoviljelijät ry	**RP25**
Elho Oy Ab	**KK44**
Eliisa Marjaana Oy	**TK47, TK6O**
Elintarviketurvallisuusvirasto Evira	**A76**
EloQ	**KK6**
Eläinmaalari Päivi Latvala	**A11**
Eläintautien torjuntayhdistys ETT ry	**KE78, KE28**
Eläkeliiton Etelä-Pohjanmaan piiri	**TK15**
Enercon Services Finland Oy	**A58**
Epira Oy	**KE62**
Ergorej Oy	**KK46**
Erja Koivuniemi	**TK39**
Erja Raittinen Oy	**TK27-28**
ESM Brodesign	**KK6**
Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	**A73**
Etelä-Pohjanmaan Kalatalouskeskus ry	**UO36**
Etelä-Pohjanmaan lammaskerho	**KE21**
Etelä-Pohjanmaan Lihanautakerho	**KE46**
Etelä-Pohjanmaan liiton	**A31**
EU-tietokeskus ja EURES	
Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos	**UO19**
Etelä-Pohjanmaan reserviläispiirit	**UO18**
Etelä-Pohjanmaan Vihreät	**A68**
Etha Ab	**A37**
Etämetsänomistajien Liitto ry	**ME44**
EU-Global Trading Oy	**ME43**
Eurofins Viljavuuspalvelu Oy	**UO2O**
F-Safety Oy / Fin Kenkätukku	**FT13, 15–19**
Faba osk	**KE42**
Far-Tec Oy	**KE26**
Farmi Forest Oy	**KK81**
Farmika Oy Ab	**A23**
Farmikko Oy	**ME5**
Farmit Website Oy	**UO2O**
Farmtools Oy	**KK25**
Feedex Oy	**A91**
Fiberrefine Oy	**EK6**
Filttiina	**FT23**
Finate Oy Ab	**A4O**
Fin Door Oy	**KK35**
Fingrid Oyj	**A79**
Finn-Elox Oy	**UO31**
Finncont Oy	**KK39**
FinnLacto Oy	**KE63**
Finnmetko Oy / Koneyrittäjät	**KK65**
Finnwind Oy	**ME24**
Finpom Oy	**EK11**
Fintoto Oy	**KE14**
Fixura Ab Oy	**A29**
Forestpolator Oy	**KK66**
Frami Oy / eLivingLab - ja Nicekone –hankkeet	**A86**
Gami-tuote Oy	**KK36**
GisBloom - Välineitä rehevöitymisen arviointiin ja hallintaan, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ympäristökeskus	**KK6**
Goosehill Beef Service GBS	**KE5O**
Grimme Skandinavia	**EK3**
Gripen Wheels Finland Oy	**KK7O**
Hartman Rauta	**KK33**
H.C. Petersen Finland Oy	**KK4OB**
Hassinen Veljekset Oy	**ME3**
Hedelmän- ja marjanviljelijäin liitto, Pohjanmaan piiri	**RP14**
Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti	**KK6**
Hemgården/Ravintola Ädelbragd	**KK6**
Herkoolin Kartanot Oy/ Oriflame edustus	**A99**
HH Embryo Oy	**KE73**
Hiven Oy	**KE55**
HK Keittiö	**A53**
Holm & Laue Finland	**KE76**
Honka Trading Oy	**KK17**
Hortilab Oy Ab	**A25**
HS-tarvike	**KK84**
Huhtakangas Pirjo	**KK6**
Humater Oy	**KE33**
HuopaSuutari	**KK6**
Husqvarna Oy Ab	**UO34**
Husqvarna Viking	**A58B**
Hydro-Pohjanmaa, SeAMK	**KK6**
Maa- ja metsätalous, Ilmajoki	
Hyllymix	**KK68**
Hyväkone Oy	**KK47**
Hyvätuuli Highland Oy – Ranchising	**A36**
Hyötyhamppu-hanke	**EK6**
HZPC Kantaperuna Oy	**EK11**
Hämeen Tekstiilituonti Ky	**TK35**
Härmän Kylpylä	**A4**
I-Mediat Oy	**A42**
I.V.-Liukulaite Ky	**KK34**
IC2 Feeniks Oy	**KK1**
Idealahjat	**TK63**
Ihmeliima Suomi Ky	**RP35**
Ilmajoen Makkaramestarit Oy	**RP23**
Infraxline Oy	**UO3O**
Inka Wasi	**FT41**
Intersport Seinäjoki	**FT24-25**
J.Rinta-Jouppi Oy	**UO1O**
JaaNahka T:mi	**TK25**
Jalasjärven Heat Service Oy	**ME28**
Jalasjärven kylät	**KK6**
Jarkko Kangas	**KK76**
Jarpek Finland Oy	**KK64**
Jeppo Food Oy Ab	**RP19**
Jita Oy	**KK49**
JM Steel Oy	**EK1O**
JMT Koskela Oy	**KE68**
Jo-He Oy	**KK45**
Joensuun Herkkuleipomo Oy	**RP31**
Johematic Oy	**KE29**
John Deere / Hankkija Oy	**KK45**
Jonkka	**KK6**
Jonsered	**KK45**
JP-Switch Oy	**ME23**
JT-hanke	**KK56**
Junkkari Oy	**KK45**
Jussi-Tuote Oy	**KK74**
Juustoportti Food Oy	**RP3**
Järviseudun ammatti-instituutti	**KE4O**
K-maatalouskauppiaat / Etelä-Pohjanmaa ja Pohjanmaa	**KK44**
Kaanaa Lines	
Kalaparkki	**TKK6**
Kalkkunahankkeet, Satafood Kehittämisyhdistys ry	**KE6**
Kaluste Henry Noppa Oy	**FT6O**
Kampin Puu Oy	**A54**
Kasvinsuojeluseura ry	**A28**
Kauhajoen Laatuleipurit Oy	**RP4**
Kauhajoen Palvaamo Oy	**KK6**
Kauhavan kaupunki	**UO9**
Kauhavan Puukkopaja Matti Koski	**FT9, TK53**
Kaukomarkkinat Oy	**ME8**
Kauneusshop	**TK65**
Keenan Systems	**KE51**
Kelorakennus ja remontointi Pasi Niemelä	**KK36**
Kelttikorut 925	**FT2O**
Kemira Oyj	**KE6O**
Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto	**KE38**
Keskustan Etelä-Pohjanmaan piiri ry	**A71**
Kesla	**KK45**
Kestävä metsäenergia- hanke, Suomen metsäkeskus (JPY) ja SeAMK	**ME16**
KHP-Myynti Ky	**KK3O**
Kikoku Oy	**A44**
KIPA	**KK7**
KK Trade Oy	**KK58**
Klåvus Group Oy Ab	**EK1**
Koivukauha H M Kangas	**FT38**
Koivutex ky	**TK62**
Komatsu Forest Oy	**A84**
Konefarmi / Turun Konekeskus	**KK1O**
Konekesko Oy	**KK44**
Koneta Agriculture Oy	**KK63**
Koneviesti	**UO22**
Korujenmaailma.fi (Arvoasiakas Ky)	**TK12-13**
Korundi	**TK44**
Kosteikkolinnut ja lintukosteikot, SSLTY / BirdLife	**KK6**
Kp.koneurakointia Oy / Vervaet Finland	**KK8O**
KROLL	**KK45**
KS Laitinen avoin yhtiö	**ME38**
Kuivaamot.fi	**KK6**
Kulmala Sirpa T:mi	**FT22**
Kustannus Oy Arkki	**A3**
Kustannus Oy Koiramme / Suomen Kennelliitto	**KE1**
Kärcher Oy	**KK24**
Kärki-Agri Oy	**A78**
L&T Biowatti Oy	**ME26**
Laakson Metalli Oy	**KK44**
Laatta Center Seinäjoki Oy	**UO11**
Laatukattila Oy	**ME18**
Lahjapaja Naakanpesä	**TK46**
Lahjapuoti Pirpana	**TK11**
Laidun Hereford Oy	**RP32, RP27**
Laihian Levypala Oy	**KK5O**
LAIMU Oy Ab	**KK83**
Laitilan Metalli Laine Oy	**ME7**
Laitilan Rautarakenne Oy	**ME1**
Lakeuden Alpakat	**KE8**
Lakeuden Highland	**RP1O**
Lakeuden KuntoHeli Oy	**KK6**
Lakkapää Oy	**KE54**
Lapuan kaupunki	**A4**
Latter NT Oy	**KE36**
Lavittatuote Oy	**KK6**
LEADER-info	**KK6**
LEADER-teltta	**KK6**
Leevin kanoottiseikkailut	**UO46**
Leija-Pojat Ky	**UO41**
Leila's Hyvät Maut	**RP18**
Liisankankaan Jäätelö	**RP21A**
Linds kök Oy Ab	**A38**
Lintuharjun Moottoriurheilualue Oy	**UO6**
LK-elementit	**KK6**
Logoram-Finland Oy	**ME13**
Lohiluoman Pienmeijeri Oy	**KK6**
Lohi Met Oy	**KK44**
Lujabetoni Oy	**KE58**
Lumikellot	**TK66**
Luomuliitto	**RP24**
Luonto-Parra / T:mi Seija Hietaharju	**RP33**
Luontotaika	**FT1O-11**
LVI Poretta Oy	**KK45**
Lypsykonehuolto Mällinen Oy	**KE57**
LähiTapiola	**UO21**
Länsi-Suomen Metsätilat Oy	**ME31**
Länsirannikon koulutus Oy / WinNova	**ME27**
M & P Palomäki Ky	
M&T Farms	**KK44**
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT	**A73**
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT/Biokaasututkimus	**ME**
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	**KK6**
MTT, Ilmastonmuutos ja maaseutu -hanke	
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	**KE32**
MTT, Voimaa-hanke	
Maatalousylioppilaiden yhdistys Sampsa ry	**A18**
MTT Kasvintuotannon tutkimus	**A28**
MTT Kasvintuotannon tutkimus / erikoiskasvit, Sustaspecial-hanke	**EK11**
MTT Kotieläintuotannontutkimus	**KE28**
Maa- ja kotitalousnaiset	**A74**
Maa- ja Kotitalousnaisten Keskus ry / KOTI-lehti	**A75**
Maa- ja metsätalousministeriö	**RP8**
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry	**A93**
Maakunnan Auto	**A63**
Maaselän Kone Oy	**KK44**
Maaseudun Tulevaisuus & Aarre-lehti	**A47, UO5**
Maaseudun Työnantajaliitto MTA	**A2**
Maaseutuvirasto	**A73**
Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Mela	**A9O**
Mainos- ja muotoilutoimisto Semio Oy	**KK6**
Makuseikkailu	**KK6**
Markkinointiosaaja Yes We Can Oy, Pleasure	**FT36**
Mars Finland Oy	**FT44**
Maspart Finland Oy	**KK23**
Mateko Oy	**KK41**
Matkailu- ja ympäristöpalvelut Vetikko	**KK6**
McCulloch-pienkoneet	**KK44**
Medilaser Oy	**A1O1**
Mellanå Plant Ab Oy	**ME4**
Meltex Oy Plastics	**KK59**
MEPU	**KK7**
Meriläisen leipomo	**RP17**
Metallipalvelu Hartikainen Oy	**KK16**
Metallitekniikka Hannu Laajala	**ME45**
Metsä Group	**ME34**
Metsänomistajat	**ME3O**
Metsä-Säämänen Oy	**ME5**
Mikkelin ammattikorkeakoulu, Luontohoiva-hanke	**KE32**
MLL Elämyksentaitajat	**KK6**
MMM maaseutuverkostoyksikkö	**KK6**
Mukelomesta / Allomaari	**FT46**
Mukkulan poika Ky	**A45**
Mummadesign	**TK11**
Mäki-Reini Oy	**KK26**
Mökkikylä Vanha Mylly Oy	**KK6**
Napikas	**TK26**
Natacom Ky	**A17**
NDI Finland Oy	**KK62**
Neorex Oy	**A46**
Nesco Oy / Vesivek	**UO14**
New Holland kauppiaat / Seinäjoen Konerengas Oy	**KK42**
NHKdairy Oy	**KE66**
Niglos Oy	**KK85**
Nipere Oy	**KK47, KK45**
Nokka Oy	**KK44**
Norcar -bsb ab Oy	**KK38**
Nord Mills Oy	**KK67**
Nordea Pankki Suomi Oyj	**A32**
Nordkalk Oy Ab	**UO2O**
NSS Hall Oy	**A16**
Nummelan Steelmetal T:mi	**ME33**
Nurminen Sirpa	**TK34**
Ny-Tek Oy	**KE44**
Näyttelykauppa / K-maatalous Arto Tervahauta Oy	**KK44**
Obelia Oy	**FT21**
OivallusPelit Finland	**A**
Omega-Keittiöt	**A56**
OP-Pohjola	**A48**
Osamies	**A6O**
Osuuskunta Maitokolmio	**KE35**
Otavamedia Oy	**A87**
Oulun seudun ammattikorkeakoulu	**ME21**
Ovimestari	**UO8**
OÜ Terra Baltica	**KK75**
Paja. S Sirpa Salmu	**KK6**
Pakolan konepaja T:mi V. Pakola	**KK82**
Palax/Ylistaron Terästakomo Oy	**KK45**
Palmse	**KK45**
Pasi Lääninpää Oy	**ME9**
Paulanka	**KK6**
PEL-tuote Oy	**KK13**
Pellervo-Seura ry / Pellervo-lehdet	**A95**
Pellon Group Oy	**KE31**
Peltityö Åkerman	**TK67**
Pentin Paja Oy	**ME1O**
Perhekoti Toiska	**KE13**
Perunakauppa Luonnosta Oy	**EK11**
Perussuomalaisten Etelä-Pohjanmaan piiri ry	**A7O**
PETE Savupiipputuotteet	**KK6**
Pihakone Raudasoja/ Harlequin-säiliöt	**KK69**
Pihvikarjaliitto	**KE45**
Piiput kuntoon	**KK4**
Pintakaari	**KK6**
Pipelife ympäristö	**KK55**
Pipsaliina	**TK7**
Pirjon Pakari Seinäjoki Ky	**RP28**
PJ Farm	**KE57**
Pohjanmaan Kokoomus ry	**A72**
Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry	**A41**
Pohjanmaan maanmittaustoimisto	**A73**
Pohjanmaan Matkailu - Österbottens Turism	**A4**
Pohjanmaan Rehujauhatus Oy	**KE67**
Pohjanmaan Sosialidemokraatit ry	**A69**
Pohjanmaan Tiilirakenne Oy	**UO4**
Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry	**KK6**

NÄYTTEILLEASETTAJAT

Pohjanmaan Ylijäämätuote Oy	KK86	Seinäjoen seudun elinkeinokeskus	A66	TEM-Tuote E Tuomaala Oy	KK19
Pohjolan Luonto ja Kala Oy	UO37	Seinäjoen seurakunta	UO26	Teollisuuden Voima Oyj	A62
Pohmako Ky	EK2	Seinäjoen Vapaaseurakunta	UO27	Teollisuushankinta TH Oy Ab	KK2
Polar Diesel Oy	ME14	Seinäjoen Vasemmisto	A67	Teräsdesign Oy	KK61
POP-Pankit	A85	Selkähoito Reijo Vuorio	A13	TETRA Chemicals Europe Oy	A8
Potila Tuotanto Oy	KK44	Semex Finland Oy	KE74	Teuvan Keitintehdas Oy	ME39
Potla Ay	EK7	SFT Finntekniikka Oy	KE56	Teuvan Mökki- ja Sorvituote Oy	ME40
ProAgria Etelä-Pohjanmaa	A97, KE49,	Shamaan Design	FT26	Thermopolis Oy	ME22
	KE59, KE79,	Sigmatrukit Oy	KK37	Think Today	KK6
	KK48	Sirkulta.fi /Tmi Sirkku Hannila	FT4	Tilasiemen Oy	UO33
ProAgria Maatalouden	A96	SK Profit Oy	FT59	Tilausmyynti kjellman@wippies.fi	FT34
Laskentakeskus Oy		Smart Import	A81	TKV Kuljetus Oy	KK54
ProAgria Oulu	KK6	SmartFarm Suomi	KE80	Tmi Aaro Hietala	FT28
ProAgria Österbottens		Snellmanin Lihanjalostus Oy	KE37	Tmi Anne Sipola	A43
Svenska Lantbrukssällskap r.f.		Solmaster Oy	KK45	Tmi Helmililja	TK11
PROKON Wind Energy Finland Oy	A34	Sosiaali- ja terveysministeriö	A80	Tmi Mikko Laitamo	UO42
Purolatuote	KE41	Standard Service	UO49	Tmi Mirways	FT45, 47
Puska Crew	UO47B	STARK / Lametal Oy	KK9	Tmi Vesilakeus	KK57
Putsipojat Oy	KK50	Steel Production Maanselkä Oy	ME25	Tomas Kjellman AB	KK12
Puuidea Oy	ME37	Storyteller & Weefrog	KK6	Trailerikeskus Siikala Oy	KK78
Puukkopaja Antti Jaakkola	TK18	Sucros Oy, Säkylä	UO20	Traktorimyynti Terho Luoma	KK40A
Puusorvaamo Pertti Fors	TK36	Suojainexpertti Seinäjoki Oy	A20	Trioliet	KK45
Puutyö Aimo Rasinmäki	ME42	Suomalainen kylätoiminta	A98	Triotec Oy	KE7
Puutyö K. Viljanmaa Ky	A54	Suomen Ardino Oy	FT1	Tume-Agri Oy	KK44
Pyhäjoen Puu Oy	EK8	Suomen Ayrshirekasvattajat ry	KE72	Turkistuote Vainionpää,	FT7-8
Pyhäjärven kaupunki/ maatilojen uusi	KE39	Suomen Broileryhdistys ry	KE5	Pohojanmaan putiikki	
yhteistyö - ”Modernikolhoosi”-hanke		Suomen Euromaster Oy	KK43	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)	UO40
Pyhäjärven Puunikkari/Pahkagalleria	UO15	Suomen Highland Cattle Club ry	KE48	Turvaässät Ky	A61
Pöyröt-pohjalaissarjakuva	A1	Suomen Holstein Klubi ry	KE71	Tuurinkoski-yhtymä Oy	KK53
R. & H. Saarenpää	TK30	Suomen Imurikeskus Oy	KK71	Työtehoseura ry	A18
RAIJAMI Raija Riihimäki	TK54	Suomen Karjatilatarvike Oy	KE27	Työterveyslaitos	A80
Raisioagro	UO24	Suomen Kattocenter Oy	UO32, A75A	Urho Kari	EK9
Rakennus Mikko Oy	KK36	Suomen kengityssepät ry	KE18	Usewood Oy	ME11
Rakennuspalvelu Kari Vainiomäki,	ME36	Suomen Kenkävalimo Oy	A51	Utec Oy	KK22
SISU-savusauna		Suomen Limousinkasvattajat ry	KE46	Vaakatalo Oy	UO13
Ranch Horsemanship ry	KE53	Suomen Maatalousmuseo Sarka	UO44	Valio Oy	UO2
Ransuco Oy	KE28	Suomen Markkinointihaka Oy	A10	VALO 24h	KK6
Rantalan liha	RP5-6, RP30	Suomen metsäkeskus	ME29	Vama Product Oy	KK44
REGON Ay	ME6	Suomen metsäkeskus, julkiset palvelut,	ME35	Varsinais-Suomen ELY-keskus	KK6
Reikälevy	KK45	Etelä- ja Keski-Pohjanmaa, EU-hankkeet		Veistämö M. Kortesniemi ky	ME41
Reiskone Oy	KE44	Suomen metsäkeskus, Metsäpalvelut	ME32	Vianor Oy	UO1
Rekitec Oy	KE44	Suomen paimenkoirayhdistys ry	KE21	Vieskan Elementti Oy	KK44
Renault ja Dacia /	UO28	Suomen Punainen Risti, Veripalvelu	A49	Vieskan Metalli Oy	KK8, KK45
Nordic Automotive Services Oy		Suomen Ratsastajainliitto ry	KE15	Viitakone Oy	KK87
Retronik Ky	KE23	Suomen Rehu	KK45	Viking Malt Oy	A22
Riihipuoti Oy	RP15	Suomen riistakeskus	A73	VIKURI - Vieraskasvilajit kuriin,	KK6
Ristiinan Ammattirealisointi Oy	FT27, 29–33	Suomen Sikayrittäjät ry	KE28	Etelä-Pohjanmaan elinkeino-,	
Riuttolehto Oy	ME15	Suomen Sininen Tie ry	A4	liikenne- ja ympäristökeskus	
Roaming Oy	ME20	Suomen Sterisol Oy	A52	Vinyylitalo Oy	A55
Rotator Oy	KK73	Suomen Terveysmaailma Oy	A57	VIPstore Oy	KE2
Rudus Oy	UO23	Suomen texel-yhdistys	KE21	Voitelukeskus Tonttila Oy Ltd.	KK29
Ruislandia	RP16, RP29	Suomen Valmisnavetat Oy	KE58, KK45	VSM Finland Oy	A58B
Ruokaprovinssi-grilli,	RP8	Suomen Vapaa-ajankalastajien	UO39	Vuorenmaa Yhtiöt Oy	KK28
Maa- ja metsätalousministeriö ja		Keskusjärjestö ry		VYYHTI - Vesistöt ja ympäristö yhdessä	KK6
ProAgria Etelä-Pohjanmaa		Suomen Viljava Oy	A21	hyvään tilaan, ProAgria Oulu, Pohjanmaan	
Ruokatietoyhdistys ry	RP11	Suomen vuohiyhdistys ry	KE21	vesi ja ympäristö ry, ProAgria Keski-Pohjanmaa,	
Ruskoneule Oy	UO47A	Suomen Ympäristöpalvelu Oy	A27	ProAgria Etelä-Pohjanmaa	
Rustoopuori Oy	TK40-42	Suomen Yrittäjien Maatalous Oy	KK7	Vähäsarja Oy / Kala Kalle	RP7
Ruukki Construction Oy	A26	Suomen Yrittäjäopisto	A5	Väärämäki Riitta	KK6
Saarijärven Konetuonti Oy	KK79	Suomi Shop	FT37	W-Mediat Oy	UO29
Saarioinen Oy	A92	Suupohjan Seutuverkko Oy	KK6	West Coast Road Masters Oy	A9
Salaojaurakoitsijat ry	KK52	SV Susanna Viljanen Tmi	FT48	Wextra Oy	A88
Salaojitus Leppinen Oy	KK60	Svenska lantbruksproducenternas	A19	Wikar Oy Ab / Kronos	KK45
Sametti Sydän	TK32	centralförbund SLC r.f./Landsbygdens Folk r.f.		www.lelut.fi	A14
Sammallammas	KK6	SW Horse Oy	KE16	Wästikivi hiomakivet	KK6
Sanoma Magazines -edustus /	TK50	Säilyke Herttua Oy	RP20	Yara Suomi Oy	UO20
Johanna Salonen		Säästöpankkiliitto	A89	Yes Yes –lastenvaatteet	TK19
Satu Ritari Satulahuone	KE17	Säätötuli Oy	KK47	Yle Pohjanmaa	UO38
Satuvintti Oy	TK21-22	T:mi A. Hietala	FT28	Ylimet Oy	KK15
Saunalahti	A33	T:mi Antero Tiitinen	A39	Ylistaron Koneliike Oy	KK31
Savelan Metalli Oy	A54	T:mi Heijuli	TK38	Yritys-Suomi seudulliset	KK6
Savi-M	TK51	T:mi Mustava (verkkokauppa Mustavashop)	TK46	yrityspalvelut Etelä-Pohjanmaa	
Scanline Oy	EK11	T:mi Peltituote P. Tuominen	TK52	Yrjö Tenkanen Oy	KK14
Sedu Aikuiskoulutus	A64	TABAG T:mi Tapio Tuominen	FT12	Ähtäri - aidosti luonnon rauhassa	KK6
SeiLab Oy	RP2	Taksi Jari Kaari	RP34		
Seinäjoen kaupunki	A65	Talousarkkitehdit	KK6		
Seinäjoen Konerengas Oy	KK42	Tani Ritva Liisa kädentaitaja	TK31		
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	A64	Tapio Pirttinen Oy	KK67, KK45		
Seinäjoen Matkailuyrittäjät ry	KK6	Teknosec Oy	KK6		
Seinäjoen Pika-Pesu Oy	A83	TeliaSonera Finland Oyj	UO25		

Tervetuloa Farmariin!
WWW.FARMARI.NET

Wextrasta kestävät luurit ja energiaratkaisut edullisesti !

Tervetuloa tutustumaan osastoomme A88 !

Aurinkoenergiapäivät Farmari-messuilla!

Kesämökkisi sähköistäjä

SW ENERGIA

• Aurinkopaneelijärjestelmät • Ilmalämpöpaneelit
• Nestekaasulaitteet • MullToa kompostoivat sisäkäymälät
• Mökkilämmittimet

Wextra Oy
044 740 7070
energia@wextra.com
wextra

SAMSUNG

Samsung XCover 2
UUTUUS! aiemman XCoverin isoveli, jossa kestävyyden lisäksi on parannettu mm. akun kapasiteettia.
279,-

CAT B15
Kestävyydeltään IP67 -sertifioitu ja sen luvataan kestävän pudotuksia jopa 1,8 metrin korkeudelta, sekä upottamisen metrin syvyyteen 30 minuutiksi ilman ongelmia.
499,-

Olemme osastolla A88, tervetuloa tutustumaan tarjontaamme!

Samsung XCover
Oli kyseessä sitten vesi, lumi, muta tai räntä, käyttäjän ei tarvitse huolehtia XCoverin toimivuudesta.
149,-

CAT B25
Näppäimillä varustettu kolhunkestävä IP67 -sertifioitu perus-puhelin kovaan käyttöön esim. rakennuksille tai vaikka eränkävijöille.
169,-

TRACKER Hunting Experience G500™

Tracker G500 Black Magnum -koirapanta nyt erikoishintaan: 699€

Tutustu myös uuteen metsästäjän verkkokauppaamme, www.wextrahunter.com

wextra
SEINÄJOKI • www.wextra.fi
Keskuskatu 9, 60100 SEINÄJOKI
Puhelin 06 - 215 0500
Aukioloajat: ark. 9.00-17.00, la suljettu

Viestinnän asiantuntija palveluksessasi | Myynti | Nokia huolto

SEINÄJOKI • HELSINKI • TAMPERE • VALKEAKOSKI • JYVÄSKYLÄ

• MATKAPUHELIMET • ÄLYPUHELIMET • TABLETIT • VALVONTAJÄRJESTELMÄT • HUOLTO • TULOSTIMET • TIETOKONEET

Tervetuloa Farmariin osastolle UO20!

Arvaa osastollamme kalkkikivikasan paino ja voita akkuporakone!

eurofins | Viljavuuspalvelu

Nordkalk

MAATALOUSNÄYTTELYMUISTOJA

Osoitteessa www.farmari.net on muisteltu menneitä maatalousnäyttelyitä…

*”**1970-luvulla** olin Raahen maatalousnäyttelyissä pikkutyttönä. Seurasin lehmien esittelyä ja naapurin Sk-lehmä Jästi oli silloin mukana. Jatkossakin minut löysi esittelykehän laidalta seuraamasta esittelyjä.”*
- LENNU

*”**Kävimme säännöllisesti** maatalousnäyttelyssä kun olin lapsi. Ohjelmaan kuului aina traktoreiden ja eläinten katsomista sekä karkin ja värityskirjojen ostoa markkinoilta. Eräs kerta muistaakseni Oulussa oli karsinassa valtava karju, pelotti mennä lähelle ja silti teki mieli mennä lähemmän katsomaan. Heti kun karju vähän liikahti, tosin se enimmäkseen makoili, piti juosta äitin ja isän luo turvaan.”* **- MARIA**

*”**Ollessani 6v** ja siskoni 4v 80-luvun puolessa välissä olimme perheen voimin Farmarissa. Jäimme leikkimään leikkipaikkaan vanhempien kierrellessä näyttelyä. Äitini havahtuu kaiuttimista kuuluvaan kuulutukseen: ’Punatukkainen tyttö aniliininpunaisessa paidassaan etsii äitiään infopisteessä. Ei osaa sanoa nimeään.’ Kotoa lähteissä äiti oli tokaissut, että laitetaan siskolle aniliininpunainen paita, jotta näkyy ihmisväessä hyvin. Siskoni oli lähtenyt etsimään äitiä ja ei itkultaan osannut kertoa nimeään. Me ”isommat” leikimme täysin tietämättöminä leikkipaikassa.”* **- MAIKKI**

”Päätimme kaverin kanssa osallistua ’pariuspalveluun’, kun Seinäjoella oli edellisen kerran maatalousnäyttelyt. Oliko palvelu silloin heinälatonimellä. Haaveilin treffeistä jossakin hienossa merenrantaravintolassa ihan uusissa maisemissa. Pari yhteydenottoa sainkin, joista toisen kanssa jatkoin treffeille. Kävi ilmi, että mies oli 5 km päästä naapurista, joten tapasimme naapurikaupungissa. Hetken seurustelimme, mutta siitä ei tullut sen enempää.” **- APILA**

*”**Maatalon tyttärenä** odotti aina näyttelyä, ja jos se järjestettiin Seinäjoella, sitä parempi. Eniten odotti aina kotieläinosastoa ja niitä hurjan isoja sonneja, jotka olivat ihan hurjan painavia. Yksi ikäväkin muisto on: ostin ison pussin karkkia, ja ne olivat kaikki päiväysvanhoja! Nyt oman perheen kanssa odotetaan kovasti kesää ja sitä että kaupunkilaislapsetkin pääsevät sinne kotieläinosastolle…”*
- KAKSONEN

*”**Muistan kun nuorena tyttönä** seurustelin talonpojan kanssa. Olin kaupunkilainen mutta urhoollisena isontalon tyttönä pääsin poikaystäväni ja appiukkoni kanssa ensi kertaa maatalousnäyttelyyn Seinäjoelle. Appiukon hienolla Taunuksella sinne päiväselti ajelimme. Se oli hieno matka. Näimme lehmiä ja paljon muita ihania eläimiä, joihin minä kaupunkilaisena en ollut pahemmin päässyt tutustumaan. Siitä varmaan syttyi jo rakkaus lehmiin, joita olen nyt jo 28 vuotta rakkaudella hoidellut:)”*
- MINIÄ

*”**Matkasimme Päijät-Hämeestä** Pohjanmaalle maatalousnäyttelyyn ja muuhun virkistymiseen. Saavuimme aamusella näyttelyalueelle. Paikallinen näyttelyvieras katseli nuoren pojan touhuja ja totesi: ’Onpa siinä voimakastahtoonen nuorimies.’ Voisiko sitä kauniimmin sanoa vieraasta kiukuttelevasta kakarasta. Onhan tuo nuorimies yleensä tasaantunut.”* **- VAIKEA VAARI**

*”**Tapahtui vuonna 1985** Joensuussa. Olin aloittanut emäntäkoulun muutamaa päivää aiemmin ja menimme opiskelukaverin kanssa maatalousnäyttelyyn. Totta kai me naisetkin täytimme Ieva-tietokoneelle isännänhakuilmoituksen! Eihän sitä koskaan tiedä, vaikka onni, tai minkä niminen isäntä tahansa, odottaisi kirjeen päässä. Kyllä oli jännää täyttää se lomake ja samalla vilkuilla ympärilleen; teltta oli melkein täynnä eri-ikäisiä ja -kokoisia isäntäehdokkaita ujoina täyttämässä omaa lankettiaan. Olimme ainoat naiset lähistöllä… Saattoi tuntea niskassaan monet uteliaat katseet… Isäntäehdokkaiden nimiä saimme molemmat tytöt kuusi kappaletta, mutta se oma isäntä löytyikin sitten ihan muuta kautta….”*
- LUOMUEMÄNTÄ ■

ISO TAI PIENI TILAISUUS

Areenan tilat muuntuvat moneen eri tarpeeseen. Vuosittain Areenassa järjestetään satoja tilaisuuksia. Soita meille myyntipalveluun (06) 4299 130 tai tule käymään paikan päälle ja katsotaan kuinka voimme palvella juuri Sinun tarpeitasi. Lisätietoja löydät myös netistä **www.seinajokiareena.fi**

SEINÄJOKI AREENA

TASOKAS AREENA RAVINTOLA

Farmarin näyttelypäivinä avoinna klo 9.00–17.00
- lounas tarjolla klo 10.30–17.00
- A-oikeudet, aurinkoterassi ym.

Muina aikoina ma-pe lounas klo 10.30–13.30 sekä tilausravintolana tilausten mukaan.
Tiedustelut Areena myyntipalvelu puh. (06) 4299 130.

Fazer

Myyntipalvelu puh. (06) 4299 130, myynti.areena@seinajoki.fi, www.seinajokiareena.fi

Alenna kolesteroliasi!
Uutuus Laatuleipureilta

Täysjyväruisleipä
Sisältää kolesterolia alentavaa kasvisterolia
Etelä-Pohjanmaan maakuntaleipä
Naurisleipä
Nyt taas saatavilla…

Mukana Farmarissa Ruokaprovinssikadulla

Kauhajoen Laatuleipurit Oy
Keskustie 23, 61850 Kauhajoki
Puh. (06) 232 1701
www.laatuleipurit.com

Maatilayrittäjä, sinä olet tärkein.
Oletko varautunut yllättäviin tilanteisiin?

Välitetään toisistamme 100% asiakkaiden omistama

Maatilayrittäjälle tapaturmat, sairastumiset tai työkyvyttömyys tuovat mukanaan tulonmenetyksiä ja uhkaavat sekä tilan toiminnan jatkuvuutta että perheen toimeentuloa. Silti harva tietää tarkkaan, millaiseen turvaan on oikeutettu, jos oma tilanne äkkiä muuttuu.

Sinä olet tärkein. Omaisuudesta, riskeistä tai tilasta huolehtiminen on tärkeää, mutta se ei riitä, jos et yrittäjänä ole huolehtinut omasta turvastasi. Katsomme yhdessä sinun kanssasi tilanteesi ja varmistamme, että sinun ja perheesi talous kestää ja maatilasi toiminta jatkuu kaikissa olosuhteissa.

Soita omalle yhteyshenkilöllesi tai poikkea toimistollamme!
Tulemme käymään tilallasi ja katsomme sinun, perheesi ja tilasi turvan kuntoon.

Tapaamisessa kanssasi selvitämme mm.:
- Tiedätkö, mitä Mela-turvasi kattaa ja millaista turvaa tarvitset sen täydentämiseksi?
- Millaista turvaa saat maatilayrittäjänä työkyvyttömyyden varalta?
- Jos tulet pysyvästi työkyvyttömäksi, riittääkö turvasi siihen, että perheesi tulee edelleen toimeen ja tilasi jatkuus on turvattu?
- Miten lasten vakuutusturvasta on huolehdittu?
- Jos sairastut vakavasti, onko turvasi riittävä perheen toimeentulon ja tilasi jatkuvuuden kannalta ?
- Kuinka tilasi jatkuvuus ja perheesi toimeentulo on turvattu, jos jompikumpi puolisoista menehtyy?

LÄHITAPIOLA ETELÄ-POHJANMAA
Vakuutukset, pankki ja sijoittaminen

Palveluntarjoajat: LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö, LähiTapiolan alueyhtiöt, LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö, LähiTapiola Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö, Tapiola Pankki Oy, Tapiola Varainhoito Oy

Metsäkeskuksen
METSÄPALVELUT
Laatua ja asiantuntemusta pitkällä kokemuksella!
Tarjoamme metsänomistajille kilpailukykyisiä ja kokonaisvaltaisia asiantuntija- ja toteutuspalveluita.
Tervetuloa tutustumaan meihin ja palveluihimme osastollemme Farmarissa!
Lisätietoja: Metsäpalvelupäällikkö Jarmo Sinko
050 3140 379, jarmo.sinko@metsakeskus.fi
metsäkeskus metsäpalvelut
www.metsakeskus.fi/metsapalvelut

HYVINVOINTIA YDINSÄHKÖLLÄ
www.tvo.fi
TVO

EPM Metsä
Paikallista puun käyttöä

EPM Metsä on luotettava puukauppakumppani. Hankimme puuta Mylly&Korpi Oy:n sahalle Lapualle ja voimalaitoksille Seinäjoelle ja Vaasaan.

Kuitupuun arvo on puukaupassa alle puolet tukin arvosta. Tee puukauppa meidän kanssa. -Tavoitteenamme on mahdollisimman suuri sahapuun osuus!

Kysy mitta-ja laatuvaatimuksistamme

Alajärvi-Vimpeli
Keijo Kantonen 0400-369 187
Etelä-Pohjanmaa, pohjoinen
Juha Salminen, 045-316 3699
Etelä-Pohjanmaa,Kaakkoisosa
Kalle Järvelä, 044-285 5551
Kyrönmaa –Seinäjoen seutu
Mika Kytöharju, 050-307 7015
Etelä-Pohjanmaa,Lounaisosa
Marko Syrjälä, 040-586 6018
Rannikko, Vaasan eteläpuoli
Stig-Olav Stenfors, 0400-863 838
Sähköpostit:
etunimi.sukunimi@epmmetsa.fi

SAVONIA AMMATTIKORKEAKOULU

Agrologin opintoihin

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULUSSA voit opiskella agrologin AMK- sekä YAMK-tutkinnon, luonnonvara-alan koulutusta järjestämme nuorille ja aikuisille. Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma mahdollisesti mukana täydennyshaussa. Katso lisätiedot 3.7. alkaen: www.savonia.fi.

TÄYDENNYSHAUSSA 29.7.-1.8.2013 jaossa viimeiset paikat syksyn opintoihin.

LUE OPISKELIJOIDEN AITOJA TARINOITA SAVONIASTA: AULA.SAVONIA.FI

Meiltä saat Bonusta!

Tule tutustumaan Farmari-messujen suurimpaan osastoon KK45 Eepeen Agrimarket on tuonut näytille johtavat maatalouskone- ja laiteuutuudet!

FARMARI
SEINÄJOKI 3.-6.7.2013

TERVETULOA!

Junkkari · KESLA · antti · DeLaval · CLEN
PALAX · AGRONIC Made in Finland · VM VIESKAN METALLI · Jonsered · Jo-He
AVANT · ALA•TALKKARI · TRIOLIET LIVESTOCK FEED NG EQUIPMENT · PALMSE TRAILER
KRONOS · JOHN DEERE · Suomen Rehu · NIPERE OY · SAMI
Kroll · Solmaster · LVI PORETTA ENERGIA OSAAJA! · REIKALEVY OY · Spearhead
ESS autotalo · Tapio Pirttinen Oy · Presso · Etelä-Pohjanmaan Mehiläishoitajat ry

AGRIMARKETIN OSASTOLLA EDUSTETTUNA MYÖS:
AMAZONE · VÄDERSTAD · Fliegl · ÖVERUM · KRONE

REPÄISE IRTI TÄSTÄ!

AGRI SHOP -MYYMÄLÄSSÄ MM. JD-LELUJA JA -ASUSTEITA MESSUHINTAAN!

TILAA NYT SÄILIÖT TÄYTEEN!
MEILTÄ MOOTTORI- JA LÄMMITYSPOLTTOÖLJYT
KYSY KOVA MESSUTARJOUS ÖLJYSTÄ!

OSASTOLLA
EEPEEN ÖLJYPALVELU
P. 010 76 49600

Koeta onneasi!
Tällä kupongilla saat pyöräyttää Agrimarketin osastolla ONNENPYÖRÄÄ!

eepee AGRI MARKET

S-Etukortti · Bonusta jopa 5 %. · S-Etukortilla maksaessasi myös 0,5 % maksuetupaetua.
www.s-kanava.fi

MULTA SORMI · Rauta · eepee